

• ABANA • ADALAR • AKÇAY • ALTINOVA • AMASRA • ANTAKYA • ANTALYA • AVANOS • AYDIN • BALÇOVA • BANDIRMA • BUHARKENT • BURDUR • BURSA • ÇANKAYA • DENİZLİ • DERİNCE
• DİDİM • GEBZE • GÖLCÜK • ISPARTA • İSTANBUL • İZMİR • İZMİT • KADIKÖY • KADIRLI • KAHRAMANMARAŞ • KARŞIYAKA • KIRIKKALE • KIRŞEHİR • KOCAELİ • MARDİN • MUDANYA
• MUĞLA • NİLÜFER • ODUNPAZARI • ORDU • OSMANCIK • OSMANGAZİ • PENDİK • SERDİVAN • SULTANHİSAR • TARSUS • TEPEBAŞI • TRABZON • URLA • ÜRGÜP • YALOVA • YENİPAZAR

Kentsel Yaşamda

Değişim ve Yeni Eğilimler

Sağlıklı Kentler Birliği Karşıyaka'da buluştu

Sağlıklı Kentler Birliği 19. Olağan Meclis Toplantısı İzmir Karşıyaka'da gerçekleşti.

Ödüller Sahiplerini Buldu

Sağlıklı Şehirler 2013 En İyi Uygulama Ödülleri 9. Yıl Konferansı'nda sahiplerini buldu.

DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Faz'a hazırlanıyor

DSÖ'nün Yıllık İş ve Teknik Konferansı, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşti.

"Deneyimlerimizi daha çok hayata geçirmeliyiz"

DSÖ Uzmanı Evelyne de Leeuw ile Sağlıklı Şehirler Hareketi'ni konuştuk

SAĞLIKLI BİR ŞEHİR, SORUMLULUKLARINI BİLİR.

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.org.tr

Recep ALTEPE

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

“Kent Sağlık Göstergeleri” üyelerimize yol gösterecek

Değerli okurlar,

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı olarak bir dönemi daha geride bırakmak üzereyiz. 2009 yılından bu yana devam eden Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı V. Faz'ı sona ererken, tüm kentler 2014-2018 yıllarını kapsayacak olan VI. Faz için hazırlanıyor. Kentlerin sürekli gelişen ve değişen ihtiyaçlarına cevap vermek için her fazda yerel yönetimleri yeni çalışma konularına yönlendiren Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı VI. Faz' da, Avrupa Sağlık 2020 stratejisine uygun olarak “sağlığın iyileştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması”, “liderliğin ve sağlıkta katılımcı yönetişimin iyileştirilmesi” için yeni strateji ve yöntemler sunuyor.

Bilindiği üzere, yerel yönetimler olarak hareketli bir döneme girdik. Üye kentlerimiz hem Mart ayında gerçekleşecek yerel seçimler, hem de VI. Faz'ın hazırlıkları içerisinde. İnaniyorum ki, Sağlıklı Şehirler Projesi rehberliğinde kent sağlığı için yapılan uygulamalar bizleri bir adım daha öne taşıyacaktır.

Birlik olarak, yoğun bir hizmet temposu içerisinde bulunan belediyelerimize yol göstermek amacıyla 9. Yıl Konferansımızı “Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler” başlığı altında gerçekleştirdik. Sağlıklı kent yaşamını destekleyecek yeni yaklaşım ve önerilerin paylaşıldığı konferansta, yenilikçi ve kent yaşamına katma değer sunmaları sebebiyle Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama 2013 Ödülü'ne layık görülen projeler sağlıklı şehirler olma yolunda umudumuzu daha da arttırdı.

Bizi umutlandıran bir diğer çalışma da Birliğimizin Uludağ Üniversitesi ile ortaklaşa hazırladığı, Türkiye'de iller bazında kent ve kentli sağlığı ile ilgili önemli verileri haritalarla ortaya koyan “Kent Sağlık Göstergeleri” araştırması olmuştur. Hazırlanan çalışma kapsamında kentlerimizin sağlığı üzerinde belirleyici olan 75 gösterge tanımlanmış ve Türkiye'deki tüm illerimizin bu göstergeler karşısındaki durumunu gösteren 75 haritadan oluşan bir atlas oluşturulmuştur. Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri çalışması umuyorum ki, karar vericilerimize ışık tutacak değerli bir kaynak olacaktır.

Dünya değişiyor, bakış açıları değişiyor ve en önemlisi de Avrupa'nın yeni sağlık politikası ile sağlıkta bir paradigma değişimi yaşanıyor. Tedavi edici hizmetler yerine artık daha çok önleyici hizmetler hakkında konuşuyoruz ve bu gelişmelerin ışığında şunu söyleyebiliriz: Sağlığa önümüzdeki dönemde yerel yönetimler damgasını vuracak. Hedefimiz insanlarımıza sağlıklı bir yaşam sağlamak ise bunu yine bizler sağlıklı şehirler oluşturarak ve insanlarımızın sağlıklı ortamlarda büyümesine imkan vererek sunacağız. Sağlıklı bir gelecek için yapılması gereken hastalıklarla mücadele etmek değildir, insanların sağlıklı yaşamasını sağlayacak ortamlar yaratarak hastalıkların daha baştan önlenmesidir. Hepimiz çok yakından biliyoruz bunu sağlayabilecek olan yine belediyelerdir.

Sağlıklı ve umut dolu günler dilerim.

kentli

dergisi

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği adına,
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve SKB Başkanı
Recep ALTEPE

Yayın Direktörü (Sorumlu)
A. Nalan FIDAN

Genel Yayın Yönetmeni
Gonca YERLİYURT

Yayına Hazırlayanlar
Arzu ULUDAĞ, Melike SUCU, Ercüment YILMAZ,
Murat AR, Mine LAYIÇ

Katkıda Bulunanlar

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi,
İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi,
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Denizli Belediyesi, Kırşehir Belediyesi,
Mardin Belediyesi, Trabzon Belediyesi, Ordu Belediyesi,
Antakya Belediyesi, Derince Belediyesi, Çankaya Belediyesi,
Kadıköy Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi, Nilüfer Belediyesi,
Odunpazarı Belediyesi, Osmaniye Belediyesi, Tepebaşı Belediyesi,
Ürgüp Belediyesi, Urla Belediyesi,

Grafik Tasarım
Talha BIYIK

Danışma Kurulu

Erdem SAKER, Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU,
Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK, Prof. Dr. Barış MATER,
Prof. Dr. Cengiz GİRİTLİOĞLU, Prof. Dr. Hasan ERTÜRK,
Doç. Dr. Emel İRGİL, Doç. Dr. Ertuğrul AKSOY,
Prof. Dr. Ali Fuat AYDIN, Yrd. Doç. Dr. Arzu Başaran UYSAL, Yrd.
Doç. Dr. Alpaslan TÜRKAN, Mehmet Ali MERİÇ

Yapım

Bursa Kiraz Halkla İlişkiler Ltd. Şti.
Kükürtlü Mah. Cevizli Sok. No: 1/6 Osmaniye / Bursa
Tel: 0224 232 20 40 • www.kiraziletisim.com

Baskı
Akmak A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi AOS Bulvarı 2. Sok. No: 11 Nilüfer/Bursa

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği

Bursa Büyükşehir Belediyesi
Acemler Tesisleri B Blok 2. Kat / BURSA
0224 234 00 87 • 0224 235 23 99
www.skb.org.tr • skb@bursa.bel.tr

Yıl 4 • Sayı 13 • Ekim - Kasım - Aralık 2013

Yerel, süreli yayın.

ISSN 2146-0566

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği resmi yayın organı olan
Kentli Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.
Dergimizde yer alan yazı ve makaleler kaynak gösterilerek
yayınlanabilir. Makalelerin sorumluluğu yazarına aittir.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin ücretsiz yayınıdır.

Üç ayda bir yayınlanır.

YENİDEN KULLANILIM, GERİ DÖNÜŞTÜRELİM

Çevreye yapabileceğiniz en kolay katkı, okunmuş dergi ve
gazetelerin geri dönüştürülmesidir. Sağlıklı Kentler Birliği,
Kentli Dergisi okurlarını ağaç kesimlerini azaltmak için kendi
yakın çevrelerinde de geri dönüşümü teşvik etmeye çağırıyor.

Sağlıklı Kentler Karşıyaka'da buluştu

SKB'nin 9. Yıl Konferansı, "Kentsel Yaşamda Değişim
ve Yeni Eğilimler" temasıyla İzmir Karşıyaka
Belediyesi'nin ev sahipliğinde toplandı.

10

DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Faz'a hazırlanıyor

DSÖ'nün Avrupa Sağlıklı Kentler Ağı ve Avrupa Ulusal
Sağlıklı Kentler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı, İzmir
Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşti.

14

"Deneyimlerimiz uygulamaya dönüşmeli"

Dergimizin bu sayısında DSÖ Uzmanı Evelyne
de Leeuw ile Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin dünya
üzerindeki yapılanması üzerine sohbet ettik.

32

"6. Faz sağlıklı kentler çitasını yükseltecek"

DSÖ İşbirliği Merkezi'nden Marcus Grant,
6. Faz'ın getirileri ve yapılması gerekenler
ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

48

İzmir'in Karşıyaka'sı

Adına bir zamanlar şiirlerin, şarkıların yazıldığı İzmir
Körfezi'nin alımlı güzeli Karşıyaka; bir görenin bir daha
unutamadığı, dönüp geldiği bir kent olmuş yıllar yılı...

50

Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Uludağ
Üniversitesi işbirliği ile hazırlanan Kent
Sağlık Göstergeleri çalışması anlatılıyor.

54

Bu sayıda

Ürgüp Kent Park'ta çalışmalar hızlandı	8
Engelleri müzikle aşalım	8
Antalya'da bisiklet devri başlıyor	8
Mardin'de, dev tarihi proje	9
Batıkent hızla geliyor	9
Antalya ulaşımını planladı	28
Beşevler Parkı hizmete açıldı	29
Engelsiz Müzeler ziyaretçilerini bekliyor	30
Deniz Süpürgesi İzmir Körfezi'ni süpürecek	31
SKB kendi binasında hizmet verecek	35
Kocaeli depreme hazırlanıyor	36
Doğalgazlı otobüsler görücüye çıktı	37
Hedef "Daha yeşil bir Antakya"	38
Denizli'de unutulmuş alanlar hayat buluyor	39
Kırşehir Belediyesi Şefkat Eli Projesi'ne devam	40
Ordu'da projeler hayata geçiyor	41
Trabzon'da kentsel dönüşüm devam ediyor	42
Çansera anıtsal simge olacak	43
Derince'nin çehresi değişti	44
Kurbağalıdere yarışma ile yenilenecek	45
İhsaniye Kent Meydanı'na yeraltı otoparkı	46
Deprem verileri takip edilecek	47
Sağlıklı kentlerin ve kentsel direncin oluşturulmasında yenilikçi yaklaşımlar	56
Sağlıklı bir yaşam için engelleri tekrar düşünmek	60
Kentsel yaşamda çocuk odaklı yaklaşımlar	64

A. Nalan FİDAN

Yüksek Şehir Plancısı
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

Değişim hayatımızda...

Herkese merhaba, yılın son sayısıyla tekrar karşınızdayız. Sağlıklı kentler yolculuğuna başlarken şehirlerin sürekli değişen dinamiğe sahip yerler olduğunu belirtmiştik. Birçok etkenin yanında kentli nüfusunda yaşanan hızlı artış şehirlerde yaşanan değişimin sebeplerinin başında gelmektedir. Yakın zamanda dünyada ve ülkemizde kentlerde yaşayan nüfusun kırsal alanda yaşayan insan sayısını geçmesi ve bu farkın giderek artması kentlerde ve kentsel yaşamda doğal olarak değişime sebep olmaktadır. Günümüzde kentleşme hızlanarak artan bir trenddir ve dünyada yaşanan hızlı kentleşme trendine ülkemiz de dahil olmuş ve son 60 yılda kentlerimizde büyük değişimler yaşanmıştır. Kentlerde yaşayan bireyler olarak kentsel yaşamdaki her değişikliği birebir yaşamaktayız. Kentler de değişiyor, kent yaşamı da.

Kentlerimizde ve doğal olarak yaşamlarımızda olan bu değişiklikleri ve yeni eğilimleri yerel yöneticilerimizle ve farklı uzmanlık dallarındaki uzmanlarla tartışabilmek amacıyla "Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler" başlığında Karşıyaka'da Birlik konferansında bir araya geldik. Engelsiz kent, yürünebilirliğin mekânsal ölçütleri, kentlerde bisiklet kullanımı, kent yaşamında çocuk odaklı yaklaşım, yerel yönetimlere e-katılım, kentsel direncin oluşturulması gibi başlıklarında önemli sunumları katılımcılarla paylaşma fırsatı bulduğumuz konferansta Sağlıklı Kentler Birliği ülkemizde bölgeler ve iller arasındaki farklılıkları ve eğilimleri hazırladığı Kent Sağlık Göstergeleri çalışması ile paylaştı. Ülkemizde ilk defa yapılan bu çalışmayı kentlerin mevcut durumunu görme ve ileriki yıllarda olası değişimleri görme ve değerlendirme açısından önemli buluyorum. Elbette konferans vesilesiyle Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına başvuran projelerde de olumlu yönde bu değişimleri ve eğilimleri görmekte ve memnuniyet duymaktayız.

Sağlıklı Kentler Birliği 9. Yıl Konferansı ve Karşıyaka Buluşması'ndan hemen önce "Sağlık ve Refah için Liderlik ve Paylaşılmış Yönetişim ile Yenilikler" başlığında Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı ve Avrupa Ulusal Ağları Çalışma ve Teknik Toplantısı İzmir'de gerçekleştirildi. Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye 53 şehirden toplam 400 kişinin katıldığı 5. Fazın son toplantısında 2014-2018 yıllarını kapsayacak 6. Fazın hedef ve şartları, üye belediyelerin başvuru süreçleri, ülke kotaları ile ilgili bilgiler oturumlarda katılımcılarla paylaşıldı. Sağlık 2020 politikalarının her oturumda gündeme getirildiği toplantıda DSÖ uzmanlarının eğitimlerinin yanında ağa üye olan belediyeler kendi şehirleri ile ilgili sunumlarını gerçekleştirdiler.

Kapak konusu değişimler olunca bir değişim haberini burada sizlerle paylaşmak istiyorum. 2005 yılından itibaren faaliyet gösteren ve her yıl artan üye sayısı ile daha da güçlenen Sağlıklı Kentler Birliği kurumsal bir kimlik kazanması adına faaliyetlerini artık kendi hizmet binasında gerçekleştirecek. Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne ait bu 19. Yüzyıl Sivil Mimarlık Örneği yapıyı Sağlıklı Kentler Birliği'ne tahsis eden ve çalışmalarımıza her zaman destek veren Birlik Başkanımız Sayın Recep ALTEPE'ye teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Ayrıca İzmir'de Dünya Sağlık Örgütü toplantısında ve Sağlıklı Kentler Birliği 9.Yıl Karşıyaka Konferansında bizleri sıcak konukseverlikleriyle karşılayan ve güzel organizasyonlara ev sahipliği yapan İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Aziz KOCAOĞLU ve Karşıyaka Belediye Başkanı Sayın Cevat DURAK'a ve ekiplerine ayrı ayrı teşekkürlerimizi sunmak isterim.

Değişimlerin hepimize sağlık ve mutluluk getirmesi dileklerimizle...

Sağlıklı şehir, sağlıklı insan gibidir

Mutludur	Hevesi vardır
Huzurludur	Gücü vardır
Planları vardır	Bilinci vardır
Güvendedir	Heyecanları vardır
Sever	Bakımlıdır
Sevildiğini hisseder	Temizdir
Sorumluluklarını bilir	Güler yüzlüdür
Haklarını bilir	Saygılıdır
Çalışır	Koşar
Üretir	Yürür
Paylaşır	Fark yaratır
Katılımcıdır	Ruhunu ve bedenini besler
Yürekli	Değer bilir
Geçmişine sahip çıkar	Değeri bilinsin ister
Geleceğini kurgular	Sevgiyle beslenir
Hedefi vardır	Saygıyla büyür

Ürgüp Kent Park'ta çalışmalar hızlandı

Ürgüp Belediyesi tarafından 370 Evler Mahallesi Hüseyin Terzioğlu Caddesi'nde yaklaşık 23 bin metrekare alan üzerinde yapılan Kent Park projesi hızla ilerliyor. Ürgüp Belediye Başkanı Fahri Yıldız, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda parkın açılışını yapabilmek için yoğun bir şekilde çalışmaların sürdüğünü söyledi. Parkın projesinin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin deneyimli ekibi tarafından çizildiğini kaydeden Yıldız, "23 bin metrekare civarında olan çamlık alan, çalışmalar bittiğinde vatandaşlarımızın hafta sonlarını geçirebileceği, piknik alanlarının bulunduğu sosyal bir mekan haline gelecek" dedi.

Antalya'da bisiklet devri başlıyor

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla oluşturduğu Antalya Bisiklet Sistemi kısaca ANTBS projesi devreye girdi. Artık kent sakinleri şehrin 6 farklı noktasından kredi kartı ile bisiklet kiralayabilecekler. Başlangıçta 40 bisiklet ile başlayan uygulama bisiklet kullanımını destekliyor ve alternatif bir ulaşım aracı sunuyor.

Batıkent hızla gelişiyor

Tepebaşı bölgesinin en hızlı gelişen mahallelerinden olan Batıkent, büyük bir hızla değişmeye devam ediyor.

Tepebaşı Belediyesi tarafından yürütülen çalışmalarla, şehri değişen Batıkent Mahallesi'nde 6 ay içinde çekilen iki ayrı fotoğrafta bu değişim gözler önüne seriliyor. Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün titiz çalışmaları sonucu 9 bin metrekarelik alanda 4 parçadan oluşan yeşil alanlar, yürüyüş yolları, 300 metrekarelik süs havuzu, pergoleler, piknik masaları, ahşap oyun grupları ve ipli tırmanmalı çocuk oyun alanıyla donatıldı. Ulusal Egemelik Caddesi, Civanmert, Dede, Kısmettepe ve Övgü sokakları üzerinde çalışan Tepebaşı Belediyesi ekipleri, vatandaşların da büyük

övgüsünü kazanıyor. Tepebaşı Belediye Başkanı Dt. Ahmet Ataç, Batıkent Mahallesi'nde yürütülen çalışmaların mahallenin çehresini hızla değiştirdiğini kaydederek, tüm mahallelere aynı özen

ve hassasiyet içinde hizmet götürdüklerini, yapılan çalışmaların vatandaşlar tarafından övgüyle karşılanmasının kendilerini çok mutlu ettiğini söyledi.

Engelleri müzikle aşalım

Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, engelli vatandaşların yaşamın içinde daha çok var olabilmesi için sürdürdüğü çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. Tüm yaş gruplarından engelli bireyleri 'Engelsiz Koro' çalışmalarında bir arada olmaya davet eden Başkan Tanık, yeni toplumcu belediyeçilik anlayışları gereği engelli vatandaşların yaşadığı sorunlara çözümler üretmeyi, toplumdaki eşitsizlikleri gidermeyi ve farkındalık yaratmayı amaçladıklarını vurguladı. Engelli bireylerin, Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi'nde profesyonel eğitimcilerin eşlik edeceği çalışmalara, ens-

trümanları ile katılabileceği gibi koroda solist olarak da bulunabileceğini belirten Tanık, koronun vereceği konserleri dinlemek için sabırsızlandığını ifade etti. Koro çalışmalarına katılmak isteyenler, Çankaya Belediyesi Kültür ve Sosyal

İşler Müdürlüğü Engelliler Hizmet Birimi, Ziya Gökalp Caddesi No: 11 Kat: 10 adresine başvurabileceği gibi, 0312 458 89 18 0312 458 89 18 ÜCRETSİZ / 1809 nolu telefondan da ayrıntılı bilgi alabiliyor.

Mardin'de dev tarihi proje

Mardin Tarihi Dönüşüm Projesi'nin en önemli ayağı olan TOKİ konutları inşaatı başladı. 132 milyona mal olacak proje kapsamında bin 423 konut yapılacak.

Nur Mahallesi'nde yapımına başlanan TOKİ konutlarının inşaat alanını inceleyerek yetkililerden bilgi alan Mardin Belediye Başkanı Mehmet Beşir Ayanoğlu, Tarihi Dönüşüm Projesi kapsamında yapılacak yıkımlar nedeniyle hiçbir vatandaşın mağdur edilmeyeceğini ifade etti. Ayanoğlu, "TOKİ'nin yapacağı bin 423 konut, Tarihi Dönüşüm Projesi'nin en önemli ve kritik eşiğidir. Mardin'in çehresini değiştirmek için yaptığımız çalışmaların en önemli ayağı TOKİ'nin

yapacağı bu konutlardır. Konutlar, Mardin Kentsel Sit Alanı, Saraçoğlu Mahallesi, Ensar Mahallesi ve Ofis Mahallesi'nde yıkımı gerçekleştirilecek olan kaçak, çarpık ve köhnemiş yapı sahiplerine tahsis edilecek. Tarihi Dönüşüm Projesi uygulaması nedeniyle vatandaşlarımız mağdur edilmeyecektir" dedi.

Kentsel Yenileme ve Restorasyon projesinde hasar görecektir veya yıkılacak olan vatandaşların TOKİ projesinden yararlanmaları için Mardin Valiliği, Mardin Belediyesi ve TOKİ arasında protokol imzalandı. İmzalanan Protokolde Kentsel Dönüşüm Projesi çerçevesinde yapılacak olan çalışma

ve çalışmadan zarar görecektir olan vatandaşların TOKİ den yararlanması için TOKİ'ye verilen Çiftlik Köyü, Nur Mahallesi ve İstasyon Mahallesi'nden bir takım parseller Toplu Konut Alanları olarak belirlendi.

Sağlıklı Kentler Karşıyaka'da buluştu

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 9. Yıl Konferansı ve 19. Olağan Meclis Toplantısı için Karşıyaka'da buluştu. Karşıyaka Belediyesi ev sahipliğinde gerçekleşen "Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler" konulu buluşmada Sağlıklı Kentler Birliği tarafından her yıl gerçekleştirilen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama 2013 Ödülleri de sahiplerini buldu.

DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın Türkiye'de yaygınlaştırılması için, uluslararası birlikteliği ve ilişkileri güçlendirmek için kentler ve bölgeler arasında kaynakların, bilginin ve tecrübelerin paylaşılması gerekliliği temasından yola çıkarak kurulan Sağlıklı Kentler Birliği; 9. Yıl Konferansı ve 19. Olağan Meclis Toplantısı için İzmir Karşıyaka'da toplandı. "Kentsel Yaşamda Değişim ve Yeni Eğilimler" başlığı altında üç gün süren ve Karşıyaka Belediyesi'nin ev sahipliğinde Karşıyaka Opera ve Tiyatro Sahnesi'nde gerçekleşen buluşmada; sağlıklı şehir planlaması, sağlıklı çevre ve sosyal sorumluluk kategorile-

rinde, 'Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama 2013 Ödülleri de sahiplerini buldu. Bursa'da bulunan tarihi bir binanın Birlik merkezi olarak faaliyet göstermesinin kararlaştırıldığı toplantıda Burdur Belediyesi'nin üyeliği de kabul edildi.

Kültür, sanat ve turizm kenti

Ev sahibi Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak'ın yaptığı konuşmayla başlayan buluşmada Başkan Durak birlik üyelerini Karşıyaka'da ağırlamaktan memnuniyet duyduklarını söyledi. Durak, 1984 yılında ilk kez, bağımsız bir belediye olan Karşıyaka'nın, yıllar

içinde, 2 kez bölündüğünü, 2009 yılında yaşanan bölünme öncesinde, 550 bin olan nüfusun bugün 325 bine gerilediğini ifade etti. Coğrafyanın Çiğli ve Bayraklı ile sınırlı olmasından dolayı kentleşme anlamında gelişim alanının oldukça sınırlı olduğunun altını çizen Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak, "Sahip olduğumuz coğrafya nedeniyle, büyüme şansımızın olmamasına rağmen, göç almaya devam ediyor olmamız, kentin gelişiminde, karşımıza oldukça ciddi bir sorun olarak çıkmaktadır. Eski Gediz Deltası üzerine kurulmuş olmamız ve 1. Derece deprem kuşağında bulunmamız da, kentin yenilenmesinde, ayrıca önem arz etmektedir. Yılların yıpranmışlığı ve zemin sorunlarımızdan kaynaklanan sıkıntılar ile mevcut yapı stokumuzun dayanıksızlığı da göz önüne alındığında, Karşıyaka için kentsel yenileme kaçınılmaz olmaktadır. Bu nedenledir ki, hedefimiz olan, sağlıklı bir kent yapısı için, düzenli konut, sosyal donatı ve

yeşil alanlarıyla, kentsel yenileme projelerimizi önceliğimiz yaptık" dedi.

İzmir Körfezi ve Yamanlar Dağı arasında kalan Karşıyaka'nın, bir çanak özelliği taşımasının da sıkıntı yarattığını kaydeden Cevat Durak, çanak özelliğinin günlük yaşamda kenti hava kirliliğiyle baş başa bıraktığını, Alioğlu'daki rafineri ve ağır sanayinin toz ve dumanının da kentin üzerine çöktüğünü söyledi. Dokuz yıl önce, göreve geldiklerinde yapılan tespitler doğrultusunda, bir çalışma planı çıkardıklarını belirten Başkan Durak, "Sanayisi ve tarımı olmayan Karşıyaka için, "Kültür-Sanat ve Turizm Kenti" vizyonunu çizdik. Bu konuda, ciddi adımlar atarak, önemli bir yol kat ederken, sağlıklı şehirleşmeyi de göz ardı etmedik. Karşıyaka'nın, coğrafik ve kentleşme yapısını çizerken, "kentsel yenileme önceliğimiz" demiştik. Bu konudaki kararlılığımızı, Türkiye'de kendi imkanlarıyla, kentsel dönüşüm gerçekleştiren, ilk ilçe belediyesi olarak, gösterdik. Yalı Mahallesi'nde, barakalarda yaşayan 462 aile, bugün Zübeyde Hanım Mahallesi'nde yaptırdığımız, modern konutlarda yaşamaktadır. Kuzeyimizdeki Yamanlar Dağı ise, "Turizm Kenti" vizyonumuzun odak noktası oldu. Yamanlar'ın zirvesinde, hizmete açtığımız Gençlik Eğitim Kamp Merkezi'nin yanı sıra, eski sanatoriyumun bulunduğu bölge için hazırladığımız ve gerekli izinleri alınan, 5 yıl-

dızlı Sağlıklı Yaşam Köyü projemiz de, önümüzdeki aylarda start alacak" diye konuştu.

"Sağlığa yerel yönetimler damga vuracak"

Buluşmaya evsahipliği yapan Karşıyaka Belediyesi'ne, Başkanı'na ve çalışanlarına teşekkür ederek konuşmasına başlayan; Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, git-tikçe büyüme gösteren birliğin her geçen gün daha çok kent ve vatandaş için sağlıklı yaşamın yolunu açtığını söyledi. Altepe, "Bugün artık tedavi edici hizmetler yerine daha çok önleyici hizmetleri konuşuyoruz. Bu gelişmelerin ışığında şunu söyleyebiliriz. Sağlığa önümüzdeki dönemde yerel yönetimler damgasını vuracak" dedi.

Hedeflerinin insanlara daha sağlıklı bir yaşam sağlamak olduğunu, bunu da sağlıklı şehirler oluşturarak ve insanların sağlıklı ortamlarda yetişmelerine, yaşamlarına imkan vererek sunduklarını belirten Başkan Altepe, "Sağlıklı bir gelecek için yapılması gereken, hastalıklarla mücadele etmek değildir. İnsanların sağlıklı yaşamasını sağlayacak ortamlar oluşturarak, hastalıkların baştan önlenmesidir. Hepimiz çok yakından biliyoruz. Bunu sağlayabilecek olan da yine belediyelerdir" diye konuştu.

Birlik'e yönetim binası

Açılış konuşmalarının ardından Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin 19. Olağan Meclis Toplantısı yapıldı. Meclis toplantısında Birlik faaliyetleri değerlendirilerek, başvuruda bulunan Burdur Belediyesi'nin Birlik üyeliği kabul edildi. Meclis toplantısında, TSKB'nin bir merkez binasının bulunmadığı belirtilerek, mülkiyeti Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan sivil mimarlık örneği bir yapının Sağlıklı Kentler Birliği tarafından Birlik merkezi olarak kullanılması kararlaştırıldı. Toplantıda ayrıca Karşıyaka Belediyesi'nin önerisiyle kendilerinin üye olduğu Covenant of Mayors'a (Belediye Başkanları Sözleşmesi) SKB üyesi belediye başkanlarının katılımı konusunda tavsiye kararı alındı. Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi için gönüllülük esasına dayalı bir sistem olan Covenant of Mayors 'a imza atan belediyeler 2020'ye kadar karbon oranını yüzde 20'ye kadar azaltmayı taahhüt ediyor.

Belediyeler ödüllendirildi

Meclis Toplantısı'nın ardından bu yıl 7'si gerçekleştirilen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödül Töreni 2013 yapıldı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ruşen Keleş (Jüri Başkanı), İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı Prof. Dr. Handan Türkoğlu, Uludağ Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü Emekli

Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Ertürk, Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nilüfer Akıncıtürk, Uludağ Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Feza Karaer, Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Alpaslan Türkkkan ve Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Nalan Fidan'ın jüri üyeliğini yaptığı yarışmada; şehircilik adına örnek çalışmalara imza atan Bursa Osmangazi Belediyesi, İzmir Karşıyaka ve Urla Belediyeleri, Eskişehir Odunpazarı Belediyesi ve Ordu Belediyesi ödülleri Başkan Altepe'nin elinden aldı.

Ödül alan belediyeler ve çalışmaları şöyle:

- **Sağlıklı Çevre Kategorisi**
Karşıyaka Belediyesi (Karşıyaka'dan Bir Nefes) projesi ile Yamanlar Gençlik Eğitim ve Kamp Merkezi
- **Sosyal Sorumluluk Kategorisi**
Osmangazi Belediyesi (Oryantiring Engel Tanımaz) projesi
- **Sağlıklı Şehir Planlama Kategorisi**
Ordu Belediyesi (Teleferik Alt Üst İstasyon Projesi ve Çevre Düzenlemesi ile Teleferik 3. Ayak Ada Park Çevre Düzenlemesi ve İlk Adım Anıtı)
- **Jüri Teşvik Ödülleri**
Odunpazarı Belediyesi (Akıllı Kaldırım Projesi)
Urla Belediyesi (Erken Çocukluk Hizmetlerini Yaygınlaştırma Projesi)

Sağlık 2020, 6'ıncı Faz'ın çatısını oluşturuyor

Ödül töreninin ardından TSKB Müdürü Nalan Fidan, 2014-2018 yıllarını kapsayacak olan 6'ıncı Faz ile ilgili Birlik üyelerini bilgilendirdi. Fidan, 'Sağlık 2020'nin iki temel stratejik hedefi olan "Herkesin sağlığının geliştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması" ve "Sağlık alanında liderlik ve katılımcı yönetişimin iyileştirilmesi" hedeflerinin DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın 6. Fazda eşitlik, sağlığın sosyal belirleyicileri, sağlığın yönetişimi ve tüm politikalarda sağlığın geliştirilmesi üzerine yapacağı çalışmaların çatısını oluşturduğunun altını çizdi. Birlik Müdürü Nalan Fidan'nın ardından Uludağ Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Emel İrgil Sağlıklı Kentler Birliği ve Uludağ Üniversitesi işbirliği ile hazırlanan Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri Kitabı ile ilgili bilgiler verdi. Doç. Dr. Emel İrgil kitabı hazırlamaktaki amaçlarının; gerçekçi "Kent Sağlık Göstergeleri" oluşturmak, tüm göstergeleri değerlendirip haritalandırmak, kentlerdeki karar vericilere ve program uygulayıcısı belediye yetkililerine yol göstermek, gelecekte yapılacak yerel, bölgesel ve ulusal haritalara yön vermek olduğunu belirtti.

Yaşam kalitesini arttırmak

Öğleden sonra gerçekleştirilen oturumda ise Kentsel Yaşam Tazında Çeşitlilik masaya yatırıldı. Doç.Dr Hatice Ayataç, "Herkes İçin Tasarım" başlığı altında gerçekleştirdiği sunumda, şehirlerin engelli vatandaşların da kolay kullanabileceği alanlar yapılması ile ilgili bilgilendirme yaptı. Doç. Dr. Ayşen Çelen Öztürk ise "Kentlerin Sürdürülebilir Ulaşım Planları İçinde Bisiklet Kullanımı" başlıklı sunumunda Eskişehir'den örneklendirmeler yaptı. Doç.Dr.Ebru Çubukçu da "Yürünebilirliğin Mekansal Ölçütleri" başlığı

"Karşıyaka'nın, coğrafik ve kentleşme yapısını çizerken, "kentsel yenileme önceliğimiz" demiştik. Bu konudaki kararlılığımızı, Türkiye'de kendi imkanlarıyla, kentsel dönüşüm gerçekleştiren, ilk ilçe belediyesi olarak, gösterdik. "

altında hazırladığı sunumunu Karşıyaka örneği ile bütünleştirerek ilçede yapılan çalışmaları masaya yatırdı. Yrd. Doç.Dr.Selen Durak, "Kentsel Yaşamda Çocuk Odaklı Yaklaşımlar" sunumunda Çocuk Dostu Kent girişiminin Sağlıklı Kentler Birliği'nin amaçları ile çakıştığını belirterek, kentlerde çocukların yaşam çevrelerinin kalitesini artırmanın sadece çocukların değil, ailelerinin ve çocukların bakımını üstlenen kişilerin de yaşam kalitesini arttıracığına vurgu yaptı.

Oturumun ardından şehir içinde vatandaşları doğa ve hayvanlar ile buluşturan, engelli çocukların da ata binerek vakit geçirdiği Mavişehir Tay Park, kentsel dönüşümünün ilk adresi olan ve Karşıyaka Belediyesi tarafından bölgeye kazandırılan 808 Konutlar, Belediye Şantiye Tesisleri, Sağlıklı Çevre Kategorisi ödülüne layık görülen Yamanlar Gençlik Merkezi gezildi.

Sürdürülebilir kent

Karşıyaka Buluşması'nın ikinci gününde Doç. Dr. Arzu Çahantimur, "Tarihi Kültürel Miras Çalışmalarında Katılımcı Yaklaşımlar" başlıklı sunumunda Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği vizyon ve misyonundan yola çıkarak, sürdürülebilirlik üzerine ulusal ve uluslararası örnekli çalışmasını paylaştı. Arzu Çahantimur, doğru politika, doğru yönetim ve doğru formun, sürdürülebilir kenti oluşturduğunu kaydetti. Doç. Dr. Arzu Çahantimur, "Yerleşmenin bir taraftan özgün yapısını oluştururken, diğer yandan ekonomik bağımsızlığının sağlanmasında büyük rol alan fiziksel ve sosyal dokusunun zarar görmeden geliştirilmesini sağlayacak planlı bir yönetim ile birlikte, yerleşmenin fiziksel ve sosyal özelliklerini dikkate alan farklı stratejiler gerekmektedir. Bu stratejilerin sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi ve uygulanması tüm ilgili aktörlerin ve özellikle yerel halkın katılımı ile mümkündür" dedi. Daha sonra ödül alan belediyeler sunumlarını gerçekleştirdi. Ordu Belediyesi'nden Nurdan Karadeniz Sağlıklı Şehir Planlaması Kategorisi En İyi Uygulama Ödülü ile ilgili sunumunu; Bursa Osmangazi Belediyesi'nden Emine Öztürk Sosyal Sorumluluk Kategorisi En İyi Uygulama Ödülü sunumunu ve İzmir Karşıyaka Belediyesi'nden Feyza Nurkaya Sağlıklı Çevre Kategorisi En İyi Uygulama Ödülü sunumunu katılımcılarla paylaştı.

"Sağlıklı bir gelecek için yapılması gereken, hastalıklarla mücadele etmek değildir. İnsanların sağlıklı yaşamasını sağlayacak ortamlar oluşturarak, hastalıkların baştan önlenmesidir."

Buluşmanın son oturumunda ise Güçlü Kamusal Yaşam Yenilikçi Yaklaşımlar masaya yatırıldı. Prof. Dr. Emrah Orhun "e – Katılım ve İzmir Belediyeleri", Doç. Dr. Tülin Vural Aslan "Tarihi Ticaret Bölgelerinde Yaşanabilirlik ve Yaşayabilirliğin Sağlanabilmesi İçin Bir Model Önerisi, Doç. Dr. Seda Kundak da "Sağlıklı Kentlerin ve Kentsel Direncin Oluşturulmasında Yenilikçi Yaklaşımlar" konulu sunumlarını aktardı. Karşıyaka Buluşması katılımcıların Latife Hanım Köşkü Anievi, Zübeyde Hanım Anıtmezarı ve Karşıyaka Çarşısı gezisi ile sona erdi.

DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Faz'a hazırlanıyor

Dünya Sağlık Örgütü'nün Avrupa Sağlıklı Kentler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Kentler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde büyük bir katılımı gerçekleştirildi.

Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye 53 şehirden toplam 400 katılımcının hazır bulunduğu toplantılarda 6. Faz'ın hedef ve şartları ele alındı.

Dünya Sağlık Örgütü'nün(DSÖ) Avrupa Sağlıklı Kentler Ağı ve Avrupa Ulusal Sağlıklı Kentler Ağı Yıllık İş ve Teknik Konferansı, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde Adnan Saygun Kültür Merkezi'nde 20-22 Eylül 2013 tarihlerinde gerçekleştirildi. 2009-2013 yıllarını kapsayan 5. Fazın beşinci ve son toplantısının ana teması 'Sağlık ve Refah İçin Liderlik ve Paylaşılmış Yönetişim ile Yenilikler' olarak belirlendi. Konfe-

ransın açılış törenine İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, Rusya Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Oleg Kuvshinnikov, DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Direktörü Zsuzsanna Jakab, DSÖ Avrupa Bölge Ofisinden Agis Tsouros ile Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye ülke ve şehirlerin temsilcileri katıldı.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı ile Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye belediyelerden Bursa, Aydın, Çankaya, Denizli, Tepebaşı, Gölçük, İzmir, Karşıyaka, Kadıköy, Nilüfer, Trabzon ve Yalova olmak üzere 12 belediyenin başkan ve başkan yardımcılar ile temsilcilerinin katıldığı konferansa Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye 53 şehirden toplam 400 katılımcı oldu. 16 ulusal ağ ve 19 gözlemcinin temsil edildiği toplantıya ayrıca 12 DSÖ danışmanı, DSÖ Belfast Sekreteryası ile DSÖ İşbirliği Merkezi'nden katılım sağlandı.

Hayat kalitesi yüksek, sağlıklı bir kent

Konferansın açılış bölümünde konuşan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, İzmir'in tarihi boyunca sağlık, sanat ve ticaretin en önemli aktörlerinden biri olduğunu söyledi. Günümüzde kentleşmenin artması ve yoğun göçler nedeniyle, kent ve kentli sağlığının, dünyadaki öncelikli konulardan biri haline geldiğine dikkat çeken Başkan Kocaoğlu, yaşanan

tüm olumsuzlukların, kentte yaşayan bireylere yüksek standartlı bir yaşam sağlayarak ve "Sağlıklı Kentler" oluşturarak çözülebileceğini dile getirdi.

Kent Sağlık Göstergeleri çalışması tamamlandı

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Recep Altepe ise kentleri sağlık açısından inceleyen atlas hazırladıklarını ifade ederek, kent sağlığının geliştirilmesi konusunda 4 koldan yürüttükleri faaliyetleri özetledi. Altepe, "Avrupa genelinde yüzde 69, Türkiye'de yüzde 75'e çıkan kentleşmeye bakıldığında belediyelerin üzerine düşen görev ortaya çıkıyor" dedi. İnsanların ancak sağlıklı şehirlerde en yüksek sağlık seviyesine ulaşma şansına sahip olacağını hatırlatan Başkan Altepe, "Hep beraber şehirlerimizde sağlığı artıran güçlü yönleri daha da kuvvetlendirmek ve bu anlamda diğer şehirlere iyi örnekler oluşturmak zorundayız. Aynı zamanda diğer şehirlerin güçlü yönlerinden de faydalanmak durumundayız. Çok önemli bir konu da şehrimizdeki sorunları doğru tespit etmektir. Sorunların yanlış bir şekilde

analiz edilmesi enerjimizi boşa harcayacağımız anlamına gelir; konu insanlarımızın sağlığıysa boşa kaybedecek bir saniyemiz olamaz, olmamalıdır" diye konuştu.

Rusya Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Oleg Kuvshinnikov geçtiğimiz yıl St. Petersburg'da gerçekleştirilen Dünya Sağlık Örgütü Konferansı ile ilgili kısa bir bilgilendirme yaptıktan sonra ülkelerinde hayata geçirdikleri halk sağlığı ile ilgili çalışmalarını katılımcılarla paylaştı.

DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Direktörü Zsuzsanna Jakab, konuşmasında Sağlık 2020'nin yerel seviyede uygulanması için kapıyı açacak anahtarları sağlıklı şehirlerin tuttuğunu belirtti. Türkiye'nin sağlık alanında uygulamaya koyduklarıyla büyük mesafe kat ettiğini söyleyen Jakab "Hepinizi tebrik etmek istiyorum. Bu alanda başardıklarınız için. Bölgesel komitelere son on yıl içerisinde Türkiye büyük adımlar attı. Özellikle sağlık programı, çocuk, kadın ölümleri gibi konularda gerçekten önemli ilerleme kaydetti.

Açılış konuşmaları Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Kent Sağlığı Merkezi Başkanı Agis

Tsouros'un yaptığı konuşma ile sona erdi. Tsouros konuşmasında Türkiye'deki sağlıklı kentler hareketinin Avrupa'nın en dinamik sağlıklı kent hareketi olduğunu vurgulayarak bu konuda gösterilen liderlik ve bağlılık için teşekkürlerini iletti.

Açılış konuşmalarının ardından "Ülusal Seviyede Sağlık İçin Liderlik ve Yenilik: Büyük Farklar Yaratabilecek Kanıtlar" başlıklı ana oturumda konuşmacılar sağlığın geliştirilmesi ve ekonomi, Avrupa'da bulaşıcı olmayan hastalıkların salgını ile ilgili belediye başkanlarının neler yapabilecekleri ve sağlığın sosyal belirleyicileri konusundaki araştırmalar üzerine yerel liderlere tavsiyeler konularında sunumlarını gerçekleştirerek açıklamalarda bulundular.

6. Fazın hedef ve şartları (2014-2018)

DSÖ Avrupa Bölge Ofisi'nden Agis Tsouros ve DSÖ Belfast Sekreteryası Yöneticisi Joan Devlin'in beraber gerçekleştirdikleri oturumda 2014-2018 yıllarını kapsayacak 6. Fazın ana konuları ve temaları ile ilgili açıklamalarda bulundu. Açıklamalar özetle şu başlık ve temaları içeriyor;

“Sağlık 2020’nin iki temel stratejik hedefi olan “herkesin sağlığının geliştirilmesi ve sağlık alanındaki eşitsizliklerin azaltılması” ve “sağlık alanında liderlik ve katılımcı yönetişimin iyileştirilmesi” hedefleri DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’nın 6. Fazda eşitlik, sağlığın sosyal belirleyicileri, sağlığın yönetişimi ve tüm politikalarda sağlığın geliştirilmesi üzerine yapacağı çalışmaların çatısını oluşturmaktadır.

Yaşam seyri ve insanların güçlendirilmesi, Avrupa Bölgesi’nde büyük sağlık sorunları ile mücadele, insan odaklı sağlık sistemlerinin ve halk sağlığı kapasitesinin güçlendirilmesi, dayanıklı bir toplum ve destekleyici ortamların oluşturulması 6. Fazın hedeflerine ulaşmak için üzerinde çalışılacak temalar olarak belirlenmiştir.

DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı 6. Fazın uygulanacağı 5 yıl boyunca şehirlerin çeşitli yaklaşım ve aktiviteleri uygulaması ve bahsi geçen ana konular üzerinde çalışmanın yanı sıra üye şehirlerin sağlıklı şehirler ile ilgili hedeflere ulaşılabilmesini kolaylaştırmak için politik destek ve gerekli

kaynakları sağlaması gerekmektedir. DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye olmak isteyen şehirlerin Avrupa’daki diğer şehirler ile ağ çalışmaları yapmaya hazır olması beklenmektedir. Üyelerden gerçekleştirilmesi istenen 12 şart bulunmaktadır. Bunlar; yerel yönetimlerin sağlıklı şehir prensip ve hedeflerine yönelik desteği sürdürmeleri, şehirlerin koordinatör ve yönlendirme kuruluna sahip olmaları, tüm şehirlerin şehir sağlık profili oluşturmaları, şehirlerin Sağlık 2020’nin stratejik hedefleri ve dört temel politika alanındaki durumlarını değerlendirmeleri, şehirlerin DSÖ Sağlıklı Şehirler Ağı’nın üyesi olarak ne fayda elde etmeyi beklediklerini bildirmeleri, 6. Faz’ın hedef ve temalarını uygulamak için şehirlerin sistematik olarak çalışmaları, şehirlerin 6. Faz’ın genel amaçları ve temaları üzerinde ortaklıklar kurmaları, şehirlerde bireyler, politikacılar ve kuruluşların ana konu ve temalar üzerindeki kapasitelerini artırmaları, şehirlerin DSÖ Avrupa Ağı ve belediye başkanları toplantılarına katılmalarıdır. Ülkelerin üyeliğe başvurularının nüfuslarına göre belir-

lendiği 6. Faz için Türkiye’nin kotası 12 şehirdir.

6. Fazın hedef ve şartlarının açıklanmasının ardından Prof. Dr. Evelyne de Leeuw tarafından 5.Fazın genel değerlendirilmesi yapıldı. 2009-2013 yılları arasını kapsayan DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı 5. Fazının değerlendirmesinin şehirlerle birlikte yapıldığı ve şehirler için önemli olduğuna değinen Evelyne de Leeuw değerlendirmede şehirlerin, ulusal ağların ve DSÖ’nün bütünüyle taahhütlerini içerdiğini, herkesin kendi şehirini öğrenmesi ve bu bilgileri diğer şehirlerle paylaşabilmesi için fırsatlar sunduğunu belirtti.

5. Fazın değerlendirmesinin ardından Oxford Üniversitesi Halk Sağlığı Bölümünden Premila Webster Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’nın yıllık değerlendirme raporunu katılımcılarla paylaştı. Yıllık değerlendirme şablonunun Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağına üye tüm şehirlere gönderildiğini hatırlatan Premila Webster üye şehirlerin politik değişikliklerini ve teşkilat yapısını, politik taahhütlerini, üye şehir koordinatörleri ile politikacılar arasındaki görüşme olanaklarını, üye şehirler için kolaylaştırıcı etkenleri, üye şehirlerin danışma kurulu üyeleri ve katkıları ile 2012 yılında gerçekleşen St. Petersburg konferansına katılım ile ilgili bilgilendirme yaptı.

Üyelerimiz çalışmalarını paylaştı

Birinci günün son oturumlarında cinsiyet ve insan hakları, sağlığın geliştirilmesi: yerel seviyede liderlik ve yönetişim, sağlıklı şehir planlaması, sağlıklı yaşlanma ve belediyelerde yönetişim, bilgi ve beceriler konularında şehirler sunumlarını gerçekleştirdiler. Kadıköy Belediyesi “Önleyici Ruh Hastalıkları Merkezi Projesi” ve İzmir Büyükşehir Belediyesi “Agora ve Çevresinin Korunması, Geliştirilmesi

ve Sürdürülmesi Projesi” ile yapılan oturumlarda deneyimlerini katılımcılarla paylaştılar.

Konferansın ikinci gününde Ana Kongre Salonunda “Sağlık İçin Liderlik -Neler Fark Yaratır” konusunda 21.yüzyılda yerelde sağlık alanında liderlik nedir, ülkelerde tüm politikalara sağlığın yerleştirilmesi ve sağlığın geliştirilmesi için 8. Dünya Konferansı hakkında sunumlar gerçekleştirildi. İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Dr. Sırrı Aydoğan’ın katıldığı politikacılar oturumunda Sağlık 2020 politika çerçevesi ve şehirlerin yerel politik bakış açıları ve deneyimleri tartışıldı.

Politikacılar oturumunun ardından gerçekleşen paralel oturumlarda Denizli Belediyesi “Denizli Spor Yapıyor” , “Şehirde Yönetişim” ve “Trafik Eğitim Parkı” projelerini, Çankaya Belediyesi “Ahşap Çocuk Oyuncakları Atölyesi” projelerini katılımcılarla paylaştılar.

Öğleden sonra ulusal ağ koordinatörlerinin ve Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’na üye şehirlerin koordinatörlerinin bir araya geldiği oturumda 6. Faza üyelik için gerekli kriterler ve başvuru süreci tartışıldı. Daha sonra ulusal ağ koordinatörleri kendi aralarında tekrar bir araya gelerek ulusal ağların koordinatörlerinin arasındaki işbirliğinin artırılması ve yeni koordinatörlerinin katılımının teşvik edilmesi, 5. Faz’ın değerlendirilmesi, 6. Faz’ın ana temaları, Sağlık 2020 ve 6. Faz uygulamalarında ulusal ağların rolü ve gelecek ulusal ağ toplantısının yeri hakkındaki konular görüşüldü.

6. Faz uygulamaları

Konferansın 3. gününde Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’na üye şehirlerin koordinatörleri ile ulusal ağların koordinatörlerinin katıldığı toplantı gerçekleştirildi. Oturuma katılan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü Nalan

Fidan, 6. Faz’ın stratejik hedeflerinin gerçekleştirilmesi için sağlıkta eşitsizliklerin azaltılması, sağlığın geliştirilmesi ve sağlıkta liderlik ve katılımcı yönetişimin artırılması gerektiğini belirtti. Fidan sözlerine şöyle devam etti. “Yeni fazın 5. Fazın hedeflerinin devamı niteliğinde olması doğru bir yaklaşımdır. 5. Faz sürecinde sağlıkta eşitsizliklerin azaltılması için tüm politikalarda ortaya büyük bir çaba konulmuş ve bu süreçte çok şey öğrenilmiştir. Sağlık 2020 politikalarının 6. Faz sürecine önemli katkı koyacağını inanıyorum. Türkiye’de Sağlık Bakanlığı 2013-2017 Ulusal Stratejik Planı’nda Sağlık 2020 politikalarına yer verilmekte ve belediyeler en önemli dış paydaş olarak yer almaktadır”.

Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri

Rusya, Polonya, İsveç ve Galler koordinatörlerinin katıldığı tartışma toplantısı sonrasındaki günün ikinci oturumunda; paralel oturumlar gerçekleştirildi. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği’nin Uludağ Üniversitesi işbir-

liğinde hazırlamış olduğu “Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri ve Mevcut Durumun Kapsamlı Analizi” sunumu katılımcılarla paylaşıldı. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu üyesi Doç. Dr. Emel İrgil’in yaptığı sunumda çalışmanın amacının belirlenen 75 kent sağlık göstergesi ile Türkiye’de iller ve bölgeler arasındaki farklıların değerlendirilmesi, illerin ya da belediyelerin planlamalarını yaparken bu göstergeleri kullanabilmeleri ve ileriki yıllarda iller ve belediyeler çapında oluşturulacak haritalara kılavuzluk etmesi olarak benimsendi. Göstergelerin belirlenmesi, verilerin toplanması, haritalandırma süreçlerinin paylaşıldığı sunum haritalarla desteklenerek paylaşıldı.

Konferansın son ve kapanış oturumunda konferans katılım ile ilgili genel bilgilendirme yapıldı. Konferansta 5 ana oturum, 5 stratejik çalıştay, 6 değerlendirme toplantısı, 4 politikacılar oturumu, 3 koordinatörler oturumu, 15 örnek olay incelemesi ve 5 eğitim düzenlendi.

Sağlıklı Çevre Kategorisi Ödülü

Yamanlar Gençlik Merkezi

Karşıyaka Belediyesi "Karşıyaka'dan Bir Nefes" projesi ile Sağlıklı Çevre Kategorisi'nde ödül almaya hak kazandı.

Doğanın korunması ve çevre bilincinin artırılması konularında duyarlı bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunmak, gençleri bilgisayar başından kaldırıp doğayla buluşturmak, vatandaşların boş zamanlarını değerlendirebilmelerini sağlamak amacıyla "Karşıyaka'dan Bir Nefes Projesi"ni hayata geçiren Karşıyaka Belediyesi; Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri Sağlıklı Çevre

Kategorisi'nde en iyi uygulama olarak ödüle layık görüldü.

"Karşıyaka'dan Bir Nefes" Projesi kapsamında Yamanlar Dağı'nın zirvesinde, eski Nato Radar Üssü'nün bulunduğu bölgede yapılan Yamanlar Gençlik Eğitim ve Kamp Merkezi doğa ve doğal hayatın korunmasına, toplumsal çevre bilincinin oluşturulmasına, ekolojik bütünlüğün ve biyolojik çeşitliliğin sağlanmasına katkıda bulunması

nedeniyle Sağlıklı Kentler Birliği tarafından ödüllendirildi.

Merkez ile; Kargem Projesi kapsamında eğitim gören öğrencilere, çevre bilinci aşılamak, sosyal, kültürel ve sportif bir ortam yaratmak, gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, bilgi ve becerilerini arttırmak, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici yeteneklerini geliştirmek, gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarına cevap vererek sorumlu bir kişilik geliştirmesini, zararlı alışkanlıklardan korunmalarını sağlamak amaçlanıyor.

Karşıyaka Belediyesi, "Karşıyaka'da Bir Nefes Projesi" ile gelecek nesillere doğa ve spor bilincinin aktarılmasına, sportif faaliyetlerle yaşam kalitesinin yükseltilmesine, toplumda doğa sevgisi ve çevre bilincinin artırılmasına, doğa ve doğal hayatın korunmasına, toplumsal çevre bilincinin oluşturulmasına, ekolojik bütünlüğün ve biyolojik çeşitliliğin sağlanmasına katkıda bulunuyor. Büt-

çesinin tamamı Karşıyaka Belediyesi tarafından karşılanan proje kapsamında iyi tarım uygulamalarının hayata geçirilmesi için Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile ortak çalışmalar yürütülüyor.

Gençler için her türlü aktivite düşünüldü

42 dönüm alan üzerine kurulan Yamanlar Gençlik Eğitim ve Kamp Merkezi'nde; voleybol, futbol, basketbol, golf sahaları, tenis kortları, yüzme havuzu, masa tenisi, bowling, satranç alanları ile bin 200 kişilik amfi tiyatro, seminer salonu, misafirhane, restoranlar, kafeteryalar, seyir terasları, güvenlik, helikopter pisti, gözlem kulesi, ilkyardım merkezi, ambulans ve itfaiye araçları, günübirlik konaklama alanları, 26 kişilik şömineli Bungalov evleri ve 200 kişilik çadır alanı (çadırlar belediye tarafından temin ediliyor), ısı merkezi, otopark, 2 dönümlük organik tarım

alanı, su depoları, trafo, jeneratör, soğuk hava deposu, paratoner ve arıtma tesisi bulunuyor. Merkezde bulunan 21 metre yükseklikteki Cumhuriyet Anıtı, Yamanlar Dağı'nın zirvesinde her yönden izlenebilecek şekilde tasarlandı. Milli Mücadele'yi simgeleyen anıtın üzerinde Hasan Tahsin, Yüzbaşı Şerafettin, Gökçen Efe, Çete Ayşe, Türk Bayrağı, Çanakkale şehidi, Kuva-i Milliye askeri, Atatürk, Cumhuriyet'i emanet ettiği gençler ve başaklarıyla üretkenliği simgeleyen genç kız figürlerine yer verildi.

Kent merkezine 20 dakika uzaklıkta bulunan Yamanlar Gençlik Eğitim ve Kamp Merkezi'ni ayda ortalama 3 bin 500 kişi ziyaret ediyor. Organik tarım çalışmalarının ürünleri kafeteryalarda ziyaretçilere sağlıklı, taze ve lezzetli gıdalar olarak sunuluyor. Karşıyaka Belediyesi'nin, yol çalışması da dahil olmak üzere 4 milyon liraya mal ettiği merkezin reel maliyeti 30 milyon lirayı buldu.

Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak ödülü SKB Başkanı Recep Altepe'nin elinden aldı

Sosyal Sorumluluk Kategorisi Ödülü

Oryantiring Engel Tanımaz

Bursa Osmangazi Belediyesi, "Oryantiring Engel Tanımaz Projesi" ile Sosyal Sorumluluk kategorisinde ödüle layık görüldü.

Dünyada güçsüzün güçlüyü geçtiği tek spor dalı olarak da nitelendirilen Oryantiring sporu Osmangazi Belediyesi'ne ödül getirdi. Osmangazi Belediyesi; "Oryantiring Engel Tanımaz Projesi" ile Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri Sosyal Sorumluluk Kategorisi'nde en iyi uygulama olarak ödüle layık görüldü. Proje ortaklığını Osmangazi Belediyesi, Oryantiring Federasyonu ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün yaptığı proje ile bedensel engelli bireylerin, zihinsel kabiliyetlerini artırmak, neşeli

olmalarını, kendi kendini idare etmelerini sağlamak, çabuk karar verme yeteneklerini ve özgüvenlerini geliştirmek, sosyal gelişimlerini hızlandırmak amaçlandı. Proje başlangıcı olan 2011 yılının Temmuz ayında afiş, basın ve billboardlar ile duyuru yapıldı, başvuru süresi 2 ay olarak belirlendi. Ekim ayında da haftada iki gün dört farklı grup ile teknik eğitim çalışması yapıldı. Teknik eğitimler 4 gruba üç ay verildi ve toplamda 22 bedensel engelli birey bu imkandan yararlandı.

Türkiye Patika Oryantiring Şampiyonası Bursa'da yapıldı

2012 yılında 37 oryantring eğitim semineri, 14 uygulamalı (antrenman) eğitim yapıldı. 12 Mayıs 2012 tarihinde Türkiye'de ilk defa Patika Oryantiring İl Şampiyonası gerçekleştirildi, yarışmaya 14 lisanslı bedensel engelli birey katıldı. 2013 yılında ise Mayıs ayı dahil olmak üzere 34 teknik ve uygulamalı antrenman yapıldı. 13 Mayıs 2013 tarihinde 2'inci defa Patika Oryantiring İl Şampiyonası gerçekleştirildi ve lisanslı 16 sporcumuz yarışmaya katıldı. 29 Haziran 2013 tarihinde Osmangazi Belediyesi'nin ev sahipliğinde Bursa'da düzenlenen Türkiye Patika Oryantiring Şampiyonası'na Türkiye çapında 60 sporcu katıldı ve 3 farklı kategoride mücadele edildi.

Proje psikolojik olarak da fayda sağladı

Projenin sonunda çalışmaya katılan ve katılmayan engelli bireylerin psikolojik durumları kar-

şılaştırılmak üzere Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği yeniden düzenlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarında; spor yapmayan engelli bireylerin psikosomatik şikâyetlerinin ve kaygı düzeylerinin spor yapanlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Proje sayesinde bedensel engelli iki birey; hayattan hiçbir beklentisi olmayan, içine kapanık, karamsar iken; yapılan çalışma sonucu hayata neşeyle bakan, hedefleri olan, özgüveni ve sosyal çevresi artmış bireyler haline gelmiştir. Madalya kazanmış bireylerde de; mutlu olma, kendine güven, çabuk karar verebilme, hatalarını itiraf edebilme ve duygusal davranmama özellikleri ön plana çıkmıştır. Aynı zamanda spora başlayan bireyler yıl içerisinde hiç hasta olmazken, depresyona meyilli bireylerin de spora başladıkları zaman sürecinde tüm sorunları ortadan kalkmıştır. Proje hayata geçirilerek, engellilerimizin oryantring sporu önündeki engelleri ortadan kaldırılmış ve sporun her dalından tüm bireylerin eşit yararlanması sağlanmıştır. Aynı zamanda sağlığı geliştiren bu spor dalından her bireye eşit faydalanma hakkı sunulmuştur.

Oryantiring nedir?

Oryantiring (Koşarak Yürüyerek Hedef Bulma) her türlü arazide yapılabilen, katılımcıların kontrol noktalarını harita ve pusula yardımı ile en kısa zamanda ziyaret etmeye çalıştığı bir doğa sporudur. Amaç yarışmaya başladıktan sonra hedef noktalarını belirlenen sırada dolaşarak en kısa zamanda varış noktasına ulaşmaktır. Oryantiring sporunda atletik kapasite önemli olmakla birlikte tek başına

yeterli değildir. Yarışmacı belirlenmiş, işaretlenmiş bir parkur olmadığı için arazide bir noktadan diğer noktaya tamamen kendi karar verdiği bir rotayı izleyerek gider. Bu sırada kısa zamanda doğru karar verebilmesi çok önemlidir. Özetle aklını, zihnini iyi kullanamayan bir sporcunun oryantiring yarışmalarında başarılı olması mümkün değildir. Bu özelliği nedeniyle Oryantiring "koşarak santraç oynanan spor" olarak da anılır.

Osmangazi Belediye Başkan Yrd. Halil Döner ödülü SKB Başkanı Recep Altepe'nin elinden aldı

Sağlıklı Şehir Planlama Kategorisi Ödülü

Kent Teleferiği Projesi

Ordu Belediyesi "Teleferik Alt Üst İstasyon Projesi ve Ada Park Çevre Düzenlemesi ve İlk Adım Anıtı" ile Sağlıklı Şehir Planlama Kategorisi Ödülü'nün sahibi oldu.

Dünyadaki deniz ve dağ arasındaki teleferik sistemini geliştiren ender kentler arasında yer alan Ordu Belediyesi; "Teleferik Alt Üst İstasyon Projesi ve Çevre Düzenlemesi ile Teleferik 3. Ayak Ada Park Çevre Düzenlemesi ve İlk Adım Anıtı" ile Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri Sağlıklı Şehir Planlama Kategorisi'nde en iyi uygulama olarak ödüle layık görüldü.

Karadeniz ile Boztepe'yi teleferikle birbirine kavuşturan projeye imza atan Ordu Belediyesi, aynı zamanda turizm alanında da önemli katma değer sağladı. Ordu Belediyesi teleferik projesi ile kentin turizm renkliliğini arttırırken, yatırımcılara tesis ve diğer turizm donatıları yapabilmeleri için de altyapı oluşturdu. Eski Ordu mahalleleri üzerinden geçen teleferik; bir anlamda kentin tarihi gelişimini de panoramik olarak izleyebilme olanağını veriyor. Teleferik etrafında yapılan çevre düzenlemeleri ve sosyal donatı alanları da vatandaşların seyahat önce-

sinde de hoşça vakit geçirmeleri hedeflendi.

Ordu Belediyesi ve Leitner firması tarafından hazırlanan proje yine Leitner firması tarafından uygulandı. Projenin alt ve üst istasyon çevre düzenlemeleri ise Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirildi. İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yürütülen proje, 2010 yılında başlayıp 2011 yılında tamamlandı. 8 kişilik 28 kabinli teleferik, 2 bin 350 metre uzunluğunda. Teleferiğin 180 araçlık otopark alanı bulunuyor.

Karbondioksit oranı azaldı

Teleferik günde ortalama 3 bin kişinin Boztepe'ye ulaşımını sağlıyor. Kente salınan karbondioksit oranını azaltılmasının yanında, vatandaşların Boztepe'ye ulaşımını kolaylaştıran teleferik ekolojik bir ulaşım aracı olarak ön plana çıkıyor. Kentin tarihi kültürel ve turistik değerlerini ön plana çıkararak Ordu'yu yurt içi ve yurt dışında tanınan bir turizm kenti yapmanın; kentin ulaşımını güvenli, modern, doğayla dost, konforlu ve hızlı hale getirmenin ve denizle barışık bir şehir yaratmanın amaçlandığı Ordu Şehiriçi Teleferik Projesi ile bütün bunlar başarmıştır.

Adapark ve İlk Adım Anıtı

Ordu şehir merkezinde yer alan Teleferik 3. Ayak Ada Park Çevre Düzenlemesi ve İlk Adım Anıtı Projesi'yle, turizm açısından sağladığı katma değer ve kent halkının aktif kullanımına sunulan bir mekan yaratılmıştır.

Ordu'da denizle Boztepe'yi birbirine kavuşturmak için hazırlanan Teleferik projesinin 3. Ayağı; Ada Park ve İlk Adım Anıtı içerisinde olduğundan mevcut park ve anıt yeniden düzenlenerek halkın kullanımına sunulmuştur. Ordu İlk Adım Anıtı ve Rusumat-4 gemisi anısına yaptırılan İlkadım Anıtı Atatürk'ün Ordulularla karşılaştığı ilk yer olduğundan özel olarak tasarlandı. Alanı çevreleyen özel aydınlatmalar Atatürk'ü sevgiyle karşılayan Orduluları temsil ederken, İlkadım Anıtı Park alanı ve Adapark da halkın ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlendi. Çoğunlukla yaşlıların uzun uzun oturdukları, havuzu, güvercinleri, teleferiği ve çevrelerini

izledikleri bir yaşam alanı oluşturuldu. Ordu'da Adapark örneğinde olduğu gibi eski parklar modern bir anlayışla yeniden düzenlenerek kentin kullanımına sunulmaktadır. Mimari tasarım açısından Ordu'nun aydınlık ve uygar kent imajını yansıtan bu parklar, kentinin buluşma,

toplantı, sergileme ve çeşitli sanatsal etkinlikler için bir odak alan haline gelmiştir. Ordu Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Peyzaj Mimarı tarafından hazırlanan proje; 2011 yılı Haziran ayında ihalesi yapılmış ve 2011 Kasım ayında tamamlanmıştır.

Ordu Belediye Başkanı Yrd. Ergun Alaybeyoğlu ödülü SKB Başkanı Recep Altepe'nin elinden aldı

Jüri Teşvik Ödülü

Mahalle Oyun Evleri

İzmir Urla Belediyesi "Erken Çocukluk Hizmetlerini Yaygınlaştırma Projesi" ile Jüri Teşvik Ödülü'nün sahibi oldu.

Maddi yetersizlik ve yaşadığı mahallede okul öncesi eğitim kurumunun bulunmaması nedeniyle okula gidemeyen çocuklara okul öncesi eğitim fırsatı sunmak amacıyla "Mahalle Oyun Evleri Projesi"ni geliştiren İzmir Urla Belediyesi "Erken Çocukluk Hizmetlerini Yaygınlaştırma Projesi" ile Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri Jüri Teşvik Ödülü'nün sahibi oldu. Erken çocukluğun, her insanın yaşamında kritik bir dönem olduğu ve ilk yıllarında iyi bakım alan çocukların gerek büyüme dönemlerinde, gerekse daha sonraki yaşamlarında sağlıklı olma olasılığı diğer çocuklara göre daha yüksek olduğu gerçeği ile hareket eden Urla Belediyesi, "Erken Çocukluk Hizmetlerini Yaygınlaştırma Projesi" ile çocukların sağlıklı gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

Erken çocukluk eğitimi ile ilgili bilinç sağlandı

Proje ile; aileleri erken çocukluk eğitimi hakkında bilinçlendirmek, dezavantajlı koşullarda yaşayan çocuklara ve ailelerine ulaşarak okul öncesi eğitimi tanıtmak, talep yaratmak ve yaygınlaştırmak, talep yaratılan bölgelerde kalıcı birimler oluşturmak çerçevesinde, Urla'nın her mahallesinde Mahalle Oyun Evleri kurulması hedeflendi. Proje için ilk uygulama alanı olarak Urla'da Romanların yaşadığı Sıra Mahallesi belirlendi. Mahalle Oyun Evleri projesinin uygulama alanının bu bölge olarak tayin edilmesinin temel sebebi, mahallenin 300 kişilik toplam nüfusunun üçte birinin 12 yaş altı çocuklardan oluşması ve Urla genelinde okullaşma oranının en düşük

olduğu mahalle olması. "Oyun Evleri" modeli için gerekli kapalı mekanların temin edilmesi, bu mekanların okul işlevini görecektir şekilde dönüştürülmesi ve bu mekanlardaki oyun alanlarının açık alanlardaki düzenlemelerle desteklenmesinden sorumlu olan Urla Belediyesi, oyun evleri için belirlenmiş mekanların, bakım, onarım ve elektrik, su giderlerini karşılamakla da yükümlü. Urla Belediyesi'nin sahipliğindeki proje, Milli Eğitim Bakanlığı-UNICEF-Avrupa Birliği, Cevdet İnci Eğitim Vakfı, İzmir-Urla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Urla Şehit Çavuş Bülent Köfter Halk Eğitim Merkezi'nin ortaklığı ile hayata geçti.

Proje Unicef ve Avrupa Birliği'nden hibe kazandı

Türkiye'de okul öncesi eğitim alanındaki uygulamaları desteklemek üzere MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 2010 yılı Mart ayında; Avrupa Birliği'nin mali, UNICEF'in teknik desteği ile Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi'ni başlattı. Hibe programına Oyun Evleri Projesi ile başvuru yapan Urla Belediyesi, projede kullanılacak evlerin donatım, oyuncak ve eğitim materyali ihtiyacı için hibe almaya hak kazandı. Cevdet İnci Eğitim Vakfı, proje kapsamında oyun evlerinin bakım ve onarımı aşamasındaki giderler ile oyun evlerinin iç donanımı (klima, buzdolabı, projeksiyon, vb.) için gerekli olan diğer eşyaları temin etti. Urla Şehit Çavuş Bülent Köfter Halk Eğitim Merkezi, proje kapsamında kullanılacak okul öncesi öğret-

menlerin temini ile eğitim müfredatının oluşturulması, uygulanması ve denetiminden sorumlu oldu. İzmir-Urla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ise Mahalle Oyun Evleri Hizmetinden faydalanan çocukların belirlenmesinde destek sağladı.

Altı gün çocuklara bir gün velilere eğitim

Belediye'nin hizmetindeki 3 adet 21metrekarelik konteynir, "Oyun Evi" modeli kapsamında etkili öğrenme ortamları haline dönüştürüldü. Anne ve babalara yönelik verilecek eğitim hizmetleri için belediye, halk eğitim merkezleri ve Atatürk Kültür Merkezi salonlarından yararlanılıyor. Mahalle

Oyun Evleri, haftanın 6 günü doğrudan çocuklara, 1 gün de ailelere hizmet vermek üzere ilgili bölgede hazır bulunuyor. Hizmet, sabah ve öğleden sonra olmak üzere yarım günlük iki periyotta sunuluyor. 3 - 5 yaşlarındaki çocuklardan oluşan karma bir grupta 12 - 15 çocuğun oyun evlerinden yararlanması öngörülmüyor. 6 günlük "Oyun Evleri" hizmetinden yararlanacak çocuklar, haftada iki yarım gün 2'şer saatten toplam 4 saat eğitim alıyor.

Çocukların sağlıklı gelişimine katkı sağlandı

Proje; erken çocukluğun sağlıklı bir şekilde geçmesinde önemli bir araç olan okul öncesi eğitim, çocukların dil, zihin, sosyal, duygusal, bedensel gelişimlerini desteklemek üzerine kurgulanmıştır. Oyun Evleri de en etkili öğrenme yöntemlerinden biri olan oyunu kullanarak, ücretsiz verilen eğitim ile çocukların sağlıklı gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Bütün bunlar, anne babaları yoksul veya eğitimsiz olan veya başka açıdan dezavantajlı konumda yer alan çocuklar için özellikle geçerlidir. Dolayısıyla, okul öncesi eğitime yaygın katılım, fırsat eşitliği sağlamada ve aksi halde kuşaktan kuşağa aktarılabilecek dezavantajları gidermede önemli bir yoldur.

Urla Belediye Başkanı Selçuk Karaosmanoğlu ödülü SKB Başkanı Recep Altepe'nin elinden aldı

Jüri Teşvik Ödülü

QR Kodlu Akıllı Kaldırımlar

Eskişehir Odunpazarı Belediyesi "Akıllı Kaldırım - QR Kodlu Akıllı Kaldırımlar - Akıllı Sokaklar Projesi" ile Jüri Teşvik Ödülü'ne layık görüldü.

Odunpazarı Belediyesi, sağlıklı kentsel tasarım ve çevre politikası kapsamında Eskişehir'de yaşayan, çalışan ve dışarıdan gelen insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeyi amaçlayan QR Kod uygulaması ile Türkiye'de örnek ve özgün bir projeye imza attı. Eskişehir Odunpazarı Belediyesi "Qr Kodlu Akıllı Kaldırım Projesi" ile Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülleri 2013 yılının Jüri Teşvik Ödülü'ne layık görüldü.

Projenin hedefi, teknolojiyi Odunpazarı'nın tarihi dokusuyla harmanlayıp, yerli ve yabancı

turistlere detaylı bilgi vermek, kamu hizmetlerinin kalitesini yükseltmek, yapılı çevrenin fiziki niteliğini yükseltmek, çevrenin kimliğini koruyup geliştirmek, ilgi çekici hale getirmek, markalaştırmak, bilgi erişiminin kolaylaştırılması ve insanları ilgi alanına göre yönlendirmek, serbest dolaşımı ve turizm hareketlerini teşvik etmek, sağlık için yürüyüş programlarına katkıda bulunmak, engelli vatandaşların da "Eşitlik İlkesine" bağlı olarak turizm ve serbest hareket etme haklarına katkı sağlamak başlıkları altında toplandı.

Tüm yerel yönetimlere örnek gösterildi

Odunpazarı Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü tarafından uygulanan "Akıllı Sokaklar", 2012 yılında tasarımı bitirilip uygulamaya geçildi. Halen programlı olarak QR kod uygulanan akıllı kaldırımların yapımı devam eden proje etapları tamamlanıp, yaygınlaştığında; Odunpazarı'nın tarihi ve kültürel değerleri hakkında yerli ve yabancı turistlere İngilizce ve Türkçe olarak detaylı bilgiler verildi. Tarihi yapıları yönelik bilgi erişimi kolaylaştırdı. Bölge ilgi çekici hale geldi. Kaldırımlar; sadece yaya trafiği için kullanılması dışında, QR kod teknolojisini de bünyesinde barındırarak şehrin vizyonunu geliştirdi. Yapılı çevrenin fiziki niteliği yükseldi. Kamu hizmetlerinin kalitesi yükseldi. İnsanların teknoloji yoluyla sokak ortasında belediye birimlerine ulaşması sağlandı. İnsanlar gerekli durumlarda

QR kod uygulaması ile ulaştıkları belediye iletişim bilgileri sayesinde sorunlarını çözebildi. Özellikle turizm alanında geniş bölgelerde bilinçli geziler ve transferler sağlandı. Yaşlı ve çocuklar için QR kod bilgisi alınırken mola ve dinlenme imkanı sağlandı. Basında geniş yer bulan Akıllı Kaldırım Projesi yerli halk ve turistler tarafından da büyük ilgi ile karşılanmış ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün tarafından tüm yerel yönetimlere örnek gösterildi.

Vatandaşın hizmetinde

Sağlıklı bir şehir; çevresini geliştirebilen ve kaynaklarını koruyabilen ve bunu yaparken sürdürülebilir 'sağlıklı bir çevre sistemi' yaratan önemli bir yapılandırma. Bu anlayışla hareket ederken, Eskişehir'in çevresini geliştiren, kentin özellikle tanıtım kaynaklarını genişleten bir anlayışla çalışmalar gerçekleştirildi. QR kod uygulaması da bu anlayışla vatandaşların hizmetinde, çalışan sürdürülebilir bir sistem olarak hayata geçirildi.

Odunpazarı Belediyesi tarafından oluşturulan stratejik plan içerisinde yer alan; "İnsanların Refahına Yönelik Prestijli Projeler Üretmek Ve Uygulamak" temalarıyla örtüşen "Akıllı Kaldırım" uygulaması daha özelden Fen İşleri Müdürlüğü'nün, "Kentsel Rehabilitasyon Projesi Yapmak", "Kentsel Yaşamı Kolaylaştıran Projeler Üretmek" konulu hedef temalarıyla da örtüşmektedir. Projenin tüm masrafları Odunpazarı Belediyesi bütçesinden karşılanmaktadır.

Odunpazarı Belediye Meclis Üyesi Ahmet Süzer ödülü SKB Başkanı Recep Altepe'nin elinden aldı

Antalya ulaşımını planladı

Antalya Büyükşehir Belediyesi, kentin gelecek 15-20 yılda ulaşım sistemini nasıl geliştirmesi gerektiğini, ulaşım ile ilgili ilkeleri, politikaları ve projelerini tanımlayan en önemli yasal belge olan Ulaşım Ana Planı'nı hazırladı.

Uzman ekiplerin bilimsel verilerle hazırladığı plan, Antalya'nın 15-20 yıldaki ulaşım sisteminin nasıl gelişeceğini öngörüyor, atılması gereken adımları ortaya koyuyor. 1995 yılından beri 4 kez hazırlanmaya çalışılan ulaşım ana planlarından bazıları tamamlanamadı, bazıları ise bilimsel verilere dayanmadan oluşturuldu. Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Mustafa Akaydın'ın adaylık sürecinde vatandaşlara yapmayı söz verdiği ulaşım ana planı ile uygulanacak eylemlerin çerçevesi belirlendi, gelecekteki kent ulaşım yapısının ana hatları çizildi.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Akaydın, planın hazırlanmasından önce ulaşım sisteminin

sorunlarının belirlenip, kısa dönemde sonuçlandırılacak çözümlerin geliştirilmesi amacıyla önce Toplu Ulaşım Yapılanma Projesi'ni uygulamaya koyduklarını hatırlattı. Akaydın, "Toplu Ulaşım ile Bütünleşik Yaya ve Bisiklet Planı'nı hazırladık ve adım adım uygulamaya koyuyoruz. Son aşama olarak da Antalya Kentiçi ve Yakın Çevresi Ulaşım Ana Planı'nı tamamlamış bulunuyoruz. Bu plan 1/50 bin ve 1/25 bin ölçekli Antalya Nazım İmar Planları ile birlikte ve onlarla uyumlu olarak çağdaş bilimsel teknikler ve yaklaşımlarla hazırlandı. Kentin gelecekte daha kolay yaşanır ve sürdürülebilir ulaşım politikalarıyla daha çağdaş bir kent olması hedeflendi" dedi.

Akaydın, Antalya Kentiçi ve Yakın Çevresi Ulaşım Ana Planı çalışmasının asıl önemli özelliğinin ise Büyükşehir Belediyesi bünyesi içinde oluşturulan bir birimde, teknik personel, sağlanan özel yazılım ve donanım ile yapılması olduğunu kaydetti. Başkan Akaydın,

"Kent için önerilen büyük projelerin ulaşım sistemine etkilerinin önceden değerlendirilmesi, imar plan değişikliği yapılmadan olası olumsuz etkilerin belirlenerek gerekli önlemlerin alınması veya bu projelerin değiştirilmesi konusundaki uygulamalar artık kendi personelimiz tarafından gerçekleştirilecek. Bu boyutuyla da Antalya Büyükşehir Belediyesi ülkemizdeki birkaç yerel yönetimden biri olmuştur" diye konuştu.

Antalya Ulaşım Ana Planı insan odaklı bir ulaşım politikası ile hazırlandı. Planda birbirini besleyen toplu taşıma koridorları, yaya ve bisiklet ağı, otopark önerileri ile bir yandan özellikle kentin merkezi alanı özel araç trafiğinden arındırılırken; diğer yandan tüm kent için daha sürdürülebilir bir ulaşım sistemi oluşturuldu. Antalya ulaşımının bir Avrupa kenti ulaşım sistemi gibi geliştirilmesi için gerekli projeler tanımlandı.

Beşevler Parkı hizmete açıldı

Büyükşehir Belediyesi'nin bu dönem Bursa'ya kazandırdığı 2 milyon metrekarelik yeşil alan projeleri arasında yer alan 41 bin metrekarelik Beşevler Bölge Parkı, hizmete açıldı.

Bursa'nın yaşanabilir, sağlıklı bir kent olması ve 'Yeşil Bursa' adını tekrar kazanması amacıyla yerleşimin yoğun olduğu bölgelerdeki alanlar parka çevriliyor. BUSKİ'ye ait su depolarının bulunduğu alanları yeniden düzenleyerek yeşil alan olarak halkın kullanımına açan Bursa Büyükşehir Belediyesi, Beşevler Su Deposu'nun bulunduğu 41 bin metrekarelik alanı da ayrıcalıklı bir park haline getirdi. Kısa bir süre öncesine kadar su deposu alanı olarak etrafı duvarlarla çevrili olan alan; içinde çeşitli oyun ve rekreasyon alanları, yürüyüş, koşu ve bisiklet yolları, futbol, basketbol ve voleybol sahaları, tenis kortları, yeşil alanlar, kafeterya ve restoranların bulunduğu Beşevler Bölge Parkı olarak törenle hizmete açıldı.

"Yeşil için imkanları zorluyoruz"

Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, Büyükşehir Belediyesi olarak hava, kara ve denizdeki ulaşım yatırımlarından raylı sistemlere, spordan tarihe ve kültürel mirasa, alt ve üst yapıdan çevre projelerine kadar çok geniş bir alanda hizmet verdiklerini söyledi. Belediye binası, bilim teknoloji merkezi ve stadyum gibi anıtsal yapıların bu dönem kente kazandırıldığını hatırlatan Başkan Altepe, "Bunun yanında yüzbinlerce metreka-relik büyük parkları bu dönem Bursa-

lılarla buluşturuyoruz. Bursa'nın daha yeşil bir kent olması için tüm fırsatları zorluyoruz. Çünkü nüfusun büyük bir bölümü özellikle de kadınlar ve çocuklarımız günlerinin büyük bölümünü mahallelerde geçiriyor, mahalle dışına fazla çıkamıyorlar. Bu nedenle tüm mahallelerimize böyle aktivite alanları kazandırmaya çalışıyoruz. Burası da BUSKİ depolarının bulunduğu koruma alanı olarak yıllardır atıl halde duruyordu. Yeşil alan ve spor alanı olarak bölgeye kazandırdık. Halkımıza hayırlı olsun" dedi.

Engelsiz Müzeler ziyaretçilerini bekliyor

Erişilebilir Turizm, Engelsiz İstanbul Projesi kapsamında, İstanbul'un müzeleri erişilebilir hale getiriliyor ve engelli bireyler İstanbul'un tarihi ve önemli müzelerinde turistik bir gezi yapabiliyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Kalkınma Ajansı (ISKA) "Küresel Turizm Merkezi İstanbul Mali Destek Programı" kapsamında hazırlanan "Erişilebilir Turizm, Engelsiz İstanbul" projesi meyvelerini vermeye başladı. İBB Halkla İlişkiler Müdürlüğü,

proje kapsamında bugüne kadar 5 bin engelli vatandaşa İstanbul'un 8 ayrı müzesini gezdirdi. Müdürlük, engellilere yönelik gezilerle İstanbul genelindeki tüm engelli vatandaşları müzelerle buluşturmayı hedefliyor. "Erişilebilir Turizm, Engelsiz İstanbul" projesi kapsamında, İstanbul'un müzeleri erişilebilir hale getiriliyor ve engelli bireylerin İstanbul'un tarihi ve önemli müzelerinde turistik bir gezi yapmalarına olanak sağlanıyor.

Engelli vatandaşlar, sunulan destekleyici çözümlerle müzeleri bireysel olarak da ziyaret edebiliyor. Türkçe ve İngilizce dil seçenekleriyle oluşturulan müze tanıtım filmleri, işaret diline çevrilerek görme engelli vatandaşlara uygun hale getirildi. Müzeleri tanıtıcı dokümanlar da seslendirildi ve işaret diliyle anlatıldı. Bütün bu tanıtıcı içerikler ve projeye ilgili bilgiler erisilebilirturizm.ibb.gov.tr adresinde vatandaşların hizmetine

sunuldu. Bunun yanı sıra, engelli vatandaşlara etkin bir hizmet sunabilmek için Atatürk Havalimanı İletişim Noktası ve Beyazıt İletişim Noktası faaliyete geçirildi. İletişim Noktaları'nda görev alan personeller ile proje kapsamındaki müzelerde görev yapan bir grup personele engelli iletişimiyle ilgili İşaret dili eğitimi verildi. Proje tanıtım broşürleri ile müzelerin kısa tarihçesini ve eserlerini içeren kataloglar da engelli bireylerin erişimine uygun olarak tasarlanarak Braille alfabesiyle Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak basıldı. Ayrıca, proje kapsamında, engelli bireylerin müzelere erişimini kolaylaştırmak için bütün müzelere engelli sandalyeleri verildi. Projede Yer Alan 8 Müze; İstanbul Arkeoloji Müzesi, Topkapı Sarayı, Rahmi M. Koç Müzesi, Kariye Müzesi, Büyük Saray Mozaikleri Müzesi, Ayasofya Müzesi, Miniaturk ve Panorama 1453 Müzesi.

Deniz Süpürgesi İzmir Körfezi'ni süpürecek

Deniz yüzeyinde çeşitli nedenlerle biriken katı, sıvı, yağ ve petrol türü atıklar, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin yeni deniz süpürgesi Mavi Körfez - 2 ile daha hızlı temizlenecek.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin İzmir Körfezi'ni temizleme çalışmalarında kullanacağı yeni deniz süpürgesi denize indirildi. Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Körfez Denetim Ekibi, deniz yüzeyinde çeşitli nedenlerle biriken katı, sıvı, yağ ve petrol türü atıkları, halen kiralık deniz süpürgesi ve belediyeye ait 8,5 metrelik Çevre-1 gemisiyle düzenli olarak temizliyor. Yüzeydeki kirliliğe 25 kişilik kara ekibiyle müdahale eden ve dereler yoluyla kirlenen körfezi temiz tutmak için büyük çaba harcayan İzmir Büyükşehir Belediyesi, yeni gemiyle birlikte

su yüzeyindeki çöpleri daha etkin bir şekilde toplayacak.

Mavi Körfez-2 ile körfez daha temiz

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin yeni deniz süpürgesinin adı 'Mavi Körfez-2' olarak belirlendi. Boyu 12 metre, eni 4.5 metre olan çelik konstrüksiyon çift gövdeli (katamaran) olarak inşa edilen süpürge, su derinliği en fazla 60 cm, tam yüklü olarak 95 cm olacak. Süpürge, katı atık depolama kapasitesi, bir seferde ağırlık olarak 5 bin kilogram, hacimsel olarak ise 19 metreküp olarak tasarlandı. 4 adet pervaneyle yüksek manevra yeteneğine sahip olacak süpürge, yüzer çöpleri konveyör bant sistemiyle toplayacak. Toplanan çöpler, çöp kamyonlarına transfer edilecek.

10 yılda 5.5 bin ton çöp

İzmir Büyükşehir Belediyesi ekibinin karadan ve denizden yaptığı çalışmalarla körfezden toplanan çöp miktarında son 10 yılda ciddi bir artış gözleniyor. 2002 yılında 112 ton, 2003 yılında 190 ton çöp toplandığını hatırlatan yetkililer, 2006 yılında bu rakamın 515 tona çıktığını; 2009 yılında 724 ton, 2010 yılında 646 ton, 2011 yılında da 768 ton çöp toplandığını açıkladı. 2012 yılında körfez yüzeyinde bin 600 tona yakın çöp toplayan Büyükşehir Belediyesi, 2013 yılının ilk altı ayında ise 950 ton çöp çıkardı. Yetkililer, denize ve derelere atılan çöplerin körfez temizliğini devamlı kılma yönündeki çalışmaları zorlaştırdığını hatırlatarak, vatandaşları bu konuda duyarlı olmaya çağırdı.

DSÖ Uzmanı Evelyne de Leeuw;

“Deneyimlerimiz uygulamaya dönüşmeli”

Danimarka’da Güney Danimarka Üniversitesi’nde sağlığın geliştirilmesi için bir halk sağlığı okulu ve araştırma merkezi kuran Evelyne de Leeuw, Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin sağlığı gerçekten kent gündemine taşımayı başardığını ifade etti.

■ Sizi tanımayan okuyucularımıza biraz kendinizden bahseder misiniz? Evelyne de Leeuw kimdir?

Şu anda Avustralya, Melbourne’da La Trobe Üniversitesi’nde halk sağlığı profesörü olarak görev yapıyorum; daha önce de Deakin Üniversitesi’nde (Avusturalya, Melbourne). Deakin Üniversitesi’nde tıp öğrencilerine halk sağlığı dersleri veriyordum ki bu hem ilgi çekici, hem de tıp öğrencilerinin birçoğu halk

sağlığına karşı çok da fazla ilgi duymadığından zor bir işti. Şu anki görevimden önce 2000 yılında Danimarka’ya yerleşmişim ve beş yıl orada yaşadım. Danimarka’da Güney Danimarka Üniversitesi’nde (Syddansk Universitet) sağlığın geliştirilmesi için bir halk sağlığı okulu ve araştırma merkezi kurdum. O tarihten önce de Hollanda da Maastricht’te bulunuyordum fakat orada yaşamama rağmen dünyanın çok çeşitli yerlerinde çalıştım. O zamanlar da Sağlıklı Şehirler

kapsamında pek çok çalışmam oldu; Sağlıklı Şehirler için DSÖ Araştırma Merkezi’nin Müdürlüğü’nü yaptım ve ayrıca Avrupa Bölgesi’nde Halk Sağlığı Okulları Birliği’nin Genel Sekreterliği’ni yürüttüm.

■ Epey yoğun çalışmışsınız.

Evet, gerçekten de çok yoğun bir dönemdi. 1990’lı yılların başı çok heyecan verici bir dönemdi. Berlin Duvarı yeni yıkılmış ve demir perde inmişti ve Doğu Avrupa’da herkes bir anda halk sağlığı ile ilgilenmeye ve halk sağlığı ile ilgili uygulamaları almayı istemeye başlamıştı. Evet, çok heyecan verici bir zamandı. Bu tarihten önce de öğretmen ve araştırma görevlisiydim fakat her zaman Sağlıklı Şehirlerle ilgileniyordum.

■ Şu anda da DSÖ’nun uzman danışmanlarından birisiniz?

Evet, şu anda uzman danışmanlardan birisiyim. Tabii bu bir sabah kalkıp bugün biraz uzman danışmanlık yapacağım diyerek olmadı...

■ Ne kadar süredir Sağlıklı Şehirlerle ilgili çalışmalar yürütüyorsunuz?

İlk katıldığım toplantı 1987 yılında Düsseldorf’taydı ve o zamanlar sıklıkla Kopenhag’a gidiyordum ve Ilona Kickbusch ile çalışıyordum; daha sonralarda ise Agis Tsouros ile çalışmaya başladım. Çalıştığım süre içerisinde makaleler yazdım ve Sağlıklı Şehirler hareketinin değerlendirmesini yaptım. Yani 20. yılımı dolduruyorum.

■ Sizce Sağlıklı Şehirler Hareketi bugüne kadar neler başardı?

Ben Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin sağlığı gerçekten de kent gündemine taşımayı başardığına inanıyorum. Sağlıklı Şehirler sağlığın geliştirilmesi ile ilgili sorumluluğu omuzlarına aldı

ama aslında bu hareket ulusal ağlar üzerinden sadece Avrupa’da değil aynı zamanda tüm dünyada belki de binlerce şehre yayıldı.

■ Sağlıklı Şehirler Hareketi diğer kıtalarda da yürüyor. Projenin dünyanın başka yerlerindeki durumu nasıl?

Evet, bu küresel bir hareket. Fakat popülerliğinde dalgalanmalar yaşıyor. Örneğin yirmi sene önce Sağlıklı Şehirler Kanada ve Avusturalya’da çok popülerdi. Şimdi ise British Columbia ve Quebec dışında Kanada’da neredeyse varlığını yitirdi. Avusturalya’da ise sadece üç sağlıklı şehir kaldı fakat tekrar gelişmeye müsait. Benim yaşadığım bölge olan Asya Pasifik’te Sağlıklı Şehirler Japonya, Kore ve Çin’i de kapsayacak şekilde evrim geçirdi. Kore’de şu anda her şehrin sağlıklı bir şehir olmasını gerektiren bir kanun bile mevcut. Yani orada sağlıklı bir şehir olmak zorundasınız.

■ Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin en zorlandığı konular veya başka bir deyişle zayıf noktaları neler?

Zayıf nokta demek doğru olmaz, fakat hareketin gelişimi ile ilgili üzerinde düşünmemiz gereken çeşitli konular mevcut. Örneğin politika ve sağlık arasındaki ilişki bunlardan birisi. Tabii ki politika her zaman sağlıklı kentler hareketindeki çalışmalarımız içerisinde bir role sahipti. Bu ilişki karşı karşıya olduğumuz zorlu alanlardan birisi; fakat zayıf noktadan ziyade sağlıklı kentler hareketinin gelişiminin bir parçası. Bir de bilimsel araştırmalar konusu var. Bence zaman içerisinde çok miktarda bilgi oluşturduk ve tüm şehirlerden ve Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği gibi ulusal ağlardan çok miktarda veri elde ettik. Fakat bu verileri kullanma konusunda yeterince başarılı değiliz.

Gücümüzü harekete geçirme konusunda da daha iyi olabiliriz.

■ Yani uzun yıllardır üretilen bilginin yeterli derecede eyleme dönüşmediğini mi söylüyorsunuz?

Şöyle açıklayayım. Temel konuları anlatmaya devam etmek ve sürekli olarak hatırlatmak zorundayız. Çünkü sağlıklı kentler hareketine sürekli katılan yeni şehirler oluyor. Bu yüzden sağlıklı kentlerle ilgili temel konuları anlatmaya devam etmemiz gerekli. Fakat ben çok gelişme göstermiş olan şehirleri yeterince besleyebildiğimize inanmıyorum. Bu şehirler hareketimizin öncü kolu olmalı. Glasgow, Liverpool ve Stockholm gibi çok büyük bir deneyime sahip şehirler var ve bu şehirler yenilik laboratuvarlarına dönüşmeli ve diğer şehirlere de ilham verebilmeli. Bu yüzden sağlıklı şehirler ağının yönetiminde buna yönelik bazı farklılıklar olması gerektiğini düşünüyorum.

■ Peki Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin bir parçası olan belediye başkanları, politikacılar ve diğer uzmanlara ne gibi tavsiyeleriniz olacak?

Verebileceğim en iyi tavsiyeler; her zaman toplumu dinlemek, yaratıcı olmak, geniş ve farklı düşünmek, bir taşla iki kuş vurmaya çalışmak, sinerji yaratmak ve aynı anda çok sayıda şey yapmak olur. Sadece Avrupa’da değil tüm dünyada ilham sunan birçok örnek var. Şu anda sağlıklı şehirler hakkında bir kitap yazıyoruz ve her yerden katkılar alıyoruz. Tüm dünyada pek çok şeyin yapıldığına şahit oluyoruz ki bunlardan bazıları da son derece ilginç. Örneğin Brezilya’da “katılımcı bütçeleme” adını verdikleri bir yöntem kullanıyorlar. Yani belediye bütçesinin nasıl harcanacağına Porto

“Sağlıklı Şehirler Hareketi’nin bir parçası olan belediye başkanları, politikacılar ve diğer uzmanlara; her zaman toplumu dinlemelerini, yaratıcı olmalarını, geniş ve farklı düşüncelerini, bir taşla iki kuş vurmaya çalışmalarını, sinerji yaratmalarını ve aynı anda çok sayıda şey yapmalarını tavsiye ederim”

Alegre’de yaşayan insanlar karar veriyor. Fakat Porto Alegre’de bu yöntem ilk kez kullanılmaya başlandığında başarısız olmuşlar. Çünkü insanlar mutlu olmak istediklerinden bütçelerini akılcıca işler yerine eğlenceli işlere harcamışlar. Fakat iki sene sonunda durum değişmiş ve paralarını akılcıca şeylere harcamaya başlamışlar fakat yine de eğlence için harcayabilecekleri paraları kalmış. Bu konu, şu anda Dünya Bankası için de bir inceleme konusu haline gelmiş. Belediye bütçesinin nasıl harcanacağı konusunda insanlar da söz sahibi olmalıdır. Bunun örneklerini Avrupa’da görmüyorum; fakat bunu yapmak zorunda olduğumuzu da söylemiyorum. Sadece bundan ilham alabileceğimizi ifade ediyorum.

■ Sizce sağlık alanındaki eşitsizlikler artıyor veya derinleşiyor mu?

Bunun olduğunu araştırmalarımızdan biliyoruz yani ülkeler içerisindeki ve ülkeler arasındaki sağlık eşitsizlikleri yeni bir şey değil. Her şeyi biraz daha iyi bir hale getirmek için çalışıyoruz fakat “her şeyi” biraz daha iyi hale getirirken eşitsizlikler de derinleşiyor. Felsefi olarak ne yapmamız gerektiğini biliyorum. Aynı şeyi yapmaya devam etmeniz gerekiyor.

Fakat hassas gruplar için yaptığınız şeyi daha iyi ve daha fazla yapmanız gerekiyor. Bunu hepimiz biliyoruz. Bu yüzden asıl bunu nasıl başara-bileceğimiz hakkında konuşmaya başlamamız gerek. Çok sayıda yerel yönetim sadece toplumda eşitsizliklerin en fazla görüldüğü marjinal gruplara odaklanmakta zorlanıyor. Çünkü yerel yönetimler tüm vatandaşlara karşı sorumlu ve verdikleri hizmetlerden de herkesin yararlanması gerekiyor. Peki bu durumda gerekenler nasıl gerçekleştirilecek? Felsefi olarak, aynı şeye daha yüksek derecede ihtiyaç duyanlara daha fazla sunmanın gerekçesi nedir? Bunu nasıl başarabilirsiniz? Avusturalya’da olduğu gibi dünyanın pek çok ülkesinde bu konuda örnekler mevcut.

Yapmamız gereken bir sorunun bulunduğunu söylemekten vazgeçmek. Bir sorunun olduğunu zaten biliyoruz. Enerjimizi sorunlar yerine çözümlere odaklamak ve bunun üzerine düşünmek zorundayız. Bana göre artık bu yönde devam etmemiz gerekiyor. Artık büyük problemler hakkında konuşmak için büyük konferans oturumlarına ihtiyacımız yok. Deneyebileceğimiz çözümlerin bulunduğunu biliyorum. Sağlıklı Şehirler yaşayan bir laboratuvar

ve bizim de denemeler yapmamız gerekli. Hangi şehirlerin çözümü denemek istediklerini görmemiz, elde edilen sonuçları doğru bir şekilde ölçmemiz ve araştırmalarla desteklememiz gerekli.

■ Sağlıklı Kentlerde yeni bir dönem başlıyor. Yeni dönem hakkında neler söyleyeceksiniz?

Sağlık 2020 ile birlikte şehirlerin müdahil olması ve ulusal hükümetlerinden daha fazla destek alabilmesi için tarihi bir fırsat doğmuş oldu. Avrupa Bölge Direktörü Zsuzsanna Jakab’ın da sunumunda söylediği gibi Sağlıklı Şehirler “tekerleklerin yola değdiği kısmı” oluşturuyor; örneğin ulusal yönetimler eşitsizlikler konusunda çok fazla bir şey yapmamışken yerel yönetimler yapmıştır. Çünkü hedeflerin eyleme dönüştüğü alan şehirlerdir. Bu anlamda 6. Faz çok önemli harika fırsatlar sunuyor.

■ Sağlıklı Kentler Birliği adına sunduğunuz değerli bilgiler ve katkılar için çok teşekkür ediyoruz.

Biz de size ve Sağlıklı Kentler Birliği’ne çok teşekkür ederim. Yakın bir zamanda tekrar görüşmek üzere.

SKB kendi binasında hizmet verecek

Giderek artan birikimi ve düşmeyen enerjisiyle 10’uncu yılına yaklaşan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, yaptığı çalışmalarla hem uluslararası, hem de ulusal düzeyde tanınan bir kuruluş haline geldi. Sağlıklı Kentler Birliği’nin kurumsal bir kimlik kazanması adına bugüne kadar yapılan çalışmalara bir yenisi daha eklendi. Mülkiyeti Bursa Büyükşehir Belediyesi’ne ait sivil mimarlık örneği bir yapı, Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı ‘na birlik merkezi olarak kullanılmak üzere 5 yıl süreyle tahsis edildi.

Açılış üyeleriyle birlikte gerçekleştirilecek

Yeni Birlik binası Bursa şehir merkezinde iş ve sosyal hayatın yoğun olduğu bir bölgede bulunuyor. Yapının doğusunda sergi, söyleşi ve

konser gibi pek çok etkinliğin yapılmakta olduğu Ördekli Hamamı var. Yaşanabilir kentler için tarihin izlerini taşıyan bu özel binada hizmet vermeye devam edecek olan Sağlıklı Kentler Birliği, yeni merke-

zinin açılışını tüm üyeleriyle birlikte gerçekleştirecek.

Sivil mimarlık örneği

Yapı sahibi Fatma Baran’ın adıyla anılan tarihi bina 1491 envanter numarasıyla sivil mimarlık örneği olarak tescil edilmiş ve 2013 yılında Bursa Büyükşehir Belediyesince rekonstrüksiyonu yapılmıştır. Ahşap karkas sistemde iki katlı olarak inşa edilmiş olan yapının inşa edilmiş olduğu tarih ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Fakat yapının plan organizasyonu, malzeme ve yapısal özellikleri göz önünde bulundurulduğunda ahşap yapının 19. yy sonlarında inşa edilmiş olduğu düşünülmektedir. Aile evi olarak inşa edilerek uzun yıllar bu işlevi sürdüren yapı, zaman içerisinde kullanılmaz hale gelmiştir.

Kocaeli depreme hazırlanıyor

Depremi en şiddetli yaşayan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Sismolojik İzleme ve Deprem Eğitim Merkezi ile vatandaşlara deprem bilinci aşıyor.

Türkiye'nin unuttuğu deprem gerçeğini hatırlatan ve büyük kayıpların yaşandığı Kocaeli'de Büyükşehir Belediyesi, depremi unutmuyor ve unutturmuyor. Vatandaşları depreme hazırlayan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi depremlerde oluşan koşulları vatandaşlara yaşatıp deprem anında

nasıl davranılması gerektiğini öğretmek amacı ile hayata geçirdiği Sismolojik İzleme ve Deprem Eğitim Merkezi'nde bu güne kadar 10 bin kişiye eğitim verdi. Mini bir tiyatro platformu içindeki oluşturulan ev ortamında, farklı şiddetlerdeki sarsıntıları yaşadığı üç boyutlu simülasyon merkezinin de bulunduğu merkezde, vatandaşlara deprem bilinci aşılanıyor. Deprem anında yapılacak davranışların yaşam kurtaracağı düşüncesi ile kurulan Sismolojik İzleme ve Deprem Eğitim

Merkezi, vatandaşlarda deprem bilinci oluşturmak için çalışmalarına devam ediyor. Uzman personeller tarafından bilgilendirme çalışmalarının yürütüldüğü merkezde ayrıca 3 boyutlu deprem simülörü eşliğinde pratik eğitim de sunuluyor. 2012 yılında hizmete açılan merkezde bu güne kadar 10 bin kişiye eğitim verilirken 7 bin 500 kişiye de merkezin tanıtımı yapıldı.

Eğitimler ücretsiz

Eğitim-öğretim dönemi boyunca verilen deprem eğitimleri haftanın 4 günü olmak üzere ücretsiz olarak vatandaşlara sunuluyor. Özellikle öğrenciler olmak üzere sivil toplum kuruluşlarına, özel işletmelere ve vatandaşlara deprem eğitimi veriliyor. 25 kişi kapasiteli eğitim salonunda verilen bilgilendirme çalışmalarında randevu alınarak faydalanabiliyor. Eğitim çalışmalarından uluslararası kuruluşlar da yararlanabiliyor. Eğitimlerden sonra katılımcılara deprem çantalarını oluşturmaları için ilk yardım çantası, deprem eylem planları ve deprem tedbirleri teknik bilgiler kitapçığı ücretsiz olarak dağıtılıyor.

Doğalgazlı otobüsler görücüye çıktı

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu, vatandaşlardan gelen talep üzerine doğa dostu otobüsler aldıklarını ifade etti.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, ulaşım filosuna 10 yeni doğalgazlı otobüs daha ekledi. Daha önce 45 doğalgazlı otobüsü şehir ulaşımında hizmete sunan Büyükşehir, 10 doğalgazlı otobüsü ulaşıma kazandırdı. Otobüsler Doğu Kışla Gençlik Parkı'nda düzenlenen törenle hizmete girdi. "Bu otobüsler sizin otobüsleriniz" diyen Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu, vatandaşlardan gelen talep üzerine doğa dostu otobüsler aldıklarını ifade etti. Doğalgazlı otobüslerin sıfır emisyonla tam bir çevre dostu olduğunu

dile getiren Başkan Karaosmanoğlu bu otobüslerin sayısının artırılacağını söyledi.

Engelli vatandaşların kullanımına uygun

Engelliler için alçak tabanlı, rampalı, çevre dostu, doğalgazlı, emisyonuz, 3 kapılı, klimalı, 100 kişi kapasiteli olan otobüsler ilçeler arası çalışacak. Körüklü otobüslerin her biri ayak takilerle birlikte 200 yolcu taşıma kapasitesine sahip. Yeni körüklü otobüsler Gebze-Darica-Izmit; Karamürsel-Umuttepe; Derbent-Izmit-Kartal; Dilovası - Umuttepe; Dilovası-GOSB arasında hizmet verecek. Büyükşehir ekonomik ömrünü tamamlamış olan belediye otobüslerinin yerine yenilerini almak için çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda Büyükşehir, temmuz ayında

20 adet dizel motora sahip 12 metrelik solo olarak tabir edilen otobüsün alımı için ihale gerçekleştirmişti. Araçlar Ocak 2014'ten itibaren hizmet vermeye başlayacak.

Araç özellikleri

Araçlar alçak tabanlı, 3 kapılı ve klima özelliklerini taşıyacak. Orta kapıda yürüme engellilerin otobüse kolay inip binmelerini sağlayacak manuel rampa sistem bulunacak. Araç içinde katlanır koltuk, engelliler için iniş butonları, aracı yan yatırma ve alçaltma-yükseltme sistemi yer alacak. Otomatik şanzımana sahip olacak otobüslerde motor otomatik yangın söndürme sistemi bulunacak. Büyükşehir Belediyesi 2014 yılında 100 otobüs alımı daha yapmak için çalışmalarını sürdürüyor.

Hedef “Daha yeşil bir Antakya”

Modern ve yaşanabilir bir Antakya için çalışan Antakya Belediyesi şehrin güzelleşmesi ve yeşil alanların artırılması yönündeki adımlarına her geçen gün yenilerini ekliyor. Park ve bahçelerin düzenlenmesi, yeni parkların oluşturulması, şehrin muhtelif yer-

lerindeki kavşak ve alanların düzenlenmesi için aralıksız olarak çalışmalarına devam eden Antakya Belediyesi Park Bahçe Müdürlüğü ekipleri; bir yandan mevcut parkların yeniden düzenleme çalışmasını yaparken bir yandan da şehrin muhtelif noktalarında yeni parklar da oluşturuyorlar.

Tasarımı Antakya Belediyesi ekiplerine ait olan ahşap dekoratif saksıların yerleştirildiği başta Atatürk Anıtı ve Arkeoloji Müzesi önü olmak üzere alanlar vatandaşların büyük beğenisini topladı.

Park Bahçe Müdürlüğü ekipleri, İl Kültür Müdürlüğü önünde bulunan alanda kavşak düzenlemesi yaparak kavşağı güzel bir görünüme kavuşturdu. İkinci Beldesi girişinde bulunan Altınevler Parkı'nda da yenileme çalışmaları gerçekleşirken, Altınevler Parkı da kısa süre içinde daha modern ve güzel bir görünüme kavuşacak. Antakya Belediyesi Park Bahçe Müdürlüğü ekipleri, Ulus Alanı, Ulu Camii önü ve Balıkçılar Çarşısı önünde bulunan alanda yapılan ağaçlandırma, süs havuzları ve ışıklandırma çalışmalarına ek olarak, bu alanlarda özel bir aydınlatma sistemi yapmaya başladı. Antakya Belediye Başkanı Doç. Dr. Lütfü Savaş, yapılan tüm bu çalışmaların yaşanabilir modern ve güzel bir Antakya için olduğunu ifade ederek, hemşehrilerine en iyi hizmeti sunabilmek için çaba harcadıklarını ve daha yeşil bir Antakya için çalıştıklarını söyledi.

Denizli’de unutulmuş alanlar hayat buluyor

Kent insanının yorucu ve stresli ortamlardan uzak kalabileceği, doğayı hissedebileceği mekanlar yaratan Denizli Belediyesi, Gümüşçay Deresi’nin etrafında gerçekleştirdiği düzenlemeyle yeni bir mesirelik alan daha kazandırdı.

Denizli Belediyesi, kentte dört duvar arasına sıkışıp yeşil ortamlara hasret insanların özlemlerini gidermek için, vadi düzenleme, park, bahçe ve çevre düzenlemesi gibi çalışmalarını tüm hızıyla sürdürüyor. Denizli Belediyesi tarafından Gümüşçay Deresi’nin etrafında yapılan düzenlemeyle kent yeni bir mesirelik alana kavuştu. 38 bin 931 metrekarelik alana sahip Gümüşçay Deresi Mesireliği piknik yapmak isteyen Denizlililerin yeni durağı olacak. Parkta 2 çocuk oyun alanı, 3 fitness alanı, wc’ler ve 2 de köprü bulunuyor. Bunun yanı sıra parkta bin 290 m koşu parkuru ve yürüyüş yolu da mevcut.

"Denizli’ye bambaşka bir hava kattık"

Bir zamanlar park fakiri olan Denizli’de son 9 yılda yapılan parklar sayesinde kent insanının farklı alternatiflere kavuştuğunu dile getiren Denizli Belediye Başkanı Osman Zolan, " Kendi değerlerinin farkına varmış, yaşanabilir düzeyde temiz, planlı, havası ve suyu kirlenmemiş, ulaşım ve konaklama sorunu bitmiş bir kent için 2004 yılından beri durarak bilmeden çalışıyoruz. Sosyal statü gözetmeksizin Denizli’nin her noktasına eşit hizmet götürdük. Özellikle sosyal yaşam alanı oluşturmada Denizli’nin farklı bölgelerinde büyük

kent parkları yaptık. Kentsel koşuturmaca içinde insanların kendilerine zaman ayırabilecekleri, sağlıklı bir yaşam için spor yapabilecekleri mekanlar oluşturduk. 2004 yılından bu yana Denizli’nin dört bir yanında gerçekleştirilen büyük park projeleri ile Denizli’ye bambaşka bir hava kattık" dedi.

Denizli’nin diğer kentlere kıyasla övünülecek bir esere daha sahip olduğunu belirten Başkan Zolan,

"Vatandaşlarımız, artık filmlerde gördükleri büyüklükte ve güzellikteki parkları evlerinin karşısında görmeye başladı. Bugüne kadar birçok büyük parkları yapıp halkımızın hizmetine sunduk. Gümüşçay Mesireliği, son döneme damgasını vuran eserlerimizden biri oldu. Atıl duran boş alan, o kötü görünümünden kurtarılıp mahalle sakinlerimizin hizmetine sunuldu. Gümüşçay Mesireliği, belediyemizin Denizli’ye armağanıdır" dedi.

Kırşehir’de Şefkat Eli Projesi devam ediyor

Kırşehir Belediyesi Aile Yaşam Merkezi tarafından yürütülen Şefkat Eli Projesi devam ediyor.

Kırşehir Belediyesi Aile Yaşam Merkezi tarafından yürütülen Şefkat Eli Projesi’nde 7-14 yaş grubundaki yetim, öksüz veya parçalanmış aile çocukları, okul rehber öğretmenleri aracılığıyla tespit ediliyor. Çocuklara kültürel, sanatsal ve sosyal gelişim için branş hocaları eşliğinde ilgi ve yeteneklerine göre kurslar veriliyor. Kursların yanı sıra çocukların yaş gruplarına göre kitap kulübü oluşturuluyor. Bütün bunların yanı sıra çocukların sosyalleşmesi için sosyal aktiviteler de düzenleniyor. Sosyal aktivitelerin yanı sıra kurum ziyaretleri, sinema etkinlikleri, geziler düzenleniyor. Bu proje kapsamında 21 çocuğa eğitim veriliyor.

Şefkat Eli Projesi ile bilgi veren Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci, “Proje kapsamında Emniyet Müdürlüğü ve İtfaiye Müdürlüğü ziyaretlerini ger-

çekleştirdik. İtfaiye ziyaretinde itfaiye teşkilatının önemi, kazalar, doğal afetler ve alınabilecek tedbirler hakkında bilgiler verdik. Bunun yanı sıra çocuklarımızın kültürel yönden geli-

şimlerini sağlamak için sinema keyfi de yaşattık. Bu proje ile Belediye-mizin sosyal belediyecilik alanındaki çalışmalarına tüm hızıyla devam ediyor. Daha önceden başlattığımız Gönül Dağı Projesi ile de yalnız ve yaşlı olan vatandaşlarımızın yüreğine dokunduk. Onların bu hayatta yalnız olmadığını biz de varız diyerek hissettirdik. Dünyanın en zor işle-rinden biri olan gönül işini başardık. Şevkat Eli Projemizle de çocukları-mızın yüreğine dokunuyor, onların sesini duyuyoruz. Aile Yaşam Mer-kezimizde verdiğimiz eğitimlerle de onların sosyal, kültürel, sanatsal geli-şimlerine katkıda bulunuyoruz. Bu projede görevli olan ve öncülük eden Aile Yaşam Merkezi personelimize ve tüm Belediye personelimize teşekkür ediyorum” dedi.

Ordu’da projeler hayata geçiyor

Gerçekleştirilen projeler ile adından sıkça söz ettiren ve turizm anlamında önemli çalışmalar gerçekleştiren Ordu Belediyesi, park ve bahçelerin yenileme çalışmalarını hızla sürdürürken, bir yandan da yeni parklar ile kentin çehresini değiştiriyor.

Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nün kent merke-zinin her bölgesine yayılmış onlarca park alanı ve çocuk bahçelerinin rutin bakımları ve yeni park alanlarının yanında bu yıl tamamlamayı hedeflediği 4 proje öne çıkıyor. Gazi Köprüsü Soya Fabrikası arasını kapsayan Kıyı Plaj ve Park Projesi, Akyazı Mahallesi Piknik Alanı, Şahincili Mahallesi Şehit Jandarma Üst Çavuş Kanı Çaylak Parkı ve Gazeteci Bilal Köyden Açık Hava Basın Müzesi Projesi. Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nün hazırladığı bu önemli projelerin içinde “Kıyı Plaj ve Park Projesi” büyüklük ve işlevsellik olarak ayrı bir yer tutmakta. Yaklaşık olarak 2 kilometrelik bir uzunluk bandında 29 bin metrekairelik alanı kap-layacak olan bu projede öncelikli olarak mevcut ağaçlar korunarak yürüyüş yolları, oturma ve güneşlenme amaçlı ahşap platformlar ve yeşil alan çalışmaları devam etmekte. Kumsal ile yeşil alanı ayıracak olan doğal taş duvar çalışmaları tamamlanmış olan bu alan boyunca soyunma

kabinleri, duş ve wc alanları belirlenmiş, mevcut yürüyüş yoluna ek olarak 1 m kauçuk yol, giriş-lerde etkinlik alanları, tüm vatandaşların kullanı-labileceği piknik masaları, aydınlatma elemanları ve otomatik sulama sistemleri yer alacak. Kıyı Plaj ve Park Projesinin yaklaşık 800 milyon TL’ye malolacak.

Trabzon'da kentsel dönüşüm devam ediyor

Trabzon Belediyesi ile TOKİ'nin ortaklaşa yaptıkları Tabakhane Kentsel Dönüşüm Projesi'nde yıkımlar hızla devam ediyor. Trabzon Belediye Başkanı Dr. Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu TOKİ ile ortaklaşa yaptıkları Tabakhane Kentsel Dönüşüm Projesi'nde kamulaştırma ve yıkımların sürdüğünü belirterek, "Tabakhane Vadisi de tıpkı Zağnos Vadisi gibi Trabzon'un en güzel mekânlarından biri haline gelecek" dedi.

Başkan Gümrükçüoğlu, Tabakhane Kentsel Dönüşümü Projesi'nde 688 binanın yıkılacağını ve bugüne kadar 525 binanın kamulaştırmasının tamamlandığını kaydederek, "Hak sahiplerine 103 milyon TL ödeme yapıldı ve 261 binanın yıkımı gerçekleştirildi. Yıkımlar süratle devam

ediyor. Tamamlandığında Trabzon'un yeni yaşam alanlarından biri olacak Tabakhane Vadisi aslına dönecek" diye konuştu. 688 binanın yıkılacağı Tabakhane Kentsel Dönüşüm Projesi'nde 5 bin 355 hak sahibi bulurken, bugüne kadar anlaşma sağlanan hissedar sayısı 2 bin 856 olarak gerçekte

leşti. Öte yandan Zağnos Vadisi 4. Etap için kamulaştırma çalışmaları hızla devam ediyor. Kahramanmaraş Caddesi ile devlet sahil yolu arasını kapsayan 4. Etap için hak sahiplerine yaklaşık 37 milyon 273 bin TL ödendi. 4.etapta bulunan 102 binadan 70 bina sahibi ile anlaşmaya varıldı.

Çansera anıtsal simge olacak

Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, "Bu proje Çankaya'da uygulanmaya başlanan yeni toplumcu belediyeçilik anlayışının çevre alanındaki anıtsal simgelerinden biri olacak" dedi.

Çankaya Belediyesi kent merkezinde yapımını tamamlamak üzere olduğu "doğa dostu" bir içerikte hazırlanan Çansera Kent Bahçesi'ni Ankaralıların hizmetine açtı. Ankara'nın merkezine 10 dakikalık mesafede 90 bin metrekarelik bir alan üzerinde projelendirilen Çansera'nın 3 bin 500 metrekarelik bölümünde belediyenin bitki gereksiniminin önemli bölümünü karşılayan büyük bir sera da bulunuyor. Çansera içerisinde doğal bir çevre içinde gezinti, dinlenme ve çeşitlenmiş doğal yaşam alanları ile spor alanları, çocuk oyun alanları, piknik alanları, festival alanları, yürüyüş ve koşu alanları ile çiçek satış büfeleri, kafeterya ve kır kahvesi de yer alıyor.

"Doğa dostu" bir içerikle projelendirilen park vahşi elektrik ve su tüketimi

yapmayacak. Parkın tüm elektrik sistemi özel güneş enerjisi sistemleri ve yetmediği durumlarda led sertifikalı ürünlerden oluşturuldu. Parkın yağmur suyu depolayan su deposu ve damlama sulama sistemleri yanı sıra tüm bitkisel uygulamalar öncesi uygulaması yapılacak "Sutut" olarak da bilinen "perlit" malzeme ile sulama gereksinimi de en aza indiriliyor. Dev kent parkı hakkında bilgi veren Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık; "Bu proje Çankaya'da uygulanmaya başlanan yeni toplumcu belediyeçilik anlayışının çevre alanındaki anıtsal simgelerinden biri olacak. Projemizin en önemli özelliği kent, insan ve doğa dostu olması; mevcut standart park konseptinin üzerine çıkması, rantı değil toplumun ve doğanın çıkarlarını esas almasıdır" dedi.

İkinci Ahlatlıbel

Tanık, Ahlatlıbel Spor ve Dinlenme Tesisleri'nin Ankara'nın en özel yeşil

alanlarından biri olduğunu ve bu yüzden özellikle hafta sonu oluşan aşırı yoğunluğu kaldırmakta zorlandığını belirterek, Çansera Ankara'nın ikinci Ahlatlıbel'i olacak üstelik kentin merkez alanın yer aldığı için büyük bir nefes alma noktası niteliği taşıyacak şeklinde konuştu. Tanık, "Ahlatlıbel'in kent çeperinde olması nedeniyle tüm vatandaşlar açısından ulaşılabilirlik açısından bazı dezavantajları var. Ama Çansera kent merkezine 10 dakikalık mesafesiyle tüm Ankaralıları açısından çok daha erişilebilir olacak" diye konuştu.

Derince'nin çehresi değişti

Derince Belediyesi'nin Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile birlikte yaptığı ortak çalışmalar neticesinde, ilçenin adeta çehresi değişirken, Derince yemyeşil bir kimliğe büründü. 4 yılda oluşturulan 5 hava koridoruna dikilen 400 bin ağaç, hem ilçeyi cazibe merkezi haline getirdi hem de Derince, turizm noktasında kentin gözde merkezlerinden biri oldu

İlçedeki önemli mesire alanlarından biri olan Çınarlıdere, büyüleyici atmosferiyle bölgenin çekim merkezi konumuna geldi. Çınar ve meyve ağaçları, ortasından geçen deresi ve kuş civıtları ile gizli bir cenneti andıran Çınarlıdere Mesire Alanı, 4 km uzunluğa ve 350 bin metrekarelik alana sahip. Yaklaşık 25 bin ağacın bulunduğu doğa harikası alanda yer alan 15 adet çocuk oyun grubu ve 11 meyve bahçesi vatandaşlara hem piknik yapma hem de eğlenme imkanı sağlıyor.

Mesire alanları nefes aldırdı

Derince Belediye Başkanı Dr. Aziz Alemdar'ın Büyükşehir Belediyesi ile birlikte ortaklaşa düzenlenen projelerle ilçenin çehresinin değiştiğini söyleyerek "Doğaseverleri 120 bin metrekarelik çamlık alanı ile kucaklayan Çenedere Mesire Alanı, sadece Derinelilerin değil aynı zamanda tüm Kocaeli'nin gözde mesire alan-

larından biri konumunda olmasından mutluluk duyuyoruz" dedi. Çocuklara ait oyun alanlarının yer aldığı ve yaklaşık 8 bin ağacın bulunduğu Çenedere Mesire Alanı'nda değirmen, yürüyüş parkurları, şelale, spor sahaları, kafe, tuvalet, barbeküler, spor aletleri, kameliyeler, piknik masaları, çeşme ve otopark bulunuyor. Yaklaşık 480 bin metrekarelik alanda 25 bin ağacın dikildiği Kaşkaldere Mesire Alanı, 14 adet çocuk oyun alanı, 9 adet fitness grubu ve 5 spor sahasıyla her türlü imkana sahip. Derince'nin tam merkezinde adeta korku tünelini andırırken, aydınlığa kavuşturulan Cimbızdere Mesire Alanı'na yapılan çalışmalar neticesinde 4 bin ağaç dikildi. Sırıpaşa Mahallesi'nde bulunan Öğretmenler Vadisi'nin yapılan çalışmalar neticesinde burası adeta cennetten bir köşe görünümüne kavuştu. Yaklaşık 30 bin metrekarelik alana sahip Derince Öğretmenler Vadisi'ne ıhlamur, meşe, karayemiş, kocayemiş, zeytin, ceviz, dut, nar, vişne, erik, badem ve hurmadan oluşan yaklaşık 4 bin yetişkin ağaç dikildi.

Kurbağalıdere yarışma ile yenilenecek

Kadıköy Belediyesi, toplam 2.8 km'lik Kurbağalıdere Vadisi'nin planlanması için "Fikir Projesi" yarışması açtı. Proje içinde Kuşdili Çayırı, Salı Pazarı, Söğütlüçeşme Tren İstasyonu, Kadıköy Belediyesi Hizmet Binası, Kadıköy İtfaiyesi, Yoğurtçu Parkı ve Şükrü Saraçoğlu Stadı'nın da yer aldığı bölgeyi kapsıyor.

Kurbağalıdere Vadisi Fikir Projesi adını taşıyan yarışma ile tasarım yapılırken, kültür, sanat, bilim ve çevre değerlerinin rekabet yolu ile geliştirilmesi, çok sayıda seçenekten ekonomik, işlevsel ve yenilikçi çözümlerin seçilmesi, güzel sanatların teşviki ile ilgili mesleklerin gelişmesinin amaçlandığı yarışmada başvurular tamamlandı. Kadıköylünün doğal, fiziksel sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının kentsel anlamda projelen-

dirilmesinin hedeflendiği yarışma; Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odası ve Peyzaj Mimarları Odası'na bağlı en az bir kişinin ekipte bulunması koşuluyla, herkese açık olarak gerçekleşti. Özellikle imar planlarında "yeşil alan" olarak gösterildiği halde Büyükşehir Belediyesi'nin alışveriş merkezi yapmak için harekete geçtiği, ancak Kadıköylülerin itirazı ile projesi durdurulan Kuşdili Çayırı da yarışma proje alının içinde yer aldı.

Halkın katılımıyla seçilecek

Proje yarışmasının Kadıköy'de D100 karayolu ile Marmara Denizi arasında Kurbağalıdere ve çevresini kapsayan 2.8 km'lik bir alanın Kadıköy'ün tarihi ve kültürel kimliğine göre yeniden yorumlanmasını içerdiğini kaydeden Kadıköy Belediye Başkanı

Selami Öztürk, en önemli konunun, planlamanın uzman kişilere bırakılması olduğunu vurguladı. Öztürk, "Kadıköy ve çevresi için çekim merkezi olan, büyük önem taşıyan bu vadinin, uzmanlar tarafından bilimsel yöntemlerle, kentin kültürel, fiziksel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak projelendirilmesini istedik. Ben yaptım oldu dayatmasından uzak, farklı fikirlerden oluşacak projeleri önce konularında uzman jürinin değerlendirmesi olacak. Jürinin seçtiği eserleri sergileyerek halkın beğenisine sunacağız. Yarışmada seçilecek ilk 5 projenin her birine 80 bin lira ödül verilecek. Sonuçta, Kadıköy'ün özgünlüklerini, farklılıklarını yansıtacak, güzel projelerin ortaya çıkacağına inanıyoruz" dedi.

İhsaniye Kent Meydanı'na yeraltı otoparkı

Nilüfer Belediyesi yap-işlet-devret modeliyle İhsaniye Kent Meydanı'nda 12 bin metrekare alana sahip, yaklaşık 500 araç kapasiteli yeraltı otoparkının temelini attı

İnsan öncelikli projelerini hayata geçiren Nilüfer Belediyesi İhsaniye Kent Meydanı kapsamında yapılan ve büyük bir ihtiyacı karşılayacak olan yeraltı otoparkının temelini attı. Nilüfer'de Kent Meydanı'nın yıllardır süren bir özlem olduğunu da vurgulayan Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, "Yıllardır kent meydanı projesinden bahsediyoruz. 1999 yılında meydan konusu yokken biz bunu ortaya attık. Birçok mahalleye meydan yapsak da yıllardır kent meydanı özlemimiz sürdü. Bu özlem yıllardır özellikle resmi kurumlar arası sorunlardan dolayı gecikti. Çağdaş, modern yapıyla Bursa'nın vitrini haline gelen Nilüfer'de uygulanan projeler Bursa'ya, Türkiye'ye örnek olmaya devam ediyor. Nilüfer, daha şimdiden adeta Bursa'nın merkezi konumuna

geldi. İnsanların sosyal, kültürel hatta eğitimle ilgili, alışveriş gereksinimlerini de karşılayacak meydan ihtiyacı da artık doruk noktasında. İşte bir kent yöneticisi olarak bu ihtiyaca yanıt verebilmek başlıca görevimiz" dedi. Uygulamaya geçirilen projelerin bölgede hareketliliği arttıracak ifade eden Bozbey, "Burada planladığımız Kent Meydanı; belediye hizmet binası, Nilüfer Nikahevi, Agora, kültür merkezi, Cengiz Göllü Spor Salonu gibi unsurlarıyla, kamu binalarının da yer aldığı düşünülürse, "meydan" kelimesinin tam karşılığını verecek. Yaratacağı sosyal ve ticari hareketlilik ile kent merkezinin önemli bir tamamlayıcısı olacak. Nilüfer Belediyesi artık burada hizmet verecek. Hal böyle olunca bölgedeki hareketlilik artacak ve araç parkı konusunda ciddi bir gereksinim ortaya çıkacak. Belediye binası da tamamlanmak üzere. Bütçemizden kaynak ayırmadan kat karşılığı olarak hayata geçirdik" diye konuştu.

Yer altı otopark projesinin teknik detayları hakkında da bilgi veren Başkan Bozbey, "12 bin metrekare alana sahip olan yer altı kapalı otoparkı ile büyük bir ihtiyacı gideceğiz. Nilüfer Kent Meydanı'nın toplam kullanım alanı 17 bin metrekare olacak. Üzerinde meydan ve çevre düzenlemesi yapılacak olan otoparkın, yaklaşık 500 araçlık kapasitesi var. Yap-işlet-Devret modeliyle hayata geçireceğimiz projenin aslında teslimi bir yıl sonra ama biz, önümüzdeki bahar aylarında hizmete başlamasını hedefliyoruz. Altı otopark, üstü ise meydan olacak bu alan, Nilüfer'in kalbine çok yakışacak. Halkın rahatça hareket edebileceği alanda, 2 bin 600 metrekare büyüklüğünde, içerisinde Nilüfer çiçeklerinin de yetişeceği süs havuzu bulunacak. Ayrıca pek çok etkinliğin düzenleneceği bir meydan olacak burası ve anıt heykelle birlikte alanımız farklı bir görünüm kazanacak." diye kaydetti.

Deprem verileri takip edilecek

Deprem Veri İzleme İstasyonlarını hizmete sunan Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar, "Bu merkezler doğrudan ulusal deprem ağına bağlı. Buradan elde edilen veriler Kandilli Rasathanesi ve Ankara'daki ulusal veri ağına iletilecek" dedi.

Osmangazi Belediyesi'nin kentin 5 farklı noktasında kurduğu Deprem Veri İzleme İstasyonları, düzenlenen törenle hizmete girdi. Merinos Parkı'na kurulan İstasyonda düzenlenen törende konuşan Başkan Mustafa Dündar, "Sürekli kayıt altına alınan bu veriler sayesinde, deprem hakkında kesin verilere ulaşarak gerekli tedbirleri almayı, bu sayede muhtemel bir deprem felaketini önceden öğrenip, alınacak önlemlerle can ve mal kaybını en aza indirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Eskişehir Üniversitesi ile ortak yürütüldü

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa

Dündar, birinci derece deprem kuşağında bulunan ülkemizde, olası bir deprem faciası öncesinde veri toplanarak, yaşanması muhtemel can ve mal kaybını en aza indirmeyi hedefleyen deprem veri izleme istasyonlarının, Demirtaş Yüzme Havuzu, Armutköy, Hamitler Sahipsiz Hayvanlar Doğal Yaşam ve Tedavi Merkezi, Mollafenari ve Merinos Parkı olmak üzere 5 farklı noktaya kurulduğunu ifade etti. Çalışmaların Eskişehir Anadolu Üniversitesi ile birlikte yürütüldüğünü söyleyen Dündar, "Bu merkezler doğrudan ulusal deprem ağına bağlı. Buradan elde edilen veriler Kandilli Rasathanesi ve Ankara'daki ulusal veri ağına iletilecek. Sarsıntının biçimini, bölgedeki sarsıntı miktarını, şiddetini ölçerken, binaların ne kadar sarsıntıya uğradığını da belirleyecek" dedi.

Doğru veriler aktarılacak

Geçtiğimiz yıl Van'da yaşanan deprem felaketi ve 1999 Marmara

depreminin ülkemizde büyük acıların yaşanmasına neden olduğunu, Van depreminin ardından hükümet tarafından depremle ilgili yasa çıkartıldığını söyleyen Başkan Dündar, "Afet riskinin önlenmesini içeren bu yasa, ülke genelinde topluca bir kentsel dönüşümü kapsıyor. Osmangazi olarak bizler, kentin üstten bir fotoğrafını çektik, bir master plan hazırladık. Kentsel dönüşüm master plan hazırlıklı sırasında vardığımız temel sonuçlardan birisi, yer hareketlerinin izlenmesi. Bizler de, Osmangazi'nin zemin yapısını takip etmek üzere 5 ayrı noktada deprem veri izleme istasyonları kurduk. İstasyonlarımız, ulusal deprem veri izleme merkezi ile Kandilli Rasathanesine veri göndermeye başladı" dedi. Elde edilecek veriler doğrultusunda kendilerinin doğrudan bir şey yapmalarının söz konusu olmadığını da ifade eden Dündar, "Bizim görevimiz, kentimizdeki yer hareketlerini tespit edip merkezlere aktarmak. Veriler doğrultusunda nasıl bir yol izlenecek, ne tür önlemler alınacak, bunlar onların işi" diye konuştu.

WHO EUROPEAN HEALTHY CITIES BUSINESS AND TECHNOLOGY CONFERENCE

20-22 SEPTEMBER 2020
İZMİR, TURKEY

DSÖ İşbirliği Merkezi'nden Marcus Grant,

“6. Faz sağlıklı kentler çitasını yükseltecek”

Sağlıklı şehir planlamasının tekrar değerlendirebilmesi için 6. Faz ve Sağlık 2020'nin bir araya getirildiğini belirten Marcus Grant, çok iyimser olduğunu söyledi.

- **Öncelikle sizi tanımak isteriz. Mesleğiniz ve Dünya Sağlık Örgütü'ndeki göreviniz hakkında bilgi verir misiniz?**

Adım Marcus Grant. Peyzaj mimarı ve kentsel tasarımcıyım. Son 5 yıldır Dünya Sağlık Örgütü işbirliği Merkezi'nde sağlıklı kentsel çevreler için çalışmaktayım. DSÖ İşbirliği Merkezi'nin 10 yıldır içerisinde yer almaktayım. Sağlık ve mekânsal planlama, kentsel tasarım ve sağlıklı kentsel çevrelere destek olmak amacıyla sağlıklı şehirler ağına katkı koyuyoruz.

- **5. Faz boyunca sağlıklı şehir planlama en önemli başlıklardan biriydi. Sağlıklı şehir planlamayı nasıl tanımlarsınız ve sağlıklı şehir planlama hakkında 5.Faz üyelerinin yaklaşımını nasıl değerlendirirsiniz?**

Sağlıklı şehir planlamanın geniş bir tanımı var ve ben bölge veya şehir gelişimine etki eden ve bir şehir tarafından verilen kararlar anlamına gelen mekânsal planlama kavramını kullanıyorum. Sağlıklı şehir planlama, ulaşım, gıda yetiştiriciliği ve gıdaya erişim, ısınma ve enerji başlıklarında basit arazi kullanımından stratejik kararlara kadar pekçok alanı kapsar. Yani sağlığın mekânsal belirleyicileri üzerine haritalanan, şehrin gelişimindeki tüm etkilerdir. Prof. Dr. Hugh Barton ile birlikte sağlığın mekânsal belirleyicileri üzerine sağlık haritası oluşturduk. Birçok şey sağlığın belirleyicisidir ve şehir plancıları, kentsel tasarımcılar, peyzaj mimarları, mimarlar hep sağlığın üzerinde belirleyici etkiye sahiptir. Aslında sağlıklı şehir planlama bu meslek gruplarının sağlık üzerine etkilerine dikkat çekmektir.

5. Faz üyelerinin sağlıklı şehir planlama yaklaşımı

ile ilgili değerlendirme için; 4. Fazda üye şehirler sağlıklı şehir planlama konusunda birçok ilerleme kaydettiler, fakat 5. Fazda aynı oranda bir gelişim göremedik. 4. Fazdaki iyi işlerin devamı olarak birçok proje bize geliyor. Bunların bazıları yeşil alan altyapısı veya ulaşım projeleri gibi şehrin genelini kapsayan stratejik projelerdi. Ancak bu projelerde şehir yönetim bilincinin eksik olduğunu düşünüyorum. Şehirlerde eksik olan şey, daha iyi sağlık ve daha iyi sağlık eşitliği için sağlıklı şehir planlama araçlarının kullanılabileceğinin anlaşılamamış olmasıdır. Değerli projeler oldu. Sağlık 2020 ve 6. Faz tüm bu mesajları daha üst seviyeye taşıyacaktır. Aktif seyahat, sağlıklı yaşlanma, yaşam boyu sağlık tüm bunlar şehir gelişimini ve mekânsal planlamayı destekler, fakat aynı zamanda tüm bunların şehir yönetimi açısından gerçekleştirilmesi gerekir.

- **Sağlık 2020 politikalarının sağlıklı şehir planlamasındaki rolü nedir ve sizin 6. Fazdan beklentileriniz nelerdir?**

Çok iyimser olduğumu belirtmiydim. Sağlıklı şehir planlamasının tekrar değerlendirilebilmesi için 6. Faz ve Sağlık 2020 bir araya getiriliyor. Fakat maalesef bazı şehirlerin sağlıklı şehir planlaması alt ağlarında olması, bazılarının olmaması sağlıklı şehir planlama ve tasarım temalarını bir nebze özel ilgiye dönüştürdü. Sağlık 2020'nin temel hedeflerine ulaşmanın bir yolu olarak Sağlıklı şehir planlaması kavramının tüm şehirler tarafından anlaşılması gerekir.

- **Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği hakkında neler biliyorsunuz?**

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği hakkında çok az bilgim var. Çünkü DSÖ

İşbirliği Merkezi'nde sadece şehirlerin yıllık raporları var. Diğer ulusal ağlar hakkında çok az bilgim var. Fakat Bursa gibi taahhütleri olan ve sağlıklı şehir planlaması yolunda liderlik eden şehirleri biliyorum. Birliklerinde güçlü ve sağlıklı şehir planlamasının gelişimi için büyük potansiyele sahipler.

- **Yerel yönetimlere sağlıklı şehir planlamasını nasıl açıklıyorsunuz?**

Sanayinin şehirlere gelmesinden dolayı fabrikalar yapıldı, binalar yenilendi. Zaman içerisinde birçok kentsel değişim yaşandı, ulaşımından sorumlu kişiler hızlı otobüs hatları veya yeni altyapılar geliştirdiler. Belediye başkanları sağlıklı kent planlaması yaparak; daha az para harcarlar, daha az kamusal altyapı inşa ederler ve kent sağlığı açısından daha iyi koşullar sağlayabilirler. Belediye başkanlarının kendi belediyeleri için güçlü bir sağlık ve sağlık eşitliği önerilerinin anlaşılmasının çok değerli olduğunu düşünüyorum.

- **DSÖ İzmir Konferansı hakkında neler söylersiniz?**

Çok güzel bir konferans oldu. Açıkçası konferansın ertelenmesinden sonra telafi edilmesi ve insanların rezervasyon değişikliği yapması beni oldukça sevindirdi.

- **DSÖ İşbirliği Merkezi “Sağlık ve esenlik için planlama: Sürdürülebilir ve sağlıklı gelecek şekillendirme” başlıklı akademisyenler ve uygulayıcılara yönelik uluslararası bir yayının hazırlığı içerisinde. Bu yayın hakkında bilgi verir misiniz?**

DSÖ İşbirliği Merkezi eski yöne-

ticisi Prof. Dr. Hugh Barton ve ben, yine İşbirliği Merkezi'nden Sarah Burgess ve Avustralya'da sağlıklı şehir planlama alanında çalışan Prof. Susan Thompson bir araya gelerek sağlıklı şehir planlaması hakkında yeni bir yayına başlayacağız. Akademik ve profesyonel bir çalışma olacak. Yayıncısı Routledge ve bir bölümünde de Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin deneyimlerinin yer alacak olmasından dolayı çok heyecanlıyız. Ayrıca Agis Tsouros ile sağlıklı şehir planlaması hakkında yeni bir DSÖ yayını hakkında da konuşuyoruz.

- **Sağlıklı şehir planlaması uygulamaları hakkında belediye başkanlarına ve karar verici yöneticilere neler önerirsiniz?**

Belediye başkanlarının ve karar vericilerin şehrin planını yönetirken ulaşım, yeşil alan altyapısı veya konut gelişimi konusunda çalışan profesyonellerle, halk sağlığı ekibinin beraber çalışmasını sağlamalıdır. Her iki tarafın da sağlıklı şehir planlaması gündemini iyi anlamaya ve ortak bir dil paylaşımına ihtiyacı vardır. Halk sağlığı uzmanları bisiklet kullanımının artırılarak koroner kalp hastalığının azaltılabileceği, şehirde araba park etmenin azaltılarak ve aktif ulaşımı artırarak kötü sağlığın nasıl azaltılabileceği konularında katkıda bulunabilirler. Hastalığın maliyeti açısından ve insanların sağlığı açısından tasarımları gösteren istatistikleri sağlayabilirler. Sağlıklı şehir planlama, kanıta dayalı halk sağlığı ile plancılara, mimarlara, kentsel tasarımcılara ekonomik olarak canlı, sosyal olarak kapsamlı ve sağlıklı şehir için tatmin edici araçlar sunar.

üzerine Karşıyaka'nın halihazırdaki nüfusu 315 bin 008'e gerilemiştir.

Kültür ve turizm kenti

Karşıyaka kuruluşundan bu yana hiçbir dönem sanayi şehri olarak düşünülmemiştir. Gediz Nehri 1870'li yıllara kadar Karşıyaka'dan denize dökülüyordu. Anılan yıllarda nehrin yatağı değiştirilince hem körfezin dolmasının önüne geçilmiş hem de ilçe yerleşime açılmıştır. 1876 yılında demiryolu hattının gelmesiyle, yamaçlarda yaşayanlar, demiryolunun sağ ve soluna yerleşmiştir. 1890 yılında ise vapur seferlerinin başlaması ikinci nüfus hareketini başlatmıştır. Sanayisi olmayan, tarım alanları ise, oldukça sınırlı bir kent olarak Karşıyaka için, 2004 yılından itibaren "Kültür ve Turizm Kenti" vizyonu belirlenmiştir. 9 yıl içinde bu vizyon doğrultusunda gerçekleştirilen çalışmalar, Karşıyaka'yı, özellikle kültür-sanat camiasında ön plana çıkarmıştır. 2004 yılından önce, Ziya Gökalp Kültür Merkezi ve Bostanlı Suat Taşer Açık hava Tiyatrosu ile sınırlı olan sanat merkezlerine, o günden bugüne, 8 yeni kültür ve sanat merkezi eklendi. Bu merkezler arasında yer alan, Karşıyaka Opera ve Tiyatro Sahnesi, kısa sürede, ülkemizin sayılı sanat merkezleri arasına girmeyi başardı. 2012-2013 Semiha Berksoy Opera Özel Ödülü'nün

İzmir'in Karşıyaka'sı

Adına bir zamanlar şiirlerin, şarkıların yazıldığı İzmir Körfezi'nin alımlı güzeli Karşıyaka; bir görenin bir daha unutamadığı, dönüp geldiği bir kent olmuş yıllar yılı...

Kendisine has ışığı ile bir başka kentle kendisini asla aynı kefeye koymamış Karşıyaka. Körfezin alımlı güzeli olmuş her daim... Alımlı ve nazlı bir güzel edasıyla salınıp durmuş yüz yıllar boyunca...

Tarihin en önemli uygarlıklarından biri olan İyon kültürüne ev sahipliği yapmış bu kent, ozanların hocası Homeros'un da memleketidir. İliada ve Odeysseia destanları burada yazılmıştır. Karşıyaka'nın eski ismi Cordelieu veya Cordelio idi. Türkler de en eski çağlardan beri İzmir'in karşı sahiline Karşıyaka demişlerdir. 1081'de İzmir'de Çaka Bey döneminde ve daha sonra Aydınoğlu Umur Bey zamanındaki İzmir savaşlarında "Karşı-yaka" ve "karşı-sahil" tariflemesi,

Selçuklu silahşörleri arasında söylenegelmiştir. Yamanlar Dağı'ndan denize uzanan yeşil gerdanlık zeytinlikleri ile ünlü bir köy olarak tarihe geçmiş. 1800'lü yılların ikinci yarısında zengin levantenler ile yabancı tüccarlar tarafından keşfedilmesi ise, Karşıyaka'yı köy olmaktan çıkarıp, sayfiye kenti yapmıştır. Karşıyaka, Anadolu topraklarında verilen destansı Kurtuluş Savaşı'nda da kahramanlıklarıyla tarihe adını yazdırmış bir kent olarak da bilinir. İlçe 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan işgaline uğramıştır. 9 Eylül 1922'de ise Albay Suphi Kula komutasındaki 14. Süvari Tümeni tarafından işgal kaldırılmıştır. Yıllar yılı bu özelliği ile bilinen Karşıyaka, Cumhuriyet döneminde de bu özelliğini korumuş.

1984 yılında ilk kez bir ilçe belediyesi olan Körfezin nazlı güzeli, bu tarihten itibaren hızlı bir gelişim süreci yaşadı. Hızlı büyümenin beraberinde getirdiği çarpık kentleşmeden fazlasıyla nasibini alan, yatırım konusunda ise ihmal edilen Karşıyaka, bugün bu ihmalin izlerini silmeye çalışıyor.

Günümüzde Karşıyaka

Karşıyaka İlçesi, İzmir Körfezi'nin kuzeyinde 50 kilometrelik bir alanda kurulmuştur. Yamanlar Dağ Grubu'nun güney yamaçlarını da içine alan Karşıyaka'nın doğusunda Bayraklı, batısında Çiğli ve kuzeyinde Menemen bulunmaktadır. Denizden yüksekliği 1 ile 700 metre arasında değişmektedir. Bostanlı, Alaybey,

Nergis gibi semtler ovada, Cumhuriyet ve Zübeyde Hanım gibi semtler ise yamaç arazilerde kurulmuştur. İlçe nüfusu 2008 yılı itibarıyla 524 bin 891'di fakat 2008 tarihli belediye yasasıyla Bayraklı'nın ilçe yapılması

de sahibi olan Karşıyaka Opera ve Tiyatro Sahnesi'nde, 2 yılda gerçekleştirilen 179 temsil 70 bin sanat-sever tarafından izlendi. Başta butik müzeler olmak üzere, rekreasyon alanları, Yamanlar Gençlik Eğitim ve Kamp Merkezi ile sosyal tesisleri de, Karşıyaka'yı turizmin yükselen yıldızlarında biri yaptı.

Yaşayan kent

"Kültür ve Turizm Kenti" vizyonuyla 9 yıl önce kendisine yeni bir yol haritası belirleyen Karşıyaka Bele-

diyesi, 600 milyon liranın üzerinde yatırımla, 350 projeyi hayata geçirdi. Yılların ihmal edilmişliğiyle pek çok hizmetten mahrum kalan kent, 9 yıl içinde yapılan kültür merkezleri, hizmet binaları, rekreasyon alanları, parklar, konukevleri, sosyal tesislerle yepyeni bir görünüme kavuştu. Sığınmaevi, Kadın Danışma Merkezleri, okul öncesi eğitim sınıfları, Sürekli Eğitim Merkezi, Kısa adı KARGEM olan Karşıyaka Gençlik Merkezi, sanat toplulukları ile pek çok sosyal proje de hayat buldu. Çalıştaylar, sem-

pozyumlar, kongreler, festivaller ve şenlikler ile "emekli kenti" görünümünden sıyrılan Karşıyaka, yaşayan bir kent haline dönüştü. Kısacası, yılların ihmal edilmişliğinin izlerini hızla silen Karşıyaka'nın sesi artık daha bir gür çıkar oldu.

Görülmesi gereken yerler

Latife Hanım Köşkü Anıevi: Köşk, Mustafa Kemal Atatürk'ün eşi Latife Hanım'a ait olup, annesi Zübeyde Hanım'ın son günlerini yaşadığı ve 14 Ocak 1923'te vefat ettiği köşk olması açısından ayrı bir değer taşımaktadır. 1922 yılının Aralık ayı ortalarında Gazi'nin annesi Zübeyde Hanım, Karşıyaka'ya tren yolu ile getirilmiş ve bir hasır koltuğa yerleştirilerek Uşakizade ailesinin istasyon arkasındaki bu köşküne taşınmıştır. Büyük ihtimamla bakılan Zübeyde Hanım'a bu dönemde en yakın kişi Latife Hanım olmuştur. Zübeyde Hanım, 14 Ocak 1923 tarihinde, bu köşte hayata gözlerini yummuştur. Uzun yıllar kaderine terk edilen Köşk, 2005 yılında Karşıyaka Belediyesi tarafından kamulaştırılarak, aslına uygun restore edildi. 2008 yılında Anıevi olarak hizmete açılan Köşkü, bugüne kadar 500 binin

Latife Hanım Köşkü, Zübeyde Hanım'ın son günlerini yaşadığı ve 14 Ocak 1923'te vefat ettiği ev olması açısından ayrı bir değer taşımaktadır.

üzerinde kişi ziyaret etti.

Zübeyde Hanım Anıtmezarı: 14 Ocak 1923 tarihinde Latife Hanım Köşkü'nde hayata gözlerini yuman Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın mezarı da Karşıyaka'da bulunuyor. Zübeyde Hanım Caddesi üzerindeki Anıt Mezar, Karşıyaka Belediyesi tarafından restore edilerek, yeni görünümüyle ziyarete açıldı.

Hamza Rüstem Fotoğrafevi: İzmir'in en ünlü fotoğrafçılarından Hamza

Rüstem'in bir asırlık koleksiyonunun da içinde bulunduğu Fotoğrafevi, Karşıyaka Belediyesi tarafından 2011 yılında hizmete açıldı. Mavişehir'deki Hamza Rüstem Fotoğrafevi'nde, orijinal fotoğraf makineleri, fotoğraflar, fotoğrafik efemera, çeşitli fotoğraf malzemesi ve ekipmanları sergilenirken, ayrıca Hamza Rüstem'e ait özel eşyaların yer aldığı bir salon, etnografik nitelikli tarihsel stüdyo, hatıralık eşya reyonu, mobil kamera, Hamza Rüstem heykeli de bulunmakta.

Bostanlı Güzel Sanatlar Parkı

Açıkhava Arkeoloji Müzesi: Bostanlı Güzel Sanatlar Parkı içindeki Açık Hava Arkeoloji Müzesi ziyaretçilerini 3 bin yıl öncesine götürüyor. 1987 yılında açılan park ve müze, Karşıyaka Belediyesi tarafından 2011 yılında tümüyle yenilenerek, tarih meraklılarının hizmetine sunuldu. İzmir'e gelen turistlerin de yoğun ilgi gösterdiği Açık Hava Arkeoloji Müzesi'nde, günümüzden 3 bin yıl öncesine ait eserlerin yanı sıra, M.S. 3 yüzyıl, Erken Roma, Geç Roma ve Bizans döneminin eserler de bulunuyor.

Doç. Dr. Emel İRGİL

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı
Öğretim Görevlisi
SKB Danışma Kurulu Üyesi

Türkiye Kent Sağlık Göstergeleri

İlk kez 14-16 Ekim 2010 tarihleri arasında Denizli’de düzenlenen Türkiye Sağlıklı Kentler Buluşmasında dile getirilen “Kent Sağlık Göstergelerinin Karşılaştırılması” isteği çeşitli nedenlerden dolayı ertelenmişti. Ertelemenin en önemli gerekçesi doğru ve güvenilir veriye ulaşmadaki kaygıydı. Gerek ölçme ve değerlendirme sürecinin iyileşmesi, gerekse bilgisayar ve görüntülemeledeki teknik desteklerin gelişmesi sonrasında göstergelerin karşılaştırılmasıyla ilgili çabalar somutlaşmaya başladı. İlk düşünce yalnızca Türkiye Sağlıklı Kentler Birliğine (TSKB) üye belediyelerin kent sağlık göstergelerini Türkiye’nin geri kalan belediyeleriyle karşılaştırmaktı. Ancak bu düşünce, bazı durumlarda küçük, bazı durumlarda ise büyük belediyelerin aleyhine olabilecek bir durumdu. Bu nedenle göstergelerin karşılaştırılması tüm illerimizi kapsayacak şekilde yapılmasına karar verildi.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi (ÜÜTF) Halk Sağlığı Anabilim Dalı ile imzalanan protokol ile çalışmalar başladı. TSKB, ÜÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyeleri ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Coğrafi Bilgi Sistemleri bölümü ile ortaklaşa çalışmalara başlandı.

İlk aşama, karşılaştırılması olası, "kent sağlık göstergeleri"ni belirlemektir. Bu nedenle, Dünya Sağlık Örgütü Kent Sağlık Göstergeleri, TÜBA Komünite

Düzyinde Yaşam Kalitesinin Nesnel Değerlendirmeye Ölüçütleri ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kentsel Göstergeler Kılavuzu'nda kullanılan 'Kent Sağlık Göstergeleri' değerdendirildi. Toplam 265 gösterge eşleştirmeler sonrasında 107 göstergeye düşürüldü. Tüm valiliklerden ve TSKB'ne üye belediyelerden gösterge değerdeleri istendi. Gelen değerdelerin hepsinin aynı şekilde sınıflandırılmadığı ve farklı yıl ve aylara ait olduğu saptandı. Bazı değerdeler öznel olması nedeniyle tamamen gösterge listelerinden çıkarıldı. Yeniden değerdendirme sonrasında, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) internet sitesinden elde edilebilen değerdelerin dışında kalan veriler TSKB tarafından, TÜİK, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nden alındı. Son değerdendirme sonrasında 75 gösterge haritalandırıldı.

Haritalandırmak, genel olarak her türlü değerin bir bölgenin ya da ülkenin haritası üzerinde farklı renk ya da şekillerde gösterilmesi olarak tanımlanabilir. Haritalandırma sonucunda göstermek istediğiniz farklılıklar daha kolay anlaşılır, belleklerde daha kalıcı olmaktadır. Aynı zamanda, aynı haritanın farklı zamanlardaki durumu iyi ya da kötü yöne gelişmeyi daha anlaşılır kılmaktadır.

Bu kitabın amacı, doğru ve gerçekçi
"Kent Sağlık Göstergeleri" oluşturmak

ve bunları haritalandırmaktır. Daha sonraki amaçları ise, kentlerdeki karar vericilere ve program uygulayıcısı belediye yetkililerine yol göstermek, gelecekte yapılacak yerel, bölgesel ve ulusal haritalara yön vermek ve örnek olmaktır.

Göstergeler; "demografi", "eğitim", "sosyoekonomik durum", "sağlık ve sağlık hizmetleri", "çevre", "ulaşım" ve "kültür ve sanat" olarak 6 ana başlıkta sınıflandırılmıştır. Haritaların başlığının yanı sıra, neyi tanımladıkları ve haritada gösterilen verinin amacı açıklanmıştır. Hesaplama, haritadaki verilerin nasıl hesaplandığı anlatılmış, tarafımızdan hesaplanan veriler ayrıca belirtilmiştir. Haritada renklendirme yapılırken bazı durumlarda sınıflama yapılmış, bazılarında azdan çoğa göre renklendirilmiştir. En sonunda veri özeti yapılmış, Türkiye ve varsa dünya verisi karşılaştırılmıştır. İller arasındaki farklılığın daha net algılanabilmesi amacıyla göller haritada gösterilmemiştir. Kitabın sonunda "ekler" bölümünde tüm haritalardaki değerler gruplandırılmış tablolar halinde ayrıca sunulmuştur.

Kaba ölüm hızı, kaba doğum hızı, 14 yaş ve altı ve 65 yaş ve üzeri nüfusun toplumun çalışan kesimi olarak kabul edilen 15-64 yaş arası nüfusuna oranını gösteren "bağımlı nüfus" haritaları beklediği gibi doğu ve batı bölgelerinin farklılığını ortaya koymuştur. Ancak, 20 yaş altındaki annelerin oranını gösteren haritada olduğu gibi bazı beklenmeyen veri ile de karşılaşmıştır. Bu ve bunun gibi bazı haritalardan çıkan sonuçları açıklığa kavuşturmak amacıyla çalışmalar yapılmasının gereği ortaya çıkmıştır. Hala bebek ölüm hızlarının yüksek olduğunu görmek, tuvaletsiz hanelerin varlığını saptamak da üzücü oldu. Bunun yanı sıra yeni düzenleme ve bilgi toplama sistemlerinin oluşturulması sonrasında doğumda yaşam beklentileri ve en önemli ölüm nedenlerinin gösterilmesi önemli gelişmelerdi. Öğretmen açığını ortaya koyan ve çevre ile ilgili tesis eksikliğini gösteren haritaların gelecek planlamalarda yol gösterici olacağı açıktır.

Türkiye’de ilk kez bu kadar kapsamlı değerlerin gösterildiği bir atlas oluş-

turulmuştur. Her bir harita üzerinde sayfalar dolusu yazılar yazılabilir. Kaba değerleri gösterebildiğimiz bu atlarda bilim insanları için çok özel çalışma konuları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, karar vericiler ve yöneticiler için yol gösterici olduğunu düşünmekteyiz. Eylem planları bu haritalara göre hazırlanabilir. Eldeki olanaklara göre yerel bazda bazı haritaların oluşturulması daha kolay olabilmektedir. Örneğin, il bazında elde edilmesi olanaksız olan, ancak “kent sağlık göstergeler” içinde mutlaka yer alması gereken kişi başına düşen yeşil alan miktarı ya da yürüyüş, bisiklet yolları ya da toplu taşımaya ait değerler daha küçük ölçeklerde daha doğru ve gerçekçi olarak ulaşılabilmektedir. Bu nedenle, belediyelerin hizmetlerini planlarken “haritalandırma” tekniğini kullanmaları ve hizmet sunumlarını değerlendirirken ise haritaları karşılaştırmaları anlaşılmayı daha kolaylaştıracaktır.

Her 5 yılda bir yinelenmesi planlanan
bu kitabın tüm karar verici, yönetici
ve bilim insanlarına yardımcı olması
dileğiyle...

Doç. Dr. Seda KUNDAK

İstanbul Teknik Üniversitesi,
Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Öğretim Görevlisi

Sağlıklı kentlerin ve kentsel direncin oluşturulmasında yenilikçi yaklaşımlar

Planlamanın son 100 yıllık serüveni, hem kuramsal hem de uygulama alanlarında büyük değişimlerin yaşandığını göstermektedir. Şehirlerin gelecekteki durumunu gösteren fiziki haritalar olarak adlandırılan planlar; şehirlerin aynı zamanda sosyo-ekonomik ve politik yansımaları barındıran mekanlar olarak kabul edilmesiyle farklı bir boyut kazanmıştır. Artan ve yayılan sanayileşmenin doğal kaynaklar ve sosyal çevre üzerindeki baskısı, 1987’de Brundtland Raporu’nda “sürdürülebilirlik” kavramıyla mercek altına alınmış ve sorunların çözümüne yönelik ilk adımlar atılmaya başlanmıştır. Kuramsal temelleri 1960’lara dayanan stratejik planlama ise, 2000’li yıllarda planlama pratiğine hızlı bir giriş yapmıştır. Son dönemlerde, doğal ve teknolojik afetlerden etkilenme oranlarının artması ve küresel iklim değişikliğinin neden olabileceği sorunların ortaya açıkça konulması nedeniyle, “kentsel direnç (dayanıklılık)” kavramı ve uygulama kriterleri planlamanın içine dahil olmuş durumdadır.

Yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımlar, kentsel direncin oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir. Özellikle, sosyal yenilikçilik (social innovation) gerek toplumsal gerekse kentsel sorunların çözülmesinde kilit rolü üstlenmektedir. Sosyal yenilikçilik; bilişim teknolojisinin geli-

tirdiği toplumsal bilgi ağlarından beslenirken, yaşanabilir ve sağlıklı kentlere önemli katkılarda bulunmaktadır. Yine aynı çerçevede, kentler arası işbirlikleri ve ağlar, 21. Yüzyıl kentlerini küresel ortamla bütünleşmiş ve rekabet kabiliyeti daha yüksek bir konuma getirmiştir.

Bu çalışmada, kentsel direncin artırılmasına yönelik işbirlikleri ve kentsel ağlar kapsamında üretilen öncü projelere yön veren yenilikçi yaklaşımlar iredelenerek, Türkiye’nin de içinde bulunduğu uluslararası işbirlikleri çerçevesinde (Making Cities Resilient, Earthquake Megacities Initiative, Eurocities, Metropolis, Sister Cities) uygulayabileceği ve geliştirebileceği sosyal ve kentsel yenilikçilik uygulama alanları tartışmaya sunulmaktadır.

Kentlerin geleceği için uluslararası kentsel ağlar rolü

Kentlerin ortak fayda sağlamak amacıyla biraraya gelmesi kolonileşme döneminde (16. Yüzyıl) başlamasına karşın, kentsel ağların ve işbirliklerinin; kültürel diyalogun artırılması, benzer sorunlara çözüm arayışlarının hızlanması ve ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi çerçevesinde öncü bir rol oynaması 20. yüzyıla damgasını vurmuş durumdadır. Geçmişte, ülke politikalarına bağlı olarak işbirliğine giren kentler, günümüzde çerçevesi net olarak tanımlanmış konular ve/

veya sorun alanlarında biraraya gelme eğilimindedirler.

Birleşmiş Milletler, UNISDR (United Nations Office for Disaster Risk Reduction) bünyesinde 2012 yılında “Making Cities Resilient” (Şehirleri Dirençli Yapmak) adı altında bir kampanya başlatılmıştır. Bu kampanya ile uygulama pratiklerinin oluşturulması, kentlerin (ya da yerel yönetimlerin) iyi örnek uygulamalarını paylaşılabilecekleri platformun yaratılması ve ortak eylem planlarının oluşturulması anlamında önemli bir adım olarak nitelendirilmektedir. Kampanya, başladığı günden bu yana, 1529 kenti bünyesine katarak, bu kentler arasındaki diyalogun artmasına ve kentsel direncin tanımlanması ve uygulaması aşamalarında birarada karar verebilmelerine olanak tanımıştır.

“Making Cities Resilient” kampanyası sadece Birleşmiş Milletler’in bünyesindeki oluşumlardan değil, farklı amaçlarla kurulmuş kent birliklerinden de destek görerek daha tanınır bir hal almıştır. 2012-2015 yılı arasında devam edecek olan bu kampanyanın; afet, risk, deprem, iklim değişikliği ve diğer ilgili konularda düzenlenen uluslararası toplantılarda tanıtımları yapılmakta ve geliştirilen materyeller aracılığı ile başta yerel yöneticiler olmak üzere, risk altında olan tüm kentlere ula-

şılmaya çalışılmaktadır.

EMI (Earthquake Megacities Initiative), 1998 yılında, afet risk azaltımı konularında politika, bilgi ve uygulamalar geliştirmek amacıyla, uluslararası düzeyde kurulmuş kar amacı gütmeyen bir oluşumdur. Özellikle deprem tehtidi altında olan 21 üye kentle birlikte çalışmalar yürütmekte olan EMI, başta UNISDR ve World Bank olmak üzere birçok oluşumla işbirliği içinde proje ve uygulamalara destek vermiştir. EMI, “Making Cities Resilient” kampanyasının partner oluşumu görevini üstlenmektedir. Ayrıca, deprem odaklı olarak kurulmuş olan EMI, son yıllarda iklim değişikliği ve etkileri ile ilgili konuları da araştırma alanına dahil etmiş bulunmaktadır.

Eurocities, 1986 yılında, Barselona, Birmingham, Frankfurt, Lyon, Milano ve Rotterdam kentlerinin belediye başkanları tarafından, Avrupa’daki şehirler arasındaki ilişkileri artırmak amacıyla kurulmuş bir birliktir. Eurocities üyeliğinin 4 farklı şekli bulunmaktadır. “Full Member” (99 üye), en az 250.000 nüfusa sahip Avrupa Birliği ya da Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi olan ülkelerdeki şehirlerin başvurabileceği bir üyelik sistemidir. “Associate Member”(21 üye), AB ya da AET üyesi olmayan, nüfusu 250.000’den büyük şehirleri ifade etmektedir. “Associated Partner” (41

üye) ise, ilk iki kategoride üyelik başvurusu yapamayacak olan belediyeleri kapsamaktadır. Ayrıca, firmaların katılabilmesi için geliştirilmiş “Associated Business Partner”(7 üye) üyelik sistemi de bulunmaktadır. Eurocities çatısı altında 7 temel forum alanı bulunmaktadır (Kültür, Ekonomi, Çevre, Bilgi Toplumu, İşbirliği, Sosyal Konular, Hareketlilik). Bu forumların altında ise 40 çalışma grubu, birliğin üyesi olan belediyelerle güncel ve gelecekteki sorunları çözme yolunda faaliyetler geliştirmektedir.

Metropolis 1985 yılında kurulmuştur. Küresel düzeyde nüfusu 1 milyonun üzerinde olan metropoliten oluşturduğu ve halen 121 üyesi olan bir birliktir. Büyük şehirlerin ve metropoliten bölgelerin ortak sorunlarının tartışıldığı ve işbirliklerinin yapıldığı bu birlik UCLG (The Global Network of Cities, Local and Regional Governments)’ın metropoliten kentler seksiyonunu yönetmektedir. Metropolis’in hedefleri: (1) metropoliten kentlerin sorunlarına yenilikçi çözümler bulmak, (2) metropoliten dengesizlikleri azaltmaya yönelik metropoliten yönetişime katkı sağlamak, (3) gelişmekte olan ülkelerin metropoliten kentlerine finansal ve teknik destek sağlamak, (4) karşılıklı öğrenme, kapasite geliştirme ve eğitim programları üretmek şeklinde özetlenebilir.

Kardeş Şehir anlaşmaları, diğer kentsel ağlardan farklı bir yapıya sahiptir. Kentsel işbirliklerinin bir çatı altından toplanması ve söz konusu birliklere katılım için gerekli koşulların tanımlanması yerine, iki kentin birbiriyle daha güçlü ilişkiler kurmak için istekli olması ve bu ilişkiyi tanımlayan özel protokoller geliştirilmesiyle oluşturulmaktadır. Kardeş şehir hareketi, kentlerin uluslararası düzeyde kendilerini konumlandırma çabalarının ilk adımı olarak tanımlanmaktadır (Vion, 2002). Avrupa’da, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, savaşın yaralarını sarmaya ve yeniden yapılanmaya yönelik kentsel işbirlikleri Fransa ve Almanya’daki bir çok kent arasında kardeş şehir anlaşmasının imzalanmasıyla gelişmiştir. Daha sonraları, iki kent arasındaki “iyi niyet anlaşması” olarak görülmeye başlanan kardeş şehir hareketi, 2000’li yıllara gelindiğinde, daha konu ve sorun odaklı, sürdürülebilir ve ekonomik gelişmeyi artırıcı bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Kardeş şehir anlaşmalarında süreklilik ve ortak yarının sağlanmasında konusunda en önemli etkenlerin başında, her iki tarafın da gerekli profesyonel ekibi oluşturması ve kaynak teminidir. Bu koşulların sağlamadığı durumlarda, bu tür ikili ilişkilerin gelişemediği görülmektedir. Ayrıca, ortak geçmişi olan, benzer coğrafi ya da ekolojik yapıya sahip, nüfus yapısı birbirine denk olan kentler arasındaki kardeş şehir ilişkilerinin başarılı bir şekilde devam ettiği yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’nin kentsel ağlara katılımı

Bir önceki bölümde kısaca tanıtılmış olan kentsel ağlara Türkiye’den de katılım bulunmaktadır. Making Cities Resilient kampanyasında İstanbul, Antalya ve Yalova kentsel direnci artırmaya yönelik faaliyetleri takip etmektedir. EMI, İstanbul Büyük Şehir Belediye’si işbirliği ile risk göstergelerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma yürütülmektedir. “Mega Şehir Gösterge Sistemi” olarak adlandırılan bu çalışmada; (1) Kentsel Sismik Risk İndeksi, (2) Mücadele Kapasitesi İndeksi ve (3) Performans Bazlı Yönetimsel İzleme Süreci çalışma paketleri oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında, sosyal ve demografik veriler ile risk algılama ve risk azaltma konularında geniş

çaplı anket çalışması yapılmıştır.

Metropolis oluşumuna Türkiye’den İstanbul ve Ankara katılım göstermiştir. Öte yandan Eurocities birliğine Türkiye’den katılımın daha yoğun ve çalışma alanlarının daha tanımlı olduğu görülmektedir. Farklı üyelik şekilleri ile bu sistemin içinde yer alan belediyeler kendi sorunları ve ihtiyaçları çerçevesinde çalışma gruplarında aktif rol üstlenmektedir. Bu çalışma gruplarında yürütülen “NICE - Networking intelligent Cities for Energy Efficiency” isimli projede Konya partner olarak yer almış bulunmaktadır.

Türkiye’den şehirlerin en eski tarihli olarak katılım gösterdiği ve kent yönetimi düzeyinde uluslararası platforma çıktığı oluşum Kardeş Şehirler’dir. Türkiye’deki büyük şehirlerin bu akıma katılma tarihlerine bakıldığında, ilk kardeş şehir anlaşmasının 1965 yılında İstanbul ve Rio de Jenerio arasında imzalandığı görülmektedir. 1990’lara kadar sınırlı sayıda imzalanmış olan kardeş şehir anlaşmaları, yerel yönetimlerin uluslararası ilişkilere daha açık ve hevesli hale gelmesiyle hızlı bir artış göstermiştir. İlk kardeş şehir anlaşmalarının imzalandığı dönemlerde, bu işbirliklerinin temel amacı şehirlerin birbirlerini tanıması ve iyi niyetlerini ifade etmeleri iken, özellikle 2000’li yıllarla birlikte, ortak ya da benzer tarihi ve kültüre sahip, ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için elverişli ortamlar sunan şehirlerle kardeş şehir ilişkilerinin başladığı gözlemlenmektedir. Geçmişte, bireysel çabalarla imzalanmış bir çok anlaşmayla ilgili olarak da yeniden canlandırma çalışmaları sürmektedir. Kardeş şehir anlaşmalarının yansımaları çok net olarak görülebilmektedir. Örneğin, 1999 depreminin ardından, ilk destek ve yardım telefonu İstanbul’un kardeş şehri olan Rio’dan gelmiştir. Yine İstanbul’un kardeş şehirlerinden olan Köln, depremin ardından bir yardım kampanyası düzenleyerek, depremzedelere destek olmuştur. Mekansal anlamda ise, İstanbul’un Japonya’daki kardeş şehri Shimonoseki, İstanbul Baltalimanı’ndaki Japon bahçesinin yapım ve düzenlemesini üstlenerek, kendi kültürlerini tanıtmaya fırsatı bulmuşlardır. Ayrıca, kardeş şehirlerde düzenlenen tanıtım

etkinleri sayesinde kültürel diyalogun artırılması ve şehirler ve ülkeler arası turistik, eğitim ve ekonomik amaçlı seyahatlerin artması hedeflenmektedir.

Kentsel ağlar çerçevesinde yenilikçi yaklaşımlar

Gerek kentsel işbirlikleri gerekse halihazırda yürütülmekte olan ulusal ve uluslararası projeler kapsamında yenilikçi yaklaşımlar özellikle sosyal ve toplumsal sorunların çözümü yönünde ivme kazanmış durumdadır. Bu kapsamda, demografik, çevresel, toplumsal ve ekonomi konularında güncel eğilimler doğrultusunda yenilikçi yaklaşımlar ve uygulamalar geliştirilmektedir. Avrupa Birliği, Bölgesel Politikalar Komisyonu tarafından 2011’de yayınlanan “Cities of Tomorrow” isimli raporda, kentlerin, yaratıcılık ve yenilikçilik merkezleri olduğu ve ekonomik ve bölgesel kalkınma için kilit rolü üstlendikleri vurgulanmıştır. Bunun yanında, yönetsel sınırların (ülke, bölge, şehir sınırları) kentlerin gelişmesinde; fiziksel, sosyal, ekonomik, kültürel ya da çevresel gerçekliği yansıtmadığı, ve bu nedenle de daha esnek ve kapsayıcı yönetim sistemlerinin geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kentsel mekanda ayrışma ve kentsel yayılmanın yanı sıra, sosyal kutuplaşma, gelir eşitsizliği, , ekosistemin baskı altında olması ve demografik yapıdaki değişimler bir çok kentin gelecekte başa çıkmak zorunda kalacağı problem alanları olarak gösterilmektedir.

Kentsel ağlar, geleceğin kentlerinin şekillenmesinde ve mevcut ve potansiyel sorunlarının çözülmesinde bütünleştirici ve tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir. Bir çok proje ve uygulamada partner kuru-

luşlar olarak yer alan bu birlikler, bir yandan güncel araştırmalara katkı sağlarken, öte yandan birlik içinde yer alan şehirlerin “iyi uygulamalara” olan erişimini artırarak yol gösterici olmaktadır.

UNISDR önderliğinde yürütülen Resilient Cities kampanyası ve EMI, doğal ve teknolojik tehditlerle karşı karşıya olan şehirlerin güçlendirilmesi, bireysel ve toplumsal kapasite artırımı ve risk yönetimi konularında uluslararası platformda gerek bilimsel gerekse toplumsal faaliyetlere katkı sağlamaktadır. Eurocities ve Metropolis birlikleri, orta ve büyük şehirlerin ortak problemlerini farklı konu alanlarında ele alarak, şehirlerin birbirlerinin deneyimlerinden yararlanmasını ve birarada çözüm önerileri geliştirmelerini sağlamaktadır. Kardeş şehirlerin katkısı ise, ikili işbirliği protokolleri sayesinde, kentlerin tanıtımı, ekonomik işbirlikleri, personel ve öğrenci değişim programları, kültürel diyalogun geliştirilmesi ve kentsel ve toplumsal sorun alanları için birarada hareket etmeyi içermektedir. Ayrıca, Tarihi Kentler Birliği, Yavaş Şehir Hareketi gibi oluşumlar da özel konu alanlarında benzer yerleşmeleri biraraya getirerek kültür, doğa, ekonomi, toplum ve mekansal öğeleri korumaya ve geliştirmeye yönelik çalışmaları desteklemektedir.

Değerlendirme

Yukarıda, kısaca tanıtılmış kentsel birlikler ve niceleri, günümüzde sadece kendi ağları içinde değil, diğer oluşumlarla da işbirliği yapmaktadır. Bu yeni durum, benzer gruplar arasında rekabete dayalı çekişmeleri ortadan kaldırdığı gibi, kentlerin geleceğine şekil vermekte ve yenilikçi çözüm üretmede

son derece güçlü bir yapılanmanın habercisidir.

Sağlıklı Kentler Birliği, halihazırda, bir çok belediyenin daha yaşanabilir, daha dirençli ve daha sağlıklı kentlere ulaşılmasında işbirliği yaptığı önde gelen oluşumlardan biridir. Sağlıklı Kentler Birliği’nin profesyonel ve sürdürülebilir yapılanması, karar vericiler, akademi ve toplum temsilcilerini biraraya getirip sinerji yaratabilme becerisi ve güvenilirliği nedeniyle güçlü bir kent birliği olarak öne çıkmaktadır.

Son dönemlerde, yerel yönetimlerin katılım gösterdiği uluslararası hibe ve araştırma programları, güçlü kentsel birliklerin katılımıyla gelişmiş ve çeşitlenmiş durumdadır. Bu bağlamda, 2014 yılı itibarıyla çağrılarını açılacak olan Horizon 2020 Çerçeve Programı, sadece akademisyenler için değil, yerel yönetimler ve kent birliklerinin de aktif olarak katılım göstereceği konu alanlarını kapsamaktadır. Sağlık, demografik değişimler, refah, gıda güvenliği, sürdürülebilir tarım, güvenli/temiz/verimli enerji kaynakları, yenilikçi toplumlar ve iklim değişikliği konuları hali hazırda Sağlıklı Kentler Birliği’nin üzerinde çalıştığı ve bir çok iyi örnekleri ve yayınları bulunan alanlardır. Sağlıklı Kentler anlamında yenilikçi yaklaşımları yakalamak ve geliştirerek uygulamak amacıyla, diğer kent birlikleri ile yoğun işbirliğine girilmesi ve ortaya çıkacak fikirlerin farklı fonlama programları ile hayata geçirilmesi, kent birliklerinin daha üretken olmasına ve yaşanabilir çevreler yaratılmasına öncülük edebilecektir.

Doç.Dr. Hatice AYATAÇ

İTÜ Mimarlık Fakültesi,
Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Öğretim Görevlisi

Sağlıklı bir yaşam için engelleri tekrar düşünmek

Günümüzde her dil, din, ırkta insan sağlıklı yaşam koşullarından etkilenmektedir. Yeni bin yıla girilirken dünya nüfusunun 1/10'nu kentlerde yaşarken, bugün nüfusun yarısı kentlerde hatta 1.1 milyon kişi sağlıklı kentlerde yaşamaktadır. Oysa, genel olarak fiziksel, zihinsel ve sosyal esenlik hali olarak tanımlanan sağlıklı koşullara erişmek her insanın temel haklarından birisidir.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun verilerine göre, 7 milyar kişiye ulaşan dünya nüfusunun 1 milyardan fazlasının engelli olduğu tahmin edilmektedir. Bu nüfusunun yaklaşık %15'i farklı türde engele sahiptir (Dünya Sağlık Örgütü, 2010). Engelli sayısı 1970'lerde %10 iken giderek artmaktadır ve yaşlanan nüfus engelli olmada yüksek riske sahiptir. Kronik hastalıklar ve bunlara bağlı engelli nüfusun %66.5 i düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşamaktadır. Engelli olmaya neden olan sağlık koşulları yanı sıra trafik kazaları, doğal afetler gibi çevresel koşullarında yine bu ülkelerde üst düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Dünya sağlık örgütünün değer-

lendirmesinde engel oluşturan temel nedenler; yetersiz politika ve standartlar, negatif davranışlar (toplumsal kabuller), engellilere özgü servislerin yetersizliği, bütçe yetersizlikleri, erişilebilirliğin eksikliği, yeterli veri olmayışı olarak sıralanmaktadır.

Geçen yüzyılın ortalarından itibaren engelli olmak basit bir medikal problemden çok sosyopolitik bir kapsama erişmiştir. 1960 lardan beri çeşitli aktivistler belli fiziksel, bedensel, ruhsal engeli olanlarında topluma ve toplumsal olaylara katılması gerektiğini vurgulamaktadırlar. 1970 lerde savaş gazileri ve engellilerin karşılaştıkları güçlüklerle karşı "barrier free" "engelsizlik" anlayışı kabul edilmiştir. Bugün sadece bedensel bir engeli olanlar değil, toplumun farklı kesimleri, yaşlılar, hamileler, çocuklar ve geçici rahatsızlıkları olanlar da "bariyerlerle" karşılaşmaktadır.

21.yy'daki gündemde çevre koşulları, ekolojik dengeler, demokratik, eşitlikçi ve sürdürülebilir toplumsal yarar ve tasarım tartışılmaktadır. Günümüzdeki bu tartışmaların omurgası ise "evrensel tasarım" olgusu üzerinde

gelişmektedir. Evrensel tasarım, özellikle Amerika, Japonya ve İskandinav ülkelerinde, çeşitli tasarım perspektiflerinde okullarda ele alınan yeni bir tasarım düşüncesidir (Christophersen, J. 2002).

Evrensel tasarım tüm insanlar tarafından kullanılabilen ürün ve çevrenin tasarımıdır (Mace, 1985) Evrensel tasarım fiziksel çevremizi biçimlendiren tasarım olgusunun genel tanımıdır. Evrensel tasarım terimi dünyada çeşitli bölgelerde farklı tanımlanmaktadır. Amerika'da "evrensel tasarım", İngiltere'de "kapsayıcı tasarım", Danimarka, Finlandiya, Hollanda ve Avrupa'da "tüm sosyal gruplar için tasarım", genel anlamıyla "erişilebilir tasarım" "genele aktarılan tasarım" dır.

Evrensel tasarımı diğer tasarım terminolojilerinden ayırtıran "fiziksel olduğu kadar sosyal yapıya da odaklanması" ve "bir ürünü binayla yada şehirle bütünleştiren ve herkes için kullanılabilir olmasını hedefleyen bir tasarım" olmasıdır (Ostroff, 2001). Evrensel tasarım kavramında konu edilen engelli insanlar değil, tüm insanlardır. Buradaki ana fikir, aslında

tüm insanların, yaş, beceri kaybı gibi nedenlerle, bir çeşit engelli olduğu görüşüdür. Evrensel tasarım yedi temel prensiple açıklanmaktadır (Evrensel Tasarım Merkezi, 2000). Bu prensipler tüm bireylerin ihtiyaçlarını karşılamada tasarımcıyı yönlendirir.

İlke 1. Eşitlik: Tasarım tüm bireyler için eşit şartlar sağlamalı, ayırım yapmamalı, güvenlik ve mahremiyet koşullarını sağlamalıdır. Her alanda eşitliğin sağlanması toplumda güven ve ümit duygusunun oluşmasında yardımcı olur ve sosyal bağları güç-

lendirir ve aidiyet duygusunun yerleşmesini sağlar.

İlke 2. Esneklik: Farklı bireysel tercih ve yetkinlikleri kapsamalı ve farklı kullanım biçimlerine olanak vermelidir.

İlke 3. Basitlik: Kullanıcının tecrübe, bilgi, dil becerisinden bağımsız olarak kolay anlaşılabilir olmalı, gereksiz karmaşadan kaçınılmalı, kullanıcının beklentilerine ve sezgisel kullanımına aykırı olmamalıdır.

İlke 4. Algılanabilirlik-okunabilirlik: Tasarım kullanıcı için gerekli bilgiyi, ortamın koşullarından ve

kullanıcının algılamasından bağımsız ver-
melidir. Temel bileşim okunabilirliğidir.

İlke 5. Tolerans: Tasarım, kaza veya isten-
meyen davranışlar sonucu ortaya çıka-
bilecek tehlikeli ve kötü sonuçları en aza
indirmelidir. Kaza ve hatalara sebep olabi-
lecek davranış biçimleri ve tasarım unsurları
açık olarak ifade edilmiş olmalıdır. Hatalara
olanak tanımayan özellikler sağlanmalıdır.

İlke 6. Etkinlik: Kullanıcı tasarımı etkin ve
rahat kullanmalı, yorgunluğa olanak ver-
memeli, uzun süreli güç kullanımı en aza
indirilmeli, erişilebilir olmalıdır.

İlke 7. Uygunluk: Kullanıcının boyuna,
kilosuna ve beden ölçüsüne uygun, kon-
forlu ve yeterli olmalıdır.

Türkiye’de evrensel tasarımın değerlendirilmesi

Ülkemizde evrensel tasarımın temel ilkesi
olan ulaşılabilirlik konusu ilk kez 1997
yılında 3194 sayılı İmar Kanunu’na eklenen
Ek Madde 1’deki; “Fiziksel çevrenin özür-
lüler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması
için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik

altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Stan-
dartları Enstitüsü’nün ilgili standardına
uyulması zorunludur” hükmüyle yasal alt-
yapıya kavuşturulmuştur. 8. ve 9. Beş Yıllık
Kalkınma Planları’nda “özürlülerin eko-
nomik ve sosyal hayata katılımlarının artırıl-
masına yönelik, sosyal ve fiziki çevre şartla-
rının iyileştirileceği” belirtilmiştir. Bayındırlık
ve İskân Bakanlığı tarafından çıkarılan
yönetmeliklerde konu yer almış, Türk Stan-
dartları Enstitüsü (TSE) tarafından konuyla
ilgili birçok standart yayımlanmıştır.

5378 sayılı Engelliler Kanunu ulaşılabilirlik
konusunda “Kamu kurum ve kuruluşlarına ait
mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kal-
dırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor
alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı
alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından
yapılmış ve umuma açık hizmet veren her
tür türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği
tarihten itibaren yedi yıl içinde özür-
lülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir”
hükmünü tanımlamaktadır. TC. Cumhur-
başkanlığı Devlet Denetleme Kurulu’nun
İlgili yasal düzenlemeyi izlediği 2009 tarihli
raporunda, ulaşılabilirlik konusunda, özel-

likle 5378 sayılı Kanunla geti-
rilen düzenlemelerin gerçekleş-
tirilmeme gerekçesinin personel
ve finansman yetersizliği değil
kurumların, konuya gerekli önem
ve hassasiyeti göstermemeleri
olduğu belirtilmektedir.

Gerek bu yasal düzenlemeler
gerekse de Çevre ve Şehircilik
Bakanlığı’nın Bütünleşik Kentsel
Gelişme Stratejisi (KENTGES) çalış-
malarında “herkes için tasarım” bir
eylem olarak kabul edilip güvenli
yerleşme tasarım rehberlerinin
İçişleri Bakanlığı sorumluluğunda
belediyeler, üniversiteler, meslek
odaları ilgisinde 2023’e kadar
hazırlanması öngörülmüştür.

Sonuç

Dünya Sağlık Örgütü (1946) tara-
fından tanımlanan sağlık kavramı
kapsamında, sağlık politikalarının
yalnızca sağlıkla ilgili olan pro-
fesyonellerin değil aynı zamanda
birçok mesleğin ve kuruluşun
temel amaçlarından biri olduğu,
özellikle şehir planlama alanının
sağlıklı bir çevre yaratılması konu-
sunda anahtar bir role sahip
olduğu ifade edilmektedir.

Sağlıklı kent tüm sosyal gruplara
ve yaştaki bireye eşit fırsatlar verir
(Zagreb Declaration for Healthy
Cities). 2009 tarihli Ayrımcılık
Yasasına göre ise Kapsayıcı tasarım
ilkesinde, mimarların,plancıların
ve diğer uygulayıcıların yapı-
laşmış çevre tasarımına tasarımın
tüm detaylarıyla katkı vereceği,

onların temel görevlerinin kap-
sayıcı tasarım temel ilkesiyle
asgari çözümü üretmede sorumlu
oldukları tanımlanmaktadır. (Barnes, 2011).

Kavramsal ve yasal olarak yapılan
tüm tartışma ve önermeler gele-
ceğin kentlerinde, kentlerimizde
evrensel tasarım ilkelerine uyul-
masının gerekliliğini vurgulamak-
tadır. Temel ilkeleri ve uygulama
araçları, yasal alt yapısı ve takvimi
belirlenen “herkes için tasarım”
süreci 2015 yılına kadar uygu-
lamaya geçirilecektir.

Kaynaklar

1. Barnes, C., 2011. *Understanding Disability and the Importance of Design for All*, “Journal of Accessibility and Design for All”, 1(1): 55-80.
2. Christophersen, J. (Ed) 2002. “Universal Design, 17 ways of Thinking and Teaching”, Husbanken.
3. Grande Dyb, Ve L., 2010, “Universal Design; Rethinking Barriers To Quality of Life”, Bergen School of Architecture.
4. Ostroff, E. (Ed) 2001. “Universal Design; The New Paradigm” Universal Design Handbook, Chapter, 1. Mc Graw Hill Companies.
5. TC. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu, Denetleme Raporu, 27/08/ 2009 tarih, 2009 /5 sayı.
6. World Health Organization Report, 2010. (<http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/environment-and-health/urban-health/activities/healthy-cities>)
7. World Report on Disability, 2011, (http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/index.html)
8. Zagreb Declaration for Healthy Cities <http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/environment-and-health/urban-health/publications/2009/zagreb-declaration-for-healthy-cities>

Yrd. Doç. Dr. Selen DURAK

Uludağ Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü
Öğretim Görevlisi

Kentsel yaşamda çocuk odaklı yaklaşımlar

Kentler, birbirlerinden çok farklı fiziksel, zihinsel, algısal yeterliliklere, sosyal ve kültürel özelliklere sahip bireyleri bir araya getiren ve bu buluşmalar için uygun fiziksel çevreler sunan yerlerdir. Toplumsal yapıdaki çeşitlenmeye bağlı olarak; gündelik yaşamda kentte kamusal mekanı deneyimleyen her birey kendi yeterliliklerine ve gelişim özelliklerine dayalı olarak birtakım zorluklarla karşılaşır.

Bireyler yaşamları boyunca bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık olmak üzere çeşitli gelişim aşamalarından geçerler. Bu süreçte toplumsal yaşama katılımında genellikle bir başkasına ihtiyaç duyan, tam bağımsız ve etkin bir katılım gerçekleştiremeyen dezavantajlı grupların büyük çoğunluğunu bebekler, çocuklar ve yaşlılar oluşturmaktadır. Bu gelişim aşamalarına ek olarak, bireylerin farklı zamanlarda deneyimleyebileceği durumlar da vardır. Bunlardan hamilelik ve engellilik kentsel yaşama katılımında en çok zorluk çekilen durumlardır. Dünya Sağlık Örgütü "ICF: İşlevsellik, Yetiştirimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması" adı altında sağlık ve engellilik kavramlarını farklı bir perspektiften irdelerek, topluma –özellikle engellilik konularında- yeni bir bakış açısı sağlamıştır (1). Bu bakış açısına göre, engellilik, yaşamın beklenmedik bir anında, bir hastalık, kaza veya afet sonrasında herkesin deneyimleyebileceği evrensel bir olgu olarak yorumlanabilir (2).

Tüm bu gelişim aşamalarında ve deneyimlenen farklı durumlarda, bireyler – mümkün olduğunca bir başkasına bağımlı kalmadan- kentsel yaşama katılım sağlamaya çalışırken, fiziksel çevrede bu katılımı kolaylaştıracak birtakım düzenlemelere ihtiyaç duyarlar. Bunun için de planlama ve tasarımda insan-odaklı yaklaşımlara ihtiyaç vardır. 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren, farklı ülkelerde amaçları benzer olmakla birlikte Engelsiz Tasarım, Herkes için Tasarım, Erişilebilir Tasarım, Evrensel Tasarım ve Kapsayıcı Tasarım olarak adlandırılan çeşitli yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Bu yazıda, kentlerde çocuğu merkezine alan, çocuk ve bakımını üstlenen bireyler için kentsel yaşamı kolaylaştıracak bir yaklaşım olarak Evrensel Tasarım Yaklaşımı ele alınmaktadır.

Kentlerde Çocuk- Odaklı Yaklaşımlar

UNICEF "Dünya Çocuklarının Durumu 2012: Kentsel bir Dünyada Çocuklar" başlığını taşıyan raporunda kentlerin çocukların ihtiyacını karşılayamadığını belirtmektedir. Bu rapora göre, kentleşme, kentlerde ve kasabalarda yaşayan yüz milyonlarca çocuğu yaşamsal önem taşıyan hizmetlerden yoksun bırakmaktadır. Kentler çocuklara barınma, eğitim, sağlık ve oyun için fiziki mekanlar sunmaktadır. Fakat her çocuk bu imkanlara eşit olarak erişememektedir. Birleşmiş Milletlerin öngörüsüne göre, 2015

yılında dünya çocuklarının 60%'ı kentlerde yaşayacaktır. Bu nedenle, UNICEF hükümetlere çocukları kent planlamasının merkezine yerleştirmeleri ve hizmetleri tüm çocuklara ulaşacak şekilde düzenlemeleri çağrısında bulunmaktadır (3).

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı, Zagreb Deklarasyonu'nda "Önemseyen ve Destekleyici Çevreler", "Sağlıklı Yaşam" ve "Sağlıklı Kentsel Çevre ve Tasarım" olmak üzere üç ana tema belirlemiştir. Buna göre, sağlıklı bir kent tüm vatandaşlarını kapsayıcı ve destekleyici olmalı, vatandaşlarının farklı ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilmeli, sağlıklı yaşam tarzlarını destekleyen olanakları sağlamalı, tüm vatandaşlar tarafından erişilebilir olmalı, sağlıklı, rekreasyonu, esenliği, güvenliği, sosyal etkileşimi, kolay erişilebilirliği, özsaygıyı ve kültürel kimliği destekleyici fiziksel çevreler sunmalıdır. Bu çerçevede önemsenen konulardan birisi de, "Tüm Çocuklar için Daha İyi Sonuçlar" başlığı altında, çocuk hizmetleri vermek, tüm genç vatandaşları desteklemek ve çocukların yaşamlarını sistematik olarak iyileştirmeyi amaçlamak olarak belirlenmiştir (4). Çocuklara verilen hizmetlerin iyileştirilmesine yönelik amaçlar, ülkemizde Sağlıklı Kentler Birliği'nin başkanlığını 2005 yılından bu yana sürdüren Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin 2010-2014 yılı Stratejik Planı'nda da yer almaktadır (5).

Sağlıklı Kentler Birliği'nin çocuklara yönelik amaçları ile örtüşen bir başka oluşum da Çocuk Dostu Şehir girişimidir. İtalya'nın Floransa kentinde bulunan UNICEF Çocuk Dostu Şehirler Sekreteryası, Çocuk Dostu Şehir tanımı ve geliştirilmesi ile ilgili bir çerçeve belge hazırlamıştır. Belge, çocuk haklarını yaşama geçirebilecek için bir yerel yönetim sistemi oluş-

turulmasına yönelik adımları belirlemektedir. Çocuk Dostu Kent, çocukların temel hak ve özgürlüklerini kentin gündelik yaşamında hayata geçiren ve koruyan bir yerel yönetim sistemi olarak tanımlanmaktadır. UNICEF, Çocuk Dostu Kent projesini İstanbul'da 1996 yılında toplanan Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı'nın (Habitat II) ardından başlatmıştır. Ülkemizde ise, UNICEF ve İç İşleri Bakanlığı ortak olarak, Çocuk Dostu Şehir modelini, Antalya, Bursa, Erzincan, Gaziantep, Karaman, Kayseri, Kırşehir, Konya, Sivas, Tekirdağ, Trabzon ve Uşak'tan oluşan 12 pilot ilde 2006-2010 yıllarını içeren bir program dahilinde desteklemiştir (6).

Evrensel Tasarım Yaklaşımı

İnsanların hak ve özgürlüklerine önem veren, onlara mümkün olduğu kadar eşit olarak kullanabilecekleri çevreler sunmayı amaçlayan, insanları çevreye değil, çevreyi insanlara

adapte etmeye çalışan bir yaklaşım olan Evrensel Tasarım, son yıllarda planlama ve tasarım disiplinlerinde önem verilen bir anlayış olmuştur. Bu yaklaşım, temel prensipleri vasıtası ile, bireyler arasındaki farklılıkların önemine vurgu yapmakta, bireylerin fiziksel farklılıklarının yanı sıra, bilişsel, algısal ve sosyo-kültürel farklılıklarına da dikkat çekmektedir (7) (8).

Evrensel Tasarım Prensipleri:

a. Eşit/Adil Kullanım: Tasarım herhangi bir kullanıcı grubunu olumsuz duruma sokmamalı ve etiketlenmeye maruz bırakmamalıdır; farklı yeterliliklere sahip insanlar için faydalı ve kullanışlı olmalıdır.

b. Kullanımda Esneklik: Tasarım çeşitli bireysel tercih ve yeterlilikleri kapsamalıdır.

c. Basit ve Sezgisel Kullanım: Tasarım, kullanıcının deneyimlerinden, bilgisinden, dil becerilerinden veya konsantrasyon düzeyinden

bağımsız olarak, kolay anlaşılabilir olmalıdır.

d. Algılanabilir Bilgi: Tasarım, ortam koşullarından veya kullanıcının duyuşsal yeterliliklerinden bağımsız olarak, kullanıcı için gerekli bilgileri etkin bir biçimde sunmalıdır.

e. Hata Toleransı: Tasarım, tehlikeleri ve istenmeyen eylemlerin olumsuz sonuçlarını en aza indirmelidir.

f. Düşük Fiziksel Çaba: Tasarım ürünü, etkin bir biçimde ve rahatlıkla kullanılabilir. Kullanıcıyı fazla yormamalıdır.

g. Yaklaşım ve Kullanım için Uygun Boyut ve Mekan: Kullanıcının vücut ölçüleri, duruş pozisyonu ve hareketlerinden bağımsız olarak yaklaşım, erişim ve kullanım için uygun boyut ve alanın sağlanması gerekir.

Evrensel Tasarım'ın temeli olan kaynaştırma (inclusion) kavramıdır. Kaynaştırma, demokratik toplum ve sosyal adalet inşa etme; bunun yanı sıra bireylerin yaşamını etkileyen ekonomik, sosyal, kültürel ve ekonomik süreçlere katılım sağlama durumudur. İnsan hakları, farklılıklar, erişilebilirlik ve katılımcılık kavramlarına referans bu kavram, özellikle 1980'li yıllardan itibaren -engelli haklarına verilen önem ile birlikte- sosyoloji, psikoloji, eğitim, mimari, ürün tasarımı, işletme, yönetim, iletişim ve interaktif teknolojiler gibi farklı disiplinlerde yaygın olarak kullanılarak literatüre girmiştir (9).

Tasarımda insan-odaklı yaklaşımlar, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, II. Dünya Savaşının ardından her ulus için önem kazanarak artan İnsan Haklarının korunmasına yönelik mücadelelere paralel olarak ortaya çıkmıştır. 10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni kabul etmiştir. İnsan hakları, Birleşmiş Milletler tarafından,

ayrımcılığın her türünü ortadan kaldıracak şekilde günümüze kadar çeşitli sözleşmelerle koruma altına alınmıştır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile birlikte çocuk hakları da yetişkin haklarının yanı sıra önemsenmeye başlamıştır. Çocuklara dair bir sözleşme hazırlama çabaları 1979 yılında başlamıştır. 10 yıl süren çalışma süreci sonrasında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uluslar arası bir antlaşma olarak 20 Kasım 1989'da kabul edilmiştir, 2 Eylül 1990'da da yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşmeyi Türkiye dahil 142 ülke benimsemiş, sözleşme ülkemizde 1995 yılında yürürlüğe girmiştir. Çocuk hak ve özgürlüklerinin güvencesi olan bu sözleşmenin 12. maddesine göre çocuklar, kendilerini etkileyen her konuda kendilerini özgürce ifade etme hakkına ve bu süreçlere katılım hakkına sahiptir (10).

Sonuç

Çocuklar gündelik hayatlarında yaşam çevrelerinde zaman zaman engellerle karşılaşp gerek fiziksel, gerek zihinsel ve algısal sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunları ortaya çıkarıp tasarımda çözüm aramak kent plancıları ve mimarların sorumluluklarının başında gelmektedir. Kentlerde çocukların yaşam çevrelerinin kalitesini arttırmak yerel yönetimlerin öncelikli hedefi olmalıdır. Çünkü bu çevreler, sadece çocukların değil, ailelerinin ve çocukların bakımını üstlenen kişilerin de yaşam kalitesini arttıracaktır. Dolayısıyla çocuk dostu çevreler, aslında kentte yaşayan her vatandaş için tasarlanmış çevreler haline gelecektir. Böylece Evrensel Tasarım prensipleri aracılığı ile tasarlanan fiziksel çevreler de sağlıklı kentlerin en önemli göstergeleri arasında yer alacaktır.

Kaynaklar

1. *Dünya Sağlık Örgütü (WHO) (2004) ICF: İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslar arası Sınıflandırması. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. <http://www.who.int/classifications/icf/en/>*
2. *Dünya Sağlık Örgütü (WHO) (2011) Dünya Engellilik Raporu. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. <http://siteresources.worldbank.org/TURKEYINTURKISHEXTN/Resources/455687-1328710754698/YoneticiOzeti.pdf>*
3. *Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF) (2012) Dünya Çocuklarının Durumu 2012 : Kentsel bir Dünyada Çocuklar. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. panel.unicef.org.tr/vera/app/var/files/d/u/dunya-cocuklarinin-durumu-2012.pdf*
4. *Dünya Sağlık Örgütü (WHO) (2009) Sağlıklı Şehirler Zagreb Deklarasyonu: Tüm Yerel Politikalarda Sağlık ve Sağlık Alanında Eşitlik. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. http://www.healthycities.org.uk/uploads/files/zagreb_declaration_for_healthy_cities.pdf (<http://www.skb.org.tr/dunya-saglik-orgutu-avrupa-saglikli-sehirler-agi/>)*
5. *Bursa Büyükşehir Belediyesi (2009) 2010-2014 Yılı Stratejik Planı. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. http://www.bursa.bel.tr/dosyalar/2010-2014_stplan.pdf*
6. *Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF) Çocuk Dostu Şehir Sekreteryası. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. <http://childfriendlycities.org/tr/>*
7. *The Center for Universal Design (1997) The Principles of Universal Design, Version 2.0. Raleigh, NC: North Carolina State University. Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. http://www.ncsu.edu/ncsu/design/cud/about_ud/udprinciplestext.htm*
8. *M. F. Story, Principles of Universal Design. In W. F. E. Preiser and E. Ostroff (Eds.), Universal Design Handbook. New York: McGraw-Hill, 2001, pp. 10.7-10.8*
9. *Durak, S. (2010) Searching For a Common Framework for Education and Architecture through Reconsideration of Universal Design Principles for Promoting Inclusive Education in Primary Schools (Evrensel Tasarım Prensipleri Aracılığı ile İlköğretim Okullarındaki Kaynaştırma Uygulamalarını Desteklemek Üzere Eğitimde ve Mimari Ortak Bir Çerçeve Arayışı). Yayınlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara.*
10. *Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (UNCRC) (1989) Erişim tarihi: 07 Ekim 2013. <http://www.tbmm.gov.tr/komisyona/insanhaklari/pdf01/137-160.pdf>*

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Üyeleri

	Abana Belediyesi / Kastamonu
Tel: 0366 564 11 65 Web: www.abana-bld.gov.tr	
	Adalar Belediyesi / İstanbul
Tel: 0216 382 78 50 Web: www.adalar.bel.tr	
	Akçay Belediyesi / Balıkesir
Tel: 0266 385 13 00 Web: www.akcay.bel.tr	
	Altınova Belediyesi / Yalova
Tel: 0226 461 29 40 Web: www.altinova.bel.tr	
	Amasra Belediyesi / Bartın
Tel: 0378 315 10 81 Web: www.amasra.bel.tr	
	Antakya Belediyesi / Hatay
Tel: 0326 214 91 95 Web: www.antakya.bel.tr	
	Antalya Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0242 249 50 00 Web: www.antalya.bel.tr	
	Avanos Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0384 511 40 64 Web: www.avanos.bel.tr	
	Aydın Belediyesi
Tel: 0256 226 63 52 Web: www.aydin-bld.gov.tr	
	Balçova Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 455 20 00 Web: www.balcova.bel.tr	
	Bandırma Belediyesi / Balıkesir
Tel: 0266 711 11 11 Web: www.bandirma-bld.gov.tr	
	Buharkent Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 391 30 05 Web: www.buharkent.bel.tr	
	Burdur Belediyesi
Tel: 0248 233 53 90 Web: www.burdur-bld.gov.tr	
	Bursa Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0224 234 00 87 Web: www.bursa.bel.tr	
	Çankaya Belediyesi / Ankara
Tel: 0312 488 88 00 Web: www.cankaya.bel.tr	
	Denizli Belediyesi
Tel: 0258 265 21 37 Web: www.denizli.bel.tr	
	Derince Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 239 40 15 Web: www.derince.bel.tr	

	Didim Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 811 26 60 Web: www.didim.bel.tr	
	Gebze Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gebze.bel.tr	
	Gölcük Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 412 10 12 Web: www.golcuk.bel.tr	
	Isparta Belediyesi
Tel: 0246 211 61 61 Web: www.isparta.bel.tr	
	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0212 455 14 00 – 01 Web: www.ibb.gov.tr	
	İzmir Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0232 482 11 70 Web: www.izmir.bel.tr	
	İzmit Belediyesi / Kocaeli
Tel: 0262 444 41 00 Web: www.izmit.bel.tr	
	Kadıköy Belediyesi / İstanbul
Tel: 0216 542 50 55 Web: www.kadikoy.bel.tr	
	Kadirli Belediyesi / Osmaniye
Tel: 0328 718 10 39 Web: www.kadirli.bel.tr	
	Kahramanmaraş Belediyesi
Tel: 0344 223 50 72 Web: www.kahramanmaras.bel.tr	
	Karşıyaka Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 399 43 03 Web: www.karsiyaka.bel.tr	
	Kırıkkale Belediyesi
Tel: 0318 224 27 61 Web: www.kirikkale-bld.gov.tr	
	Kırşehir Belediyesi
Tel: 0386 213 44 85 Web: www.kirsehir.bel.tr	
	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0262 318 10 10 Web: www.kocaeli.bel.tr	
	Mardin Belediyesi
Tel: 0482 212 13 48 Web: www.mardin.bel.tr	
	Mudanya Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 544 16 50 Web: www.mudanya.bel.tr	
	Muğla Belediyesi
Tel: 0252 214 18 46 Web: www.mugla.bel.tr	

	Nilüfer Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 441 16 03 Web: www.nilufer.bel.tr	
	Odunpazarı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0222 217 30 30 Web: www.odunpazari.bel.tr	
	Ordu Belediyesi
Tel: 0452 225 01 04 Web: www.ordu.bel.tr	
	Osmancık Belediyesi / Çorum
Tel: 0364 611 43 23 Web: www.osmancik.bel.tr	
	Osmangazi Belediyesi / Bursa
Tel: 0224 270 70 70 Web: www.osmangazi.bel.tr	
	Pendik Belediyesi / İstanbul
Tel: 444 81 80 Web: www.pendik.bel.tr	
	Serdivan Belediyesi / Sakarya
Tel: 0264 211 1050 Web: www.serdivan.bel.tr	
	Sultanhisar Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 213 30 72 Web: www.sultanhisar.bel.tr	
	Tarsus Belediyesi / Mersin
Tel: 0324 616 25 15 Web: www.tarsus.bel.tr	
	Tepebaşı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0222 320 54 54 Web: www.tepebasi.bel.tr	
	Trabzon Belediyesi
Tel: 0462 322 46 01 Web: www.trabzon.bel.tr	
	Urla Belediyesi / İzmir
Tel: 0232 754 10 88 Web: www.urla.bel.tr	
	Ürgüp Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0384 341 70 76 Web: www.urgup.bel.tr	
	Yalova Belediyesi
Tel: 0226 813 98 46 Web: www.yalova.bel.tr	
	Yenipazar Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 361 30 04 Web: www.yenipazar.bel.tr	

SAĞLIKLI KENTLER FARK YARATIR

Bursa Osmangazi Belediyesi,
bedensel engelli bireyler için oluşturduğu
"Oryantiring Engel Tanımaz" Projesi'yle SKB
2013 Sağlıklı Şehirler **En İyi Uygulama Ödülleri**
Sosyal Sorumluluk Kategorisi'nde ödüle
layık görülmüştür.

Ordu Belediyesi,
kent turizmine katkı amacıyla oluşturduğu
"Teleferik" ve "Adapark - İlk Adım Anıtı"
Projesi'yle SKB 2013 Sağlıklı Şehirler **En İyi**
Uygulama Ödülleri Sağlıklı Şehir Planlaması
Kategorisi'nde ödüle layık görülmüştür.

İzmir Karşıyaka Belediyesi,
çevre bilincinin artırılması amacıyla oluşturduğu
"Karşıyaka'dan Bir Nefes" Projesi'yle SKB 2013
Sağlıklı Şehirler **En İyi Uygulama Ödülleri**
Sağlıklı Çevre Kategorisi'nde ödüle
layık görülmüştür.

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.org.tr